

Vraelys aan Intermediêrefase-opvoeders

Geagte Opvoeder

Ek onderneem navorsing oor die ervaring van opvoeders in die George-distrik oor die implementering van inklusiewe onderwys in die primêre skool. Ek versoek dat u asseblief die volgende vrae sal beantwoord. In die analise van hierdie vrae sal u identiteit, asook die identiteit van u skool verwyder word. Niemand behalwe ek, die navorser sal u identiteit kan opspoor nie. Ek onderneem om u persoonlike inligting as konfidensieel te hanteer. U deelname aan hierdie navorsing is vrywillig, maar baie belangrik. Ek versoek dat u asseblief eerlik en volledig op die volgende vrae sal reageer. By voorbaat dankie vir u samewerking!

Veranderlike

Respondentnommer:

1	Naam van opvoeder:						v1
2	Naam van skool waar u onderrig:						v2
3	Dui u ouderdomsgroep aan:	20-30	30-40	40-50	50-60	60+	v3
4	Op watter ouderdom het u toegetree tot die onderwys?	20-25	25-30	30-35	35-40	40+	v4
5	In watter jaar het u tot die onderwys toegetree?						v5
6	Hoeveel jare is u reeds as opvoeder?	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	v6
7	Wat is u hoogste kwalifikasie?	Geen		Diploma		v7	
		Graad		Nagraadse			
8	Spesifiseer u hoogste kwalifikasie						v8
9	Wat is die onderrigtaal wat die meeste by u skool gebruik word?						v9

10	Is u klasse multikultureel?	Nee	Ja	v10

11	Wat skat u is die verhouding dogters tot seuns in die skool waar u onderrig?	% seuns	% dogters	v11-12

12	Watter skoolvakke onderrig u? (U kan meer as een merk)	Merk met ☒ X	Graad	Hoeveel leerders	v13 . v42	
		Afrikaans				
		Engels				
		Xhosa				
		Wiskunde				
		Natuurwetenskap				
		Ekonomiese bestuurswetenskap				
		Sosiale wetenskap				
		Lewensoriëntering				
		Kuns en kultuur				
Tegnologie						

13	Hoeveel leerders in <i>al die klasse</i> wat u onderrig, ondervind leerhindernisse wat spesiale ingrepe vereis?	v43

14	Wat is die status van die skool waar u onderrig?			v44
		Voldiensskool	Hoofstroomskool	
		Spesialeskool	Hulpbronskool	

15	Maak u skool se onderriginfrastruktuur voldoende voorsiening vir leerders met alle soorte spesiale behoeftes?	Nee	Ja	v45

16	Maak u skool se skoolterreininfrastruktuur en ander fisiese fasiliteite voldoende voorsiening vir leerders met fisiese gestremdhede?	Nee	Ja	v46

17	Wat is u houding teenoor inklusiewe onderwys?	Skepties	Aanvaardend	v47

18	Wat is u ervaring van inklusiewe onderwys in u klas?	Onhanteerbaar	Hanteerbaar	v48

19	Beoordeel u kundigheid met betrekking tot inklusiewe onderwys	Onkundig	Redelik onkundig	Neutraal	Redelik kundig	Ekspert	v49

20	Dui die ondersteuningsdienste wat in u skool gebruik word aan	Spesiale klasse		Assistent opvoeder		v50
		Geen		Remediërende klasse		v53

(U kan meer as een merk)

21	Het u indiensopleiding in inklusiewe onderwys ontvang?	Nee	Ja	v54

22	Watter hulp ontvang u vanaf die Departement van Onderwys met betrekking tot die implementering van die beleid oor inklusiwiteit? Beskryf asseblief.	v55

23	Watter soorte behoeftes ervaar die leerders in u klasse? Beskryf asseblief	v56

Baie dankie vir u bereidwilligheid om die vraelys in te vul!

Neil Plaatjies

Questionnaire to Intermediate Phase Educators

Dear Educator

I am doing research on the experience of educators in the George district on the implementation of inclusive education in the primary school. I kindly request your cooperation in answering the following questions. During the analysis and reporting of this research, your identity, as well as the identity of your school, will be removed. Nobody, except the researcher, will be able to trace the identity of any participant. I guarantee confidentiality and your anonymity. Your participation in this survey remains voluntary, but very important. I ask of you to answer all of the following questions as honestly and comprehensively as possible. Thank you in advance for your cooperation!

Respondent number:

Variable (v)

1	Name and Surname:						v1
2	Name of school:						v2
3	Indicate your age group:	20-30	30-40	40-50	50-60	60+	v3
4	At what age did you enter the teaching profession?	20-25	25-30	30-35	35-40	40+	v4
5	In which year did you start teaching?						v5
6	How many year have you been a teacher?	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	v6
7	What is your highest qualification?	None		Diploma		v7	
		Degree		Postgraduate			
8	Specify your highest qualification.						v8
9	What is the language of teaching mostly used at your school?						v9

10	Are your classes multi-cultural?	No	Yes	v10

11	How do you estimate the ratio of boys to girls in the school where you teach?	% boys	% girls	v11-12

12	Which subjects do you teach? (Mark more than one if applicable)	Indicate with a X	Grade	Number of learners	v13 . v42	
		Afrikaans				
		English				
		isiXhosa				
		Mathematics				
		Natural Science				
		Economic Sciences				
		Social Sciences				
		Life Orientation				
		Art and Culture				
Technology						

13	How many learners in the classes you teach experience barriers to learning that require special interventions?			v43

14	What is the status of the school where you teach?	Full service school	Main stream school	v44
		Special school	Resource school	

15	Does your school make adequate provision for teaching infrastructure for learners with different kinds of special needs?	No	Yes	v45

16	Does your school grounds infrastructure make adequate provision for learners with physical disabilities?	No	Yes	v46

17	What is your attitude towards inclusive education?	Sceptical	Accepting	v47

18	How do you experience inclusive education in your class?	Unmanageable	Manageable	v48

19	Rate your expertise in inclusive education.	uninformed	Fairly uninformed	Neutral	Fairly knowledgeable	Expert	v49

20	Indicate the support services used in your school.	Special classes		Assistant educator		v50
		None		Remedial classes		v53

(You may mark more than one option)

21	Have you received in-service training in inclusive education?	No	Yes	v54

22	What assistance do you receive from the Department of Education on the implementation of the policy on inclusion? Please describe.	v55

23	What types of needs do the learners in your classes experience? Please describe.	v56

Thank you for completing the questionnaire!

Neil Plaatjies

Respond #	Naam v1	Skool v2	Ouderdom v3	Toetree ouderdom v4
001	Irvin-John Scheepers	Heidedal	30-40	20-25
002	Barend Van Vuuren	Heidedal	50-60	20-25
003	Shireen Manus	Heidedal	30-40	20-25
004	Clifford Carolus	Heidedal	40-50	20-25
005	Enica Gardiner	Heidedal	40-50	20-25
006	Loretta Hans	Heidedal	50-60	20-25
007	Ferdinand Lindoor	Conville	30-40	20-25
008	Joselynn Wesso	Conville	30-40	20-25
009	E. H. Du Preez	Conville	30-40	20-25
010	S. D. Adams	Conville	40-50	20-25
011	G. N. Maralack	Conville	30-40	20-25
012	M. G. Crowley	Conville	30-40	20-25
013	Cynthia Prins	Rosemoor	30-40	20-25
014	Lynn. J. Roman	Rosemoor	40-50	20-25
015	Elizabeth Roelfse	Rosemoor	50-60	20-25
016	Abraham H Jacobs	Hibernia	50-60	25-30
017	Amanda Farmer	Hibernia	40-50	20-25
018	Wilma Volkwyn	Hibernia	50-60	20-25
019	Jocelyn Olivier	St' Marys	30-40	20-25
020	Gavin F Campher	St' Marys	40-50	20-25
021	Denzil A Alkaster	St' Marys	30-40	20-25
022	Yolisawa Fuba	Mzoxolo	30-40	25-30
023	Teddy Fudumele	Mzoxolo	40-50	35-40
024	Jackie Hude	Mzoxolo	40-50	25-30
025	Nomqha Mboto	Mzoxolo	40-50	25-30
026	Jacqueline Nofemele	Mzoxolo	30-40	20-25
027	Bekithemba Lugayeni	Mzoxolo	20-30	20-25
028	Kersten Olivier	Laerskool George-Suid	40-50	20-25
029	Henk Wichers	Laerskool George-Suid	20-30	20-25

Toetree jaar v5	Jare diens v6	Hoogste kwal v7	Kwalifikasie v8	Onderrigtaal v9
	1994 15-19	Graad	B Econ / std	Afrikaans
	1984 20-24	Diploma	POD II	Afrikaans
	1997 10-14	Diploma	Nasionale Diploma in Handelonderwys	Afrikaans
	1990 20-24	Diploma	Gevorderde Onderwys Sertifikaat	Afrikaans
	1985 20-24	Diploma	Gevorderde Onderwys Sertifikaat	Afrikaans
	1976 25+	Diploma	Hoër Onderwys Diploma	Afrikaans
	1994 15-19	Diploma	Hoër Onderwys Diploma	Afrikaans
	2000 5-9	Graad	B-Tech Graad Handel	Afrikaans
	1996 10-14	Diploma	Hoër Onderwys Diploma	Afrikaans
	1987 20-24	Graad	BA Graad	Afrikaans
	1995 15-19	Diploma	Onderwys Diploma III	Afrikaans
	1995 10-14	Diploma	Onderwys Diploma III	Afrikaans
	1995 10-14	Diploma	Onderwys Diploma III	Afrikaans
	1982 25+	Diploma	Gevorderde Onderwys Sertifikaat	Afrikaans
	1974 25+	Diploma	Onderwys Diploma III	Afrikaans
	1985 25+	Nagraadse	B.Ed	Afrikaans
	1989 20-24	Diploma	Hoër Onderwys Diploma	Afrikaans
	1976 25+	Diploma	Hoër Onderwys Diploma	Afrikaans
	1996 10-14	Diploma	Gevorderde Onderwys Sertifikaat	Afrikaans
	1990 20-24	Diploma	Gevorderde Onderwys Sertifikaat	Afrikaans
	1994 15-19	Diploma	Onderwys Diploma III	Afrikaans
	1994 15-19	Diploma	Advance Certificate in Education	IsiXhosa
	2003 5-9	Diploma	Senior Primary Teaching Diploma	IsiXhosa
	1994 15-19	Diploma	Higher Diploma in Education	IsiXhosa
	2000 10-14	Diploma	Senior Primary Teaching Diploma	IsiXhosa
	1994 15-19	Diploma	Advance Certificate in Education	IsiXhosa
	2008 1-4	Graad	B.Ed	IsiXhosa
	1989 20-24	Nagraadse	Honneurs leergestremdheid	Afrikaans
	2010 1-4	Graad	B.Ed	Afrikaans

Multikultureel v10	Seuns v11	Dogters v12	Afrikaans v13	Graad v14	Hoeveelheid v15	Engels v16	Graad v17	
	1	48	52	1	5	126	0	0
	1	50	50	1	4	33	1	4
	0	30	70	0	0	0	1	6
	1	40	60	0	0	0	0	0
	1 ?	?		0	0	0	1	5
	0 ?	?		1	4	69	1	4
	1	40	60	1	5	80	0	0
	0	40	60	0	0	0	0	0
	1 ?	?		0	0	0	1	7
	1	55	45	1 ?		0	0	0
	0 ?	?		1	4	40	1	4
?	?	?		1	4	36	1	4
	1 ?	?		0	0	0	0	0
?	?	?		0	0	0	0	0
	1	40	60	0	0	0	0	0
	0	45	55	0	0	0	0	0
	1	45	55	0	0	0	0	0
	0 ?	?		0	0	0	0	0
	1	40	60	0	0	0	1	4
	1	30	70	1	4	40	0	0
	1	40	60	1 5+6		130	0	0
	0 ?	?		0	0	0	1 ?	
	1 ?	?		0	0	0	0	0
	1	40	60	0	0	0	0	0
	1	60	40	0	0	0	0	0
	1	60	40	1 4+5+6		132	0	0
	1	50	50	0	0	0	0	0
	1	40	60	1	6	140	0	0
	1	60	40	0	0	0	1	5
		853	1047					
		44.88%	55.12%					

Hoeveelheid v18	Xhosa v19	Graad v20	Hoeveelheid v21	Wiskunde v22	Graad v23	Hoeveelheid v24	Wetenskap v25
0	0	0	0	0	0	0	0
33	0	0	0	0	1	4	33
200			0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	6	200
180	0	0	0	0	0	0	0
35	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
138	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
40	0	0	0	0	1	4	40
36	0	0	0	0	1	4	36
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	4	124
0	0	0	0	0	1	6	120
0	0	0	0	0	1	5	80
0	0	0	0	0	1	4	73
0	0	0	0	0	1 ?	?	0
120	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	4	120
0	0	0	0	0	1	6	40
126	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	5	124
0	0	0	0	0	1	4	126
0	1		5 42 per class		0	0	0
0	1		4	41	0	0	0
0	0	0	0	0	1	6	128
0	0	0	0	0	0	0	0
34	0	0	0	0	1	5	35

Graad v26	Hoeveelheid v27	EBW v28	Graad v29	Hoeveelheid v30	SW v31	Graad v32	Hoeveelheid v33
	0	0	0	0	0	0	0
	4	110	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	4	69	0	0	0	1	4
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	1	9	110	0	0
	6	180	0	0	0	0	0
?	?		1 ?	?		1 ?	?
	4	40	1	4	40	1	4
	4	36	1	4	36	1	4
	0	0	1 6+7+8+9		432	0	0
	0	0	1 4+5		200	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	1 5+6+7		250	1	5
4+5		153	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	1 ?	?
	4	120	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	1 6+7	130
	0	0	0	0	0	1 ?	126
	0	0	1	5	124	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	5	42 per class	0	0	0	0	0
	4	41	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	6	140	1	6	140	0	0
	5	34	0	0	0	0	0

LO v34	Graad v35	Hoeveelheid v36	KK v37	Graad v38	Hoeveelheid v39	Teg v40	Graad v41	
	1	5+7	82	1	5	42	0	0
	1	4	33	1	4	68	0	0
	0	0	0	1	5	90	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0
	1	5	90	0	0	0	1	5
	1	4	35	0	0	0	0	0
	0	0	0	1	5+7+9	400	0	0
	1	6+7+8	453	0	0	0	0	0
	1	4	36	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0
	1	4	40	1	4	40	1	4
	0	0	0	1	4	36	1	4
	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0
	1	7+8	80	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	1	4	73	0	0
	1	?	?	0	0	0	0	0
	1	4	120	1	4	42	0	0
	0	0	0	1	4	40	1	4
	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	1	?	126	1	?
	0	0	0	0	0	0	0	0
	1	4	86	0	0	0	1	4
	0	0	0	1	5	42 per class	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	1	5+6
	0	0	0	0	0	0	1	6
	1	5	34	1	5	35	1	5

Hoeveelheid v42	Inklusief v43	Status v44	Onderrig Infrastructuur v45	Skoolterrein v46
0 ?		Hoofstroom		0
0		10 Hoofstroom		0
0 25 na 30		Hoofstroom		0
0		30% Hoofstroom		0
90 ?		Hoofstroom	?	0
0 ±5		Hoofstroom		0
0 ±100		Voldiensskool		0
0 ± 150		Voldiensskool		0
0 2/3 uit 'n klas		Voldiensskool		1
0 Moeilik om te bepaal		Voldiensskool		0
40 ± 10		Voldiensskool		0
36 ?		Voldiensskool		0
0 ±160		Hoofstroom		0
0 ±150		Hoofstroom		0
0		80 Hoofstroom		0
0		70 Hoofstroom		0
0		35 Hoofstroom		0
0 ?		Hoofstroom		0
0 ?		Hoofstroom		0
120		40 Hoofstroom		1
0 ?		Hoofstroom		1
41		20 Main stream school		0
0		15 Main stream school		0
86 ?		Main stream school	?	?
0 ±20		Main stream school		0
0		20 Main stream school		0
256		5% Main stream school		1
140		36 Hoofstroom		1
34 ±12		Hoofstroom		1

Houding v47	Ervaring v48	Kundigheid v49	Speciale Klas v50	Assistant Opvoeder v51	Geen v52	Rem Klas v53	
1	1	3	0	0	0	0	1
1	1	3	1	0	0	0	0
0	0	3	0	0	0	0	1
0	1	2	0	0	0	0	1
1	1	3	0	0	0	0	1
1	1	3	0	0	0	0	1
0	0	0	1	0	0	0	1
0	0	1	1	0	0	0	1
0	0	2	1	0	0	0	1
1	0	3	0	0	0	1	0
0	0	1	1	0	0	0	1
0	0	1	1	0	0	0	1
0	0	3	0	0	0	0	1
0	0	3	0	0	0	0	1
0	0	2	0	0	0	0	1
1	1	4	0	0	0	0	1
0	0	2	0	0	0	0	1
0	0	3	0	0	0	0	1
0	1	1	0	0	0	0	1
1	1	3	0	1	0	0	1
?	?	?		0	0	0	1
1?	?			0	0	0	1
1?	?			0	0	0	1
1	1	4	0	0	0	0	1
1	0	3	0	0	0	0	1
1	0	3	0	0	0	0	0
0	0	3	0	0	0	0	1
0	0	4	0	0	0	0	1
1	1	4	0	0	0	0	1

Departement

v55

Omsendbriewe, baie min

Stuur sommige kere kundiges om hulp te bied

Geen

Geen

?

?

Geen hulp van watter aard ook al. Ouers is gefrusstreerd. Opvoeders trek skouers op. Nie hulp van promosie en progr

Geen

Geen. Gehoor van inklusiewe onderwys oor radio. Rodger Jacobs se praatjie. Nog nooit in diepte insiggewende gespre

Geen

?

Geen

Een kursus bygewoon

Een kursus bygewoon

Huidiglik geen, minimaal

Spesialis ondersteuningsdienste vir stadige leerders

Hulp was aangebied vanaf OBOS. Dit behels die oordra van hoe dit by anders skole toegepas word. Verskillende leerde

?

Geen

Baie geringe ondersteuning

Geen - Weinig. Kursusse wat die WKOD aanbied handel oor Kurrikulum, Bestuur, Leeraeas (CTLI)

?

?

None. We went to a workshop recently and we were shown videos on what is done in Special Schools, which is not ex:
Elsen teacher in every school

Provides every school with a Elsen Teacher

Provide Elsen classes to address the barriers

Min. Die leerplan is geskep vir gemiddelde tot bo gemiddelde kind. Geen leiding word gegee hoe om dit aan te pas om

Dis tans my eerste jaar in die onderwys en ek het geen hulp ontvang nie

Behoeftes van Leerders

v56

Die pas is soms te vinnig. Probleme om te sien op skryfbord en vrye beweging

Om aanvaar te word. Armoed, bende aktiwiteite. Ordentlike behuising, goeie rolmodelle, 'n Goeie geestelike bestaan.

Leesstratedgë, Leer, Skryf

Swak sosio-ekonomiese omstandighede. Min tot geen ouerondersteuning. Beperkte ideale

behoefte tot aanvaarding - die behoefte om te behoort aan. Behoefte aan ondersteuning en om te kommunikeer

?

Ruimte (oorvol klasse) ± 20-25 leerders ideaal. Dissipline verswak by die dag. Audiovisuele hulpmiddels ontbreek. Oue

Taal, lesse en skryfprobleme. Ruimte (oorvol klasse). Ouerbetrokkenheid - onbetrokke/ passief

Maatskaplike/Milieugestremd (FAS). Gebrek aan ouerbetrokkenheid. Stereotifering. Taalprobleme (Xhosa leerders). Le

leesprbleme, skryfprobleme, audiovisuele stimulering vir beter onderrig

IK- vlakke van leerders verskil. Maatskaplike probleme soos geweld, geld tekort, honger, dwelm misbruik. Kultureel, ta

Oorvol klasse. Minimum ouerbetrokkenheid. Taalprobleme

ouerondersteuning/ Dissiplinêre probleme/ ondersteun/ aanpassing

Minder leerders. Ruimte. Iets in plek vir Dissiplinêre probleme. Ouerondersteuning. Behoeftes aan leierskap. Meer Rei

Dissiplnêre behoeftes, ongemotifeerdeheid, wiskundige en lees.

Tekort aan leerhulpmiddels. Tekort aan spesialis ondersteuning

ers moet dus op verskillende maniere onderrig ontvang vanaf die leerkrag op dieselfde tyd. In 'n klas van 35 leerders is

?

Basiese behoeftes soos klere, liefde en sekuriteit

leerstoornisse, Leesprobleme

Sosiale behoeftes (liefde, armoede, emosioneel). Leerstoornisbehoefte - Leesagterstand. Hoorprobleme. Kultureelbeho

Learning Difficulties

?

Our school has a lot of isixhosa and many coloured learners who do not understand isixhosa. Language reading and writ

Workshops

Workshops

language. Some cannot see clearly

te voldoen aan die behoeftes vir enige leerder buite daardie spektrum nie. Te min opgeleide personeel met kundighei

Tyd is seker die nodigste in die klaskamer

'n Tekort aan ordentlike speelgeriewe in woonbuurte. 'n Onder-gemiddelde geletterdheid gemeenskap

rbetrokkenheid wat ontbreek. Ontwikkeling verswak jaarliks

æes, skryf, gedragsprobleme en begrip

alkwessie (Xhosa kinders sukkel)met Afrikaans. Onderwysstelsel, oorvol klasse, inklusiwiteit word oor en oor gesing, m

m klasse (opvoeders)

Begrip van die leeders is swak oor die algemeen. Daar moet herhaaldelik vir hulle uitgespel word wat van hulle verwag

eftes

tten language. Maths below standards. Large classes

Meer as 30% van die klas is leergestremd. Die tempo is dus stadiger. Hulle kan nie die take voltooi wat voorgeskryf wo

aar met progressie/promosie moet die kind vorder of meer tyd. Volgens NVK nie op sy vlak nie.

; word. Dan sal leerders steeds weer kom en vra wat hulle moet doen. Leerders wil nie algemene kennis ge

rd deur die departement nie. Hulle kan nie op hul eie tempo ontwikkel nie. Hulle het 'n stadige tempo, bai

gebruik nie. Leerders sukkel om te weergee wat gevra word. om iets in hul eie woorde te weergee.

ie aandag en liefde nodig. Hulle kan nie byhou by die vereistes wat daar gestel word nie. Hulle behoort 'r

1 vereenvoudige leerplan te volg. Hulle het 'n nie kompeterende milue nodig waar daar meer tyd gegee

kan word aan intervalle.

NORTH-WEST UNIVERSITY
YUNIBESITI YA BOKONE-BOPHIRIMA
NOORDWES-UNIVERSITEIT

Skedule vir fokusgroeponderhoude aan intermediêrefase-opvoeders in die navorsingsprojek:

Die ervaring van intermediêrefase-opvoeders in die George-omgewing van die implementering van inklusiewe onderwys

1. Wat verstaan u onder inklusiewe onderwys?
2. Wat is u beskouing van inklusiewe onderwys in Suid-Afrika?
3. Hoe gebeur inklusiewe onderwys by u skool?
4. Hoe pas u inklusiewe onderwys in u klasse toe?
5. Hoe voldoen u aan die behoeftes van al die leerders in u klasse?
6. Wat beskou u as die rol van die skoolhoof met betrekking tot die implementering van inklusiewe onderwys in u skool?
7. Wat is u skool se amptelike beleid oor inklusiewe onderwys?
8. In watter mate is u skool se personeel bevoeg om onderwys aan alle leerders by u skool te voorsien?
9. Was die opleiding wat u ontvang het met betrekking tot inklusiewe onderwys voldoende vir die suksesvolle implementering daarvan?
10. Hoe het u rol as opvoeder verander na die implementering van inklusiewe onderwys by u skool?

NORTH-WEST UNIVERSITY
YUNIBESITHI YA BOKONE-BOPHIRIMA
NOORDWES-UNIVERSITEIT

Schedule for focus group interviews to intermediate phase educators in the research project:

**Die ervaring van intermediêre fase-opvoeders in die George-omgewing van die
implementering van inklusiewe onderwys**

**(The experience of intermediate phase educators in the George district of the
implementation of inclusive education)**

1. What do you understand under inclusive education?
2. What is your view of inclusive education in South Africa?
3. How does inclusive education take place at your school?
4. How do you apply inclusive education in your classes?
5. How do you cater for the needs of all learners in your classes?
6. What do you consider the role of the principal with respect to the implementation of inclusive education in your school?
7. What is your school's official policy on inclusive education?
8. To what extent is the staff at your school's staff competent to deliver education to all learners in your school?
9. To what extent does the in-service training that you received empower you to successfully implement inclusive education?
9. How did your role as educator change after inclusive education was implemented at your school?
10. How do you cater for the needs of all learners in your classes?

Disastraat 3
Pacaltsdorp
6534
Datum

Opvoeder in die Intermediêre Fase

xxxxxxx Skool
xxxxxxx
poskode

Geagte Heer / Dame

Toestemming om MEd navorsing by xxxxxxxxxxxx doen

Ek, Neil Bertram Plaatjies, is 'n ingeskrewe MEd student aan die Skool vir Voortgesette Onderwysersopleiding, Noord-Wes Universiteit, Potchefstroomkampus. Ek samel data in vir my studie in Leerondersteuning. Die titel van my voorgename verhandeling is: *Die ervaring van intermediêre fase-opvoeders in die George-omgewing van die implementering van inklusiewe onderwys*.

Hiermee versoek ek u om deel te neem aan 'n fokusgroeponderhoud oor u ervarings met betrekking tot die implementering van inklusiewe onderwys aan u skool. Die fokusgroeponderhoud sal ongeveer een uur duur. Ek versoek ook dat u 'n kort agtergrondvraelys sal invul.

Ek onderneem om die professionele en navorsingetiese kode te handhaaf. Dit beteken dat:

- U deelname aan die navorsing vrywillig is en dat u ter enige tyd kan onttrek
- U persoonlike inligting te alle tye as vertroulik hanteer sal word
- Geen inbreuk sal op die akademiese program gemaak word nie
- Die navorsingsbevindinge aan u beskikbaar gestel sal word, indien u daarin sou belangstel.

Die beplande navorsing geskied vanaf 15-18 Maart 2010. Sal u asseblief u toestemming skriftelik verleen deur die gedeeltes op die volgende bladsy in te vul en aan my terug te besorg. U insette en opinies word hoog waardeer.

Die uwe

N.B. Plaatjies

MEd Kandidaat, Noordwes Universiteit
Studentenommer: 13150898
Selfoon: 082 749 3568
Faksnummer: 086 503 1666

Respondentnommer:

NORTH-WEST UNIVERSITY
YUNIBESITI YA BOKONE-BOPHIRIMA
NOORDWES-UNIVERSITEIT

Toestemming tot Navorsingsprojek:

Die ervaring van intermediêre fase-opvoeders in die George-omgewing van die implementering van inklusiewe onderwys

TOESTEMMINGSBRIEF: NAVORSINGSDEELNEMER

Ek, _____, (naam en van)

opvoeder van _____ (naam van skool)

verleen hiermee toestemming om aan bogenoemde navorsing deel te neem. Ek is bewus daarvan dat my deelname aan die studie vrywillig is, en dat ek ter enige tyd aan die navorsing mag onttrek. Ek verstaan dat die navorsers alle persoonlike inligting as vertroulik sal hanteer.

_____
Naam en handtekening

_____
Datum

3 Disa street
Pacaltsdorp
6534
Date

Educator in the Intermediate Phase
XXXXXXXXXX School
XXXXXXXXXX
Postal code

Dear Madam / Sir

Permission to do research at xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

I, Neil Bertram Plaatjies, am a MEd student enrolled at the School for Continuing Teacher Education, North-West University, Potchefstroom Campus. I intend to collect data for my research study relating to Learner Support. The title of my proposed dissertation is: *Die ervaring van intermediêrefase-opvoeders in die George-omgewing van die implementering van inklusiewe onderwys (The experience of intermediate phase educators in the George area of the implementation of inclusive education).*

I hereby request you to participate in a focus group interview on your experiences of the implementation of inclusive education at your school. The focus group interview will last about an hour. I hereby kindly request that you also fill-in a short background survey on the implementation of inclusive education at your school.

I pledge to maintain professional and research ethical codes. This signifies that:

- " Your participation in this research remains voluntary and you may, at any time, withdraw from the research
- " Your personal information, at all times, will be treated as confidential
- " No demands will be made on your academic teaching program
- " Should you be interested, the research findings will be made available to you and your school.

I plan to conduct this research from 15-18 March 2010. Could you please provide me with your written consent by filling-in the sections on the next page? Please return the consent form to me. Your input and opinions are greatly appreciated!

Yours sincerely

N.B. Plaatjies
MEd Candidate, North-West University
Student number: 13150898
Mobile: 082 749 3568
Fax number: 086 503 1666

NORTH-WEST UNIVERSITY
YUNIBESITI YA BOKONE-BOPHIRIMA
NOORDWES-UNIVERSITEIT

Permission for Research Project:

Die ervaring van intermediêrefase-opvoeders in die George-omgewing van die implementering van inklusiewe onderwys

(The experience of intermediate phase educators in the George area of the implementation of inclusive education)

LETTER OF PERMISSION: RESEARCH PARTICIPANT

I, _____, (name and surname)

an educator from _____ (name of school)

hereby give my permission to participate in the above mentioned research project. I am aware that my participation in the study remains voluntary and that I, at any time, may withdraw from the research. I also understand that all personal information will be treated as confidential by the researchers

_____
Name and signature

_____
Date

Onderhoud 1

- 1 Onderhoudvoerder:
2 [geraas in agtergrond] [kinders] My eerste vraag wat ek aan u wil stel is is is die volgende.
3 Uhm! Ek wil vra dat u u opinie gee oor inklusiewe onderwys. Wat dink u wat wat is u
4 beskouings oor inklusiewe onderwys
5
- 6 Deelnemers:
7 [maak keel skoon] Uhm! Dat ek dat al die kinders gelyke onderrig moet kry ongeag [mm] by ras
8 of sy gebrek. [stilte]
9
- 10 Onderhoudvoerder:
11 Ja. Is daar nog iemand wat wat wil aansluit by haar. [stilte]
12
- 13 Deelnemers:
14 Ja, ongeag ook die die sosiale omstandighede waaruit die kind kom.
15
- 16 Onderhoudvoerder:
17 Van van watter omstandighede praat u.
18
- 19 Deelnemers :
20 Omstandighede buite die buite die skool, byvoorbeeld soos die ryk ou en die arm ou. Jy weet
21 dat dat die behandeling van die van die van die van die van die kind binne- in die klaskamer.
22
- 23 Onderhoudvoerder:
24 Okay. Is daar nog iemand?
25
- 26 Deelnemers:
27 Ongeag sy taal.
28
- 29 Onderhoudvoerder:
30 Ongeag sy taal. Ja.
31
- 32 Deelnemers:
33 (baie onduidelike gepraat) Meneer, kan ek net sê, ons sit ook met kinders met ander tale en
34 ander kulture. Benadeel ons dan nie daai ook nie?
35
- 36 Onderhoudvoerder:
37 Uhm, wag kom ons kom ons. Uhm, kyk ek het mos nou gevra wat wat wat is u siening, wat is u
38 siening van inklusiewe onderwys. Of wat verstaan u onder inklusiewe onderwys, so kom ons
39 kom ons hou by daai. Ek ek ek wil u gevoel kry oor wat wat wat dink u van inklusiewe onderwys.
40
- 41 Deelnemers:
42 Meneer meneer xxxx, vir my is die die term inklusiewe onderwys verward in die sin dat
43 inklusief het vir my uh uh die begrip gedra dat dit slui jy moet kinders insluit wat gebreke het.
44 Want deesdae lyk dit vir my inklusiewe onderwys is ~~n~~ baie breër term as dit wat ons gesien het
45 as inklusiewe onderwys. Of die of die of die bietjie kennis wat ons gehad het van inklusiewe
46 onderwys.
47
- 48 Onderhoudvoerder:

49 Stem stem u saam daar?

50 Deelnemers:

51 Ja.

52

53 Onderhoudvoerder:

54 Is daar nog iemand wat wil aansluit daar by meneer xxxx?

55

56 Deelnemers:

57 Dit kan miskien ook kinders insluit wat leer stoornisse het.

58

59 Onderhoudvoerder:

60 Dit ook ja. [stilte] Nog iets? [stilte] Ons wil nie hê die onderhoud moet ons so gou klaar kry nie.

61 [gelag] [keelskoon maak] uh, as ek nou die volgende vragie kan vra. Gebeur gebeur, uh, is daar

62 kinders hierso wat uh, u het mos nou die vraelyste vir my ingevul. Is daar kinders by u skool

63 wat wat wat en kan u so bietjie uitbrei op op op die tipe kinders waarmee u in u klasse sit wat

64 wat betrekking het tot inklusiewe onderwys? Kinders wat val onder daai inklusiewe. Het u

65 sulke kinders in u klas? Kan iemand vir my net uitbrei op hulle.[keelskoon maak]

66

67 Deelnemers:

68 Ek dink die gemeenskap wat binne die skool val veroorsaak dikwels in ons geval dat die kind

69 dan kom met gebreke, maar as hy natuurlik, mens kan nie die woord gebruik nie, [hoes] laat

70 ek maar eerder liewers sê prepare. Ek soek nogsteeds vir   ander word vir prepare en en dit is

71 vir my   probleem. Die gemeenskap veroorsaak die gebreke en daarom is die skool waarin

72 ons val [keelskoon maak] ons groot probleem in   gemeenskap (onduidelike gepraat)

73

74 Deelnemers :

75 Ja, byvoorbeeld ek het altyd   kind, maar ek het.   Kind wat in   rystoel sit byvoorbeeld en

76 hierdie kind moet nou byvoorbeeld trappies, jy weet. Daar is nie daai geriewe om ook   bietjie.

77

78 Onderhoudvoerder:

79 Ons ons ons ons kom nou by daai.

80

81 Deelnemers:

82 O o o

83

84 Onderhoudvoerder:

85 Uh, is daar is daar nog idees wat u vir my wil gee oor kinders wat wat wat in u klasse is wat

86 miskien leer stoornisse het of of of of waarmee u sukkel in die klas.

87

88 Deelnemers:

89 Ek het enetjie daarso. Hy is veronderstel om graad 7 te wees. Hy   graad 4. Die vlak waarop

90 hy getoets is nou is graad 1 en hy word getrek deur die, hoe sê mens, hy word getrek om by die

91 eenheidsklas. Deur die dag gaan hy uit my klas uit (onduidelike gepraat) dan word hy weer

92 terug gestuur.

93

94 Onderhoudvoerder:

95 Nou hoe dink u hoe hoe hoe het daai kind daar gekom waar hy nou is?

96

97 Deelnemers:

98 Stelsel meneer, stelsel

99

100 Onderhoudvoerder:
101 Stelsel, so.

102
103 Deelnemers :
104 Ek het ek het ook nou vir een jaar enetjie of tweetjies daarso. Enetjie wat besig is om om om
105 totaal uh blind te word ek dink binne die volgende paar maande of so en uh wil die ouers maar
106 nou vra dat   mens hom maar bietjie nader skuif en so aan, maar aan die einde van die dag
107 sukkel die outjie om om regtig by die hou teen die pas waarteen   mens werk. Hy kan
108 byvoorbeeld nie behoorlik van die van die bord af sien nie en hy kan nie, hy kan net nie by bly
109 nie met met die gewone uh werklas wat die wat die kinders in daai betrokke graad.

110
111 Onderhoudvoerder:
112 Is daar nog iemand wat iets wil

113
114 Deelnemers:
115 Ja meneer. Ons kurrikulum wil ek eintlik met die woord gebruik, ons kurrikulum is kaal teenoor
116 ons onderwysers. Ons volg   werkskedule na vir normale kinders en wanneer hierdie individue
117 opduik in jou klas is jy nie   ..[keelskoon maak] en gereed vir daardie kind nie. Jy het nie die
118 tyd om te sit met daardie kind nie. Wanneer jy met daai kind sit en dan die andere moet is
119 veronderstel om aan te gaan met hulle werk het jy chaos. Jou buurman, jou
120 departementshoofde of jou hoofde op die stoepe kom verby en dan dink nee maar hierdie man
121 werk nie in sy klas nie. En dan is dit glad nie die geval nie. Jy verwys die kind na  
122 eenheidsklas toe of na die leerondersteuningsklas toe. Die kind kom op   lys. Dit neem weke,
123 maande of daai kind regtig geholpe kan raak. En dit is wat dit so moeilik maak en vir
124 onderwysers frustrereerd maak dan sit jy met die kind se ouer wat nie betrokke is in daai kind se
125 probleem nie. En wat eintlik, soos meneer gesê het, die oorsaak is van die probleem, maar
126 hulle staan nie terug nie. En jy sit nou daar en dit is baie coward teenoor my. Die departement
127 help my nie, hulle het niks in plek vir my nie en dan moet ek met daai kind werk.

128
129 Onderhoudvoerder:
130 Ons kom by die department [gelag]

131
132 Deelnemers:
133 Ja, mister xxxx, ek wil ook sê die kinders wat ons wat uit die klas uitgehaal word vir die
134 remediërende kind. Hulle lei eintlik agter. Ek gaan in my klas aan en nou kom die kind terug en
135 nou het die kind niks gedoen wat ek nou al klaar gedoen het nie. So waar gaan hy aansluit?

136
137 Onderhoudvoerder:
138 Het het het u al, het u byvoorbeeld al. Ek rig sommer nou die vraag aan almal. Het u al
139 byvoorbeeld uh navrae gedoen wat doen die kind in die in die in die in die
140 leerondersteuningsklas?

141
142 Deelnemers:
143 Ja. Die die die die kind doen werk, maar die kind doen nie so baie soos wat ek in my klas doen
144 nie.[almal antwoord onderlangs] Ja onder die vlak wat ek doen nie en dan uh ja en dan die die
145 die die werk ek meen nou maar die aan, die werk wat ek ook gee. Nou kom die kind terug en
146 dan ontdek ek later maar die kind het nie die werk nie, sien u wat ek bedoel. Dit is dit is wat
147 gebeur.

148
149 Deelnemers :

150 My probleem is toe weer einde van die jaar dan moet ons daardie tipe kind nou terug hou en dis
151 soveel administratiewe stukke wat jy moet bewyse lewer. En daardie kind, volgens die sisteem,
152 moet nou net oorgaan, want hy η nou al gedruip in die fase, hy η nou al $\text{\textcircled{a}}$ graad herhaal. Die
153 kind moet nou net gaan. Die kind kan nie gaan nie, soos juffrou te reg gesê het. Volgens
154 ouderdom moet hy graad 7 wees, maar hy is op graad 1 vlakke nou sit jy met die kind in graad
155 5 of jy sit met hom in graad 6.

156

Onderhoudvoerder:

157 Is daar iemand wat miskien verskil met mister Xxxx, stem u saam met hom?

158

159 Deelnemers:

160 Mister xxxx ek wil eintlik saam met meneer xxxx stem, want die ander ding wat vir my pla is
161 hulle verwag van jou om om diffirensiasie toe te pas in $\text{\textcircled{a}}$ klaskamer waar jy sit met soveel
162 leerstoornise en met kinders met soveel verskillende soorte leerstoornise, maar nou het hulle
163 hierdie stelsel, ek noem dit omdat ek in stelsel vasgevang is waar hulle aan die einde van die
164 jaar nasionale assessering het, hulle het sistemiese evaluering en dan word jou hele klas
165 gemeet aan daai een vraestel wat jy skryf. So jou kind wat op vlakke was wat wat byvoorbeeld
166 in graad 6 sit, maar volgens toetsing fungeer die kind op $\text{\textcircled{a}}$ vlak op $\text{\textcircled{a}}$ graad 3 vlak, daai kind
167 word onderwerp aan dieselfde toets as die res van die kinders [skoolklok lui] wat op $\text{\textcircled{a}}$ graad 6
168 vlak fungeer. En vir my het dit $\text{\textcircled{a}}$ baie negatiewe invloed op jou as opvoeder, want uh uh uh die
169 die die hulle sê byvoorbeeld dit is nie jy alleen wat verantwoordelik is nie, maar aan die einde
170 van die dag kyk almal na die graad 6 opvoeder toe, want dit is waar die kind getoets is en jy
171 was verantwoordelik om om te heel dit wat stukkend was in daai kind.

172

Onderhoudvoerder:

173 Is daar is daar van van u wat saam stem met mister xxxx? Is daar miskien nog iemand wat
174 miskien wil uitbrei daarop?

175

176 Deelnemers:

177 Mister xxxx ek wil net $\text{\textcircled{a}}$ ligte puntjie lig ook rondom die leerders wat ons mee sit uhm wat
178 regtigwaar aandag en hulp nodig het. Dis baie keer leerders wat uh, soos ons nou gehoor het,
179 hulle hulle manier van dinge doen, baie van hulle tree aggressief op en soms keer besef jy nie
180 maar daar het die kind eintlik $\text{\textcircled{a}}$ probleem het nie, ons weet nie partykeer hoe om die probleem
181 te hanteer nie en dit is ook waar daai kind verlore raak. Dis waar jy die kinders kry wat begin
182 uitval, hulle stel nie meer belang nie, want daar nie iets in plek om regtig vir hulle te akkomodeer
183 eerder as om hulle kantoor toe te stuur, pakslae te gee en dit is nie oplossing van die probleem
184 nie. Maar uhm, ek het $\text{\textcircled{a}}$ leerder gehad verlede jaar wat regtigwaar, sy η sterk gestaan teen my
185 en ek het haar maar so bietjie vasgevat en na dit toe ek haar vra hoekom het jy so opgetree toe
186 begin sy te huil en toe sê sy vir my haar huislike omstandighede hoe sy mishandel word deur
187 haar broer en alles daai so $\text{\textcircled{a}}$ mens tree partykeer net vinnig op dan besef jy nie regtig maar die
188 kind het eintlik $\text{\textcircled{a}}$ probleem nie. So en ek dink dit is eintlik waaraan ons begin moet aandag gee
189 aan, veral daai kind wat so aggressief is, daai kind wat so teruggetrokke is ons moet iets in plek
190 kry om daai kinders op $\text{\textcircled{a}}$ manier te akkomodeer.

191

Onderhoudvoerder:

192 Om aan te sluit daar. Is daar nog iemand wat miskien daar? Om aan te sluit by juffrou xxxx se
193 se se punt uh, want ek wil sommer my volgende vraag ingooi hier. Uh Ek wil gou vra dat u gou
194 vir my $\text{\textcircled{a}}$ paar dingetjies gee of wat wat pas u toe in u klas om die kinders te akkomodeer
195 (onduidelik gepraat). Wat wat watter metodes pas u in u klasse toe om daardie kinders daardie
196 tipe kinders wat u nou van gepraat het te akkomodeer.

197

198

199

200

201 Deelnemers:
202 (baie onduidelike gepraat) Daai enetjie waarvan ek nou praat ek kry darem hulp van  n ander
203 juffrou van die eenheidsklasse om hom vir  n gedeelte van die dag ten minste besig te hou.
204 Waar met die, om vir elke kind se behoefte voorsiening te maak is  n bietjie baie gevra. Dit is ek
205 nou op dood eerlik. Die een se behoefte is nie soos daai een so  n nie. Hulle is twee by my wie
206 miskien dieselfde is. Drie weer daai kant dieselfde.  n Kwart van die klas (onduidelike gepraat)
207 Dit wat ek moet met hom doen kan kan kan ek met hom doen.

208
209 Onderhoudvoerder:
210 So wat u nou vir ons sê is u kom nie by alles uit nie.

211
212 Deelnemers:
213 Nee meneer. (baie baie onduidelik, person sit te ver van bandopnemer) Onthou die ratio is is
214 nogal een van die turksvye, ne. Die ratio van 1-39. Dit maak dat ons nie by almal uit kan kom
215 nie. As  n mens nou gaan kyk na my ervaring verlede jaar was daar, die maksimum kinders
216 was agtien in  n klas, dink aan oorsee. Mens kan dit nie gebruik nie, maar die punt is jy sien
217 nou daar waar die difference in kom. En ons kon tyd maak vir elke individuele kind, maar om
218 40, 42, 45 kinders in die klas dis een van die redes.

219
220 Onderhoudvoerder:
221 Hoe dink hoe dink u kan ons so probleem aanspreek?

222
223 Deelnemers:
224 Ek dink die staat moet meer begroot vir meer onderwysers. Hulle kan so maklik nog ander
225 mense aanstel vir sekere ander tipe take en ontwyk die skade.

226
227 Deelnemers 2:
228 Meneer weet ons ons as opvoeders regtig wat om te doen. Het ons hulp al gekry, opleiding
229 gekry , want dis  n word wat ek al net gehoor het. Eerlik.

230
231 Onderhoudvoerder:
232 Wag ons hou eers daai een apart. Ons gaan nou daantoe beweeg.

233
234 Deelnemers:
235 Verstaan u, so ek weet ook nie eens regtig wat om met  n kind, kyk soos ek sit met  n kind xxxx,
236 Xhosa sprekend. Hy wag nou nog vir  n antwoord, dis nou al amper ses maande van die kaap
237 af vir eenheidsklas. Daai kind kan nie eens skryf nie, niks. Daai kind stap op en af hys  n
238 probleem vir die ander kinders. Ek kan amper vir jou  n vraestel gebring het van die kind. Daai
239 kind skryf ook nou net al die goed oor.

240
241 Onderhoudvoerder:
242 Ek hoor wat u sê. Ek ek ek gaan nie sê nie u is verkeerd op daai nie, maar ons ons ons. Ek
243 dink die gesprek gaan homself lei tot daar by daai.

244
245 Deelnemers:
246 Mister xxxx ek wou nog gesê uh gevra het wat dink u, ek vra nou net van die strome. Ons het
247 eenkeer het ons dit hier by die skool gedoen, het ons die kinders in strome gesit, maar ek weet
248 nie dit is seker goed, maar ek dink nie vir  n onderwyser is dit goed nie.

249
250 Onderhoudvoerder:
251 Wat wat wat is die groep se gevoel daaroor? Juffrou vra

252
253 Deelnemers:
254 Vir die vir die kind sal dit baat, maar
255
256 Onderhoudvoerder:
257 As ek as ek u reg verstaan dan praat u van strome. In die A-klas byvoorbeeld die slim kinders,
258 die D-klas (oormekaar gepraat, baie onduidelik)
259
260 Deelnemers:
261 Veral daai kind wat in D of E-klas aanvaar somer ek is in die dom klas, ek is dom en hy wil nie
262 werk of so nieō .(oormekaar gepraat)
263
264 Deelnemers :
265 Ek sal sê meneer daar is ɹ, sorry, daar is ɹ voordeel en ɹ nadeel daaraan, want nou werk jy
266 op die kind se vlak. Daai vinnige kind gaan jy mee vinniger werk
267
268 Onderhoudvoerder:
269 Nou kom ons kyk gou na die voordele. Kom ons vat ɹ paar voordele
270
271 Deelnemers:
272 En die stadige kind gaan jy nou weer op sy vlak werk, verstaan jy, so outomaties gaan jy
273 stadiger met hom werk. Ja ja.
274
275 Onderhoudvoerder:
276 Sorry gou, kan ons mekaar gou net kans gee, want op die tape recorder gaan ek nou nie kan
277 agterkom wie praat as ons so deurmekaar praat nie.[hoes]
278
279 Deelnemers:
280 Maar onthou hulle skryf dieselfde eksamen. So dis okay om dit dit te inisueer, eintlik dan moet
281 hulle twee vraestelle opstel vir die kinders. Jy weet mos daai kind is op ɹ ander vlak as die
282 goeie kind so stel ɹ ander vraestel op en jy moet die grootste font gebruik, al daai goeters help.
283
284 Onderhoudvoerder:
285 So u praat nou van dit wat diffirensiasie ɹ Vraestel vir die slim kinders en vir daai.
286
287 Deelnemers:
288 As dit moontlik is. (oormekaar gepraat)
289
290 Deelnemers :
291 Kan ek net gou iets voorstel [lag]. Jy kan miskien jou vraestel so opstel waar iets vir die kind is
292 wat nie daar is nie en vir die kind wat sê maar nou die sogenaamde slim kind kan jy hom nou so
293 opstel dat daar nou uitdagings is vir hom, maar jy kan hom opstel soos dat daar iets vir beide
294 van die kinders is.
295
296 Deelnemers :
297 Meneer xxxx ek wil net uh uh iets sê rondom dit uh die CTLI-kursus in die kaap was daar nou
298 weer dit beklemtoon dat ons nie moet onderskeid tref in die sin van al wat. Daar was ɹ juffrou
299 wat daai voorstel gemaak het kan ons nie die kode viere en drieë bymekaar gooi en dan gooi
300 ons die kode twee en dan maak ons ɹ kode een klassse en so aan nie. Uhm en wat daar
301 basically uitgekome het is dat jou band spesifieke, baie van die kinders. Ons gee oorheersende
302 kode aan die einde van die jaar vir ɹ kind. Baie keer is dit ɹ kode wat ek maar aangepas het.

303 Ek het sommer maar , die die kind het   twee nodig en die kind het   een gehad. Die kind het
304   twee nodig want die kind slag mos nou al die vakke nou wat maak jy nou? Nou gaan plaas jy
305 daai kind in   kode vier klas, maar daai kind is   kode twee leerder eintlik. So as   mens daai
306 besluit neem dan moet jy oorheersend oor al die kind se vakke dwarsdeur die jaar moet daai
307 kind dan op daai vlak beweeg het. So dit is eintlik wat ek wil probeer sê, want uh uh dit gaan
308 nie maklik wees om daai klasse, daai kinders in sulke klasse te plaas nie.

309
310 Deelnemers :

311 Nee ek wou net gesê het meneer ons het verlede jaar gedoen, né mister xxxx, hier by ons by
312 die skool het ons in graad vier dit gedoen. En daardie kinders het gevorder, want hulle was
313 maar klein, hulle maar twintig né, kan ek onthou. Hulle was nie baie nie en ons het so gewerk.
314 Ons het almal uit ons klasse uitgehaal en in daardie klasse en ons het beter gewerk as wat ons
315 met hulle sou en hulle het definitief gevorder, maar nou

316
317 Deelnemers :

318 Maar die probleem is nou

319
320 Onderhoudvoerder:
321 Sorry gou

322
323 Deelnemers :

324 Ja

325
326 Deelnemers :

327 Die klasse moet nou aangaan, dan gaan dit effektief wees.

328
329 Onderhoudvoerder:
330 Mister xxxx?

331
332 Deelnemers:

333 Sien meneer waarom die kinders gevorder het, hulle was twintig. Die getalle was minder. Hulle
334 sit nie met 46, 48 nie. Sodra die getalle minder is, daar is die bewys, dan kan jy werk en jy kan
335 lekker aandag aan die kinders gee. En ek weet nie, ons vra nou al hoe lank, vandat hierdie uh
336 nuwe kurrikulum uit is, oorvol klasse en ek is jammer vir vorige kulture wat nou met groter
337 klasse as veertig gesit het, maar ons is nie gewoond aan, ons sien nou net probleme en
338 probleme vorentoe kom met oorvol klasse. Kan iemand êrens tog iets hieraan doen?

339
340 Onderhoudvoerder:

341 Okay, dit dit laat my sommer nou aansluit by by by   volgende vragie. Die gevoel wat ek nou
342 hier by julle kry is dat dat dat almal is eens dat dat die klasse moet verminder. Oorvol klasse is
343 is is   onding. Uh nou wil ek my volgende vragie sommer ingooi dan dan wil ek ook hê dat u
344 my moet maar opreg antwoord in die vragie. Wat dink u wat is die die rol van die skoolhoof by
345 die implimentering van inklusiewe onderwys by die skool? Wat dink u wat wat wat is die rol van
346 die skoolhoof?

347
348 Deelnemers:

349 Ek dink ek dink meneer die hoof is volgens my ook maar net   miskenner. Hy kan net doen
350 wat van hom verwag word. Hy kan nie die skool, die klas indeel volgens   ratio en jy kry  
351 dienskaart wat sê jy mag net sulke mense aanneem nie. En ons skole het nie die geld om
352 mense indiens te neem op op en die beheerraad betaal vir hulle   groot salaries soos   model
353 C skool nie. Hulle kan dit hanteer hulle het klomp geld wuh en hulle kry klomp skenkings so

354 hulle kan noodwendig meer mense indiens neem om hulle netso af te dank. Ten spyte van die
355 diens wat hulle ook kry. Maar ons het nie die fondse nie.

356

357 Onderhoudvoerder:

358 Is daar nog iemand? Nog iemand wat iets wil sê daaroor?

359

360 Deelnemers:

361 Ek wil net daar sê die reëls en die regulasies wat die wat die departement ook aan die aan die
362 hoofde voorskryf maak eintlik aan die einde van die dag dat hulle nie regtig  n rol effektief kan
363 speel by die implimentering van inklusiewe onderwys nie, want aan die een kant word van hulle
364 verwag om  n sekere beleid toe te pas en aan die ander kant is hulle ook die minderes van die
365 skool. En en en om mense te wees wat aan die einde van die dag ook vir vir vir daai vryheid
366 gee vir die vir die vir die skoolhoof om sekere aanpassings te maak by die skole, maar ek dink
367 die ruimte is nie regtig daar daarvoor beskikbaar nie, dis hoekom die die die hoofde eintlik maar
368 basies instandhouders van  n beleid wat klaar neergelê is en dit moet net so slaagd nagevolg
369 word en aan die einde van die dag is dit eintlik die probleem waar ons sit met  n stelsel waar die
370 die besluite op  n ander vlak geneem word en dit nie onder geimplimenteer word nie. Waar dit
371 eintlik andersom moet wees waar die die die hoofde kan  n bydra  n definitiewe bydra lewer
372 indien hulle daai vryheid gegun word om om te sê maar dit is wat kan werk by my skool. Ek
373 dink nie dit word regtig vir hulle toegelaat op die stadium nie.

374

375 Onderhoudvoerder:

376 Om aan te sluit daar by meneer xxxx. Dink u dink u dat uh onse hoofdes die vryheid het waar
377 waar waarvan hy praat om om dit toe te pas wat meneer xxxx nou gesê het? Dink u dat
378 onse hoofdes daardie daardie daardie bemagtiging het?

379

380 Deelnemers:

381 Money talks meneer money talks. As hulle geld het dan kry dan kan hulle dit doen wat hulle
382 moet doen. Soos by ander skole. Ek ek ek is jammer vir die hoofde. Wat kan geld doen?
383 Hulle kan mos nie net dataprojektors aanskaaf nie.  n Dataprojektor sal vir jou soveel help in die
384 klas om die kind wat swak oë het die goed baie groter te wys. Jy kan prente jy kan jy kan die
385 lesse interessant maak, maar jy kan dit nie doen nie. Dis geld wat praat. Een dataprojektor kos
386 maar R2000. Daar is skole wat elke klas een het. So dis  n plesier om les te gee in daai klasse.

387

388 Onderhoudvoerder:

389 Uh. Is daar nog iemand wat iets wil sê oor die hoof se rol vir implimentering van inklusiewe
390 onderwys by die skool? Nou wil ek nou wil ek vra of u skool of u net bietjie kan uitbrei oor u
391 skool se beleid oor inklusiewe onderwys. Het u al so  n beleid opgestel is daar so beleid in plek
392 by u skool.

393

394 Deelnemers:

395 Nee meneer. Niks niks.

396

397 Onderhoudvoerder:

398 Is daar nie uh het u nie  n inklusiewe beleid opgestel nie? Die die die rede hoekom ek die vraag
399 vra is

400

401 Deelnemers:

402 Me me meneer xxxx ek wil net daar in daai ek wil nou nie sê ons het nie die beleide nie, miskien
403 is dit vervat in ons toelatingsbeleid by die skole waar ons waar ons sekere voorwaardes stel vir
404 wie almal by onse skole kan inkom. Ons ons moet nou net vinnig. Nee nee nee ek wil nou nie

405 hê ons moet ons tyd, maar maar maar ek wil net ek wil net se dat ons daar is heel moontlik in
406 onse beleide by ons toelatingbeleide dat ons nie kan diskrimineer teen sekere kinders as gevolg
407 van een of ander gebreke of wat ookal, né. So so heel moontlik is dit daar in vervat maar dis
408 nie spesifiek ꞑ inklusiewe beleid wat daar is reeds in plek nie.

409

410 Onderhoudvoerder:

411 Dis dis dis dis die hoof rede hoekom ek nou daai vraag vra. Sien daar beantwoord die meneer
412 my vraag.

413

414 Deelnemers:

415 Meneer, baie van die skole het ꞑ sterk toelatingsbeleid. As hy net soveel behaal in seker
416 faktore dan kan ek ook vergeet wat daai skole betref. Hulle kry dit reg, maar ons is dumping
417 grounds. Ons kan nie nog sulke uh beleide neerlê nie, ons moet die kinders vat, want uh. Die
418 staat maak ons wys maar al die ander skole kom weg daarmee. En dis unfair (onduidelik). So
419 ek verstaan die skool, ons skool. Wat kan ons doen?

420

421 Onderhoudvoerder:

422 Is daar iemand wat miskien wil aansluit daar by meneer. Mister xxxx

423

424 Deelnemers:

425 Mister xxxx, ek voel beleid is is is in onse skole is ꞑ term wat op papier staan, want ek dink in
426 baie van onse skole word daar ꞑ beleid opgestel omdat dit vereis word dat daar ꞑ sekere
427 beleid moet wees. Maar in baie gevalle word daai beleid nie toegepas nie en in baie gevalle
428 laat die departement van opvoeding jou ook nie toe om jou beleid toe te pas soos jy dit vir jou
429 skool geskryf het nie. Ek ek vat dit aan die begin van die jaar wanneer ons, ons het nou juis oor
430 die toelatingsbeleid gepraat, en wanneer ons aan ouers sekere goed voorhou wat werklikwaar
431 in die beleid staan, wat doen die ouers? Hulle hulle hardloop na die departementele kantore toe
432 wat doen die departement? Hulle bel gou vinning vir jou luister hierdie ouer was nou hier
433 gewees oor so en so probleem julle moet maar kyk dat daai kind ingeskryf word by jou skool.
434 So waar staan jy dan met jou beleid wat jy geskryf het?

435

436 Onderhoudvoerder:

437 Jy sien ek hoor wat u sê. Uh, is daar nog iemand wat miskien iets wil sê oor die beleid voor ons
438 aangaan? Ek ek verstaan wat meneer xxxx sê dat uh maar ek dink ons is nou weer so bietjie
439 besig om van die van die punt af te hardloop. Ons hou maar op die pad.

440

441 Deelnemers:

442 Ek wil net bietjie terug gaan na na na waar ons vroeë in die gesprek was waar ons gesê het dat
443 inklusiewe ek dink meneer xxxx het dit aangehaal. Die term het het het eintlik verbreed sonder
444 dat ons daarvan bewus was. Ons het nou maar verstaan dat dat dit op ꞑ stadium sou wees dat
445 ons nou ander kulture en dit ookal sal bybring by onse skole, maar intussentyd het outjies met
446 ander gestremdhede en ander leerstoornise het almal bygekom wat nie op ꞑ effektiewe manier
447 met die opvoeders opsigself, ek meen ander rolspelers binne-in die onderwys gekommunikeer
448 het nie en dis hoekom ons nou sit in die in die in die situasie waarin ons op hierdie stadium sit
449 waar ons is eintlik oordonder deur deur deur die geweldige toename van wie almal ingesluit
450 moet wees. En dis hoekom ons op hierdie stadium ek dink heelwat probleme ervaar met die
451 toepassing van inklusiewiteit binne die klas opsie.

452

453 Onderhoudvoerder:

454 Nog iemand wat iets wil byvoeg daar by hom?[stilte]

455

456 Deelnemers:
457 Die ding is as ons kyk na die taal storie van ons byvoorbeeld wat ons nou ondervind. Baie van
458 onse kinders is van xxxx en xxxx en so en baie van hulle het gelukkig in xxxx kom opgroeï hier
459 in die sogenaamde bruïngemeenskap en so uhm xxxx hier by julle wat grens aan xxxx en so
460 hulle is goed Afrikaans magtig en diesmeer. Onse eie kinders die sogenaamde bruïkinders
461 wat baie in hulle taal onderrig word het ook klaar lees en en en begrips probleme wat nog te sê
462 van daardie kind wat nou swaar uh uh Xhosa sprekend.

463
464 Onderhoudvoerder:
465 Maak maak maak julle. Dis hoekom ek netou gevra het maak maak maak julle beleid
466 skoolbeleid nie voorsiening vir vir vir kinders van ander tale nie? Sê byvoorbeeld julle ons is
467 Ɂ Afrikaanse skool ons gaan net Afrikaansspreekende kinders aanvat.

468
469 Deelnemers:
470 Dan is dit mos nie meer inklusiewiteit nie. Ja

471
472 Onderhoudvoerder:
473 Dit is so ja. Dis hoekom ek julle nou uitgelok het daartoe oor oor daai beleid. Uh uh my
474 volgende vraag wat ek aan u wil ingooi is is dink u by u skool as u nou die skool globaal vat dat
475 die meeste van u opvoeders bevoegd is. Kan u vir my net daarop uitbrei. Is hulle bevoegd om
476 kinders te hanteer wat inklusiewe probleme het? Kan kan u miskien vir my daarop uitbrei?

477
478 Deelnemers:
479 Meneer ons opvoeders werk hard en sonder opleiding en sonder bystand van die departement
480 af sukkel jy maar om kop bo water te hou en jy sorg dat die kinders die basiese goed kan doen
481 uit die grondslag fase uit. Hy moet kan lees. Ons konsentreer maar op wiskunde, hy moet
482 sekere aspekte van die tale en van die wiskunde ken. En of dit reg of verkeerd is die weet ons
483 nie, maar ons gaan maar aan daarmee. Een vir my meneer, aan die einde van die jaar dan kom
484 vak-adviseurs en hulle soek dit en hulle soek dit en hulle soek dit, maar meneer regdeur hierdie
485 jaar hierdie drie maande het ons regtig niemand van hulle gesien nie. En en hier gaan weer Ɂ
486 volgend drie maande aangeskuif word tot Junie maand en dan is dit World Cup en niemand het
487 nog niks hiermee te doen nie. Ons gaan net World Cup toe en dan word dit weer tot September
488 toe, dan hoor jy van hulle. Jy moet dit in plek het en jy moet dit in plek het hulle gaan Oktober
489 maand kom. Eers in November maand is hulle hier. Waar is my vak-adviseur nou? Waarom sit
490 van hulle ook nie nou hier saam met ons nie? En lewer kommentaar, selfs hulle is vanmiddag
491 ook nie hier nie, maar promosie en progressie kom ook nie eens deur die jaar vir jou uh uh tot
492 hulp of so nie of kom gee vir jou riglyne dit moet jy volg, dit soek ons doen dit of einde van die
493 jaar moet ons dit hê. Ons kry net nie hulp nie.

494
495 Onderhoudvoerder:
496 In u stem u saam met mister mister Xxxx oor die wat hy nou gesê het oor die vak-adviseers wat
497 ook nou hier moes gewees het wat wat die goed kon aangehoor het? In u voel u sterk daaroor?

498
499 Deelnemers:
500 Ek voel sterk daaroor meneer, want hulle hulle is die NGO's wat ons kan help en hulle weet en
501 daarom kon hulle hier gesit het. Die vrae wat ons

502
503 Onderhoudvoerder:
504 Ons kom weer terug na inklusiewiteit toe. Uh dink u soos u hierso sit dink u dat u bevoegd is
505 om Ɂ inklusiewe klaskamer te hanteer?

506

507 Deelnemers:
508 Ek glo nie ek is bevoegd daarvoor nie meneer, want inklusiwiteit kom regtig nie na reg voor in
509 onse skool in onse klaskamers. En omdat ek nie uh op op ek ken nie   ander ou se kultuur nie
510 ek ken nie byvoorbeeld hoe beweeg   ander ou, self in onse in jou eie kultuur. Die outjie wat
511 skool toe kom kom met verskillende probleme en dinge in daai skool, maar maar daar daar is
512 tog maniere hoe inklusiwiteit kan toegepas word in onse klaskamers. As jy net daai eerste
513 tree. Ek glo nie ons moet ons moet sommer net dinge weg weg wys nie. Jy weet, uh, as  
514 mens jare gelede het die multigraad onderwys byvoorbeeld kinders gebruik gemaak van die
515 strome ook waarvan ons gepraat het uh die outjie die skerp outjie leer hulle het gemaak van
516 maatstutor. Die die die die sterk outjie werk saam met die (onduidelik). En daar is sulke
517 hoekies geskep gewees vir die klas wat ek van weet en dan het jy uitgevind dat die outjie wat
518 nooit kon lees nie of nooit sy tafels geken het nie hy begin agterna dan by sy tjommie leer. Hy
519 kry nie dit hier van die van die gesag af.

520
521 Onderhoudvoerder:
522 Meneer Xxxx?

523
524 Deelnemers:
525 Nee mister Xxx ek uh as ek u graag moet antwoord soos u dit gestel het is u uhm opgewasse
526 om inklusiewe onderwys te gee in die klaskamer dan moet ek pertinent s  nee. Want uhm ons
527 het ons het ons het ondergaan   opleiding wat nie uh wat nie te doen gehad het met  
528 nasionale kurrikulum of   nuwe kurrikulum nie. Uhm in onse opleiding het is ons geleer om
529 onderrig te gee en ons is nie geleer om ons is hier en daar het ons   bietjie remediëring gedoen
530 byvoorbeeld hoe hoe uh remedi r jy   seker klank wat   outjie verkeerd uitspreek soos
531 byvoorbeeld ouens wat uh uh uh s  byvoorbeeld jou plofklanke as nasale klanke uitspreek, jy
532 weet. Maar ons is nie werklikwaar geleer hoe hierdie nuwe problem wat ons mee sit te hanteer
533 nie, want in die tyd toe ons opgelei was was daar spesiale klaskamers vir leerders met
534 leerstoornise of enige ander hindernis wat hulle ondervind in die opvoedingsproses.

535
536 Onderhoudvoerder:
537 Praat ons van die aanpassingsklasse?

538
539 Deelnemers:
540 Ek praat van die destydse aanpassingsklas. So jy as opvoeder het die kind geidentifiseer in jou
541 klaskamer en hy was dan uit jou klaskamer uitgeplaas in   in   spesiale klaskamer waar hy uh
542 gekonsentreer het op basiese akademiese vaardighede maar meer op die op handvaardighede
543 ensovoorts.

544
545 Onderhoudvoerder:
546 Nou hoe. Om aan te sluit by daai vraag, nou hoe gebeur dit vandag dat die kind uit die klas
547 uitgevat word? Kan u miskien daarop uitbrei?

548
549 Deelnemers:
550 Kyk ons identifiseer nogsteeds analisie met ons graad vyf klas of graad ses klas en dan sien jy
551 die outjie kom net nie die mas op nie, so dan gaan jy bietjie dieper af en jy doen kleiner,
552 makliker, eenvoudiger takies en dan stuur jy aan dat die leerderondersteuner toe n , jou
553 opvoeder, maar meneer selfs daar ook daar is nie   link met my gewone onderwyser en die
554 juffrou daar in die remediërende klasse nie.

555
556 Onderhoudvoerder:
557 Dis wat ek netnou vir julle begin vra het.

558
559 Deelnemers:
560 En en dit kom weereens terug na die vraestelle en die werk wat ons doen. Ons het groepe in
561 jou leer area. Dis my sterk groep, dis my middel groep dis my swak groeie, maar ek kyk dan
562 nie regtig vir my swak groeie nie. Of ek doen my sterk leerdertjie doen ek ook leed aan, want
563 hy wil verder aangaan, maar nou word ek gesloer deur 'n klompie wat ek nou wat meer aandag
564 van my af verg. Dan benadeel ek daai sterker leerder ook en ons is regtig nie opgewasse
565 daarvoor nie. (deurmekaar gepraat)
566
567 Deelnemers:
568 Onse kinders word nie getrek uh na die leerondersteuner juffrou toe nie.
569
570 Onderhoudvoerder:
571 Van watter graad praat u nou?
572
573 Deelnemers:
574 Sewe, ag en nege. Hulle kom nou uit die en ons moet aan die einde van die dag 'n skedule wat
575 ons moet voltooi. So op die einde van die dag mis ek daai kinders, want ek het nie tyd om
576 saam met hulle te sit nie. [stilte, keelskoon maak]
577
578 Onderhoudvoerder:
579 En as u u kop so skud?
580
581 Deelnemers:
582 Nee ek dink nou net aan wat wat juffrou xxxx nou sê en wat xxxx ook se, weereens daai need,
583 soos ek weet nie wat wou die kind wou ek weet nie wat die kind doen in die eenheidsklas nie.
584 Aan die einde van die dag word die kind ook verward. Hy doen miskien daar 'n sekere gedeelte
585 en by my kom hy nou weer dan is dit nou weer heeltemal iets anders.
586
587 Onderhoudvoerder:
588 So dink u nie dink u nie dat ons ons ons moet begin om om om daai link te laat aanskakel nie?
589
590 Deelnemers:
591 Ek weet nie meneer ek ek ek ek mag verkeerd wees maar as die kind mos nou gaan vir die
592 remediërende klasse dan moet jy jy en daardie persoon jy gaan mos sê vir hom dat waar die
593 kind 'n problem het, is ek reg? Jy jy gaan mos sê vir haar byvoorbeeld waar het die kind die
594 probleem en dan hulle die persoon moet mos werk aan die probleem en dan gaan jy mos, neem
595 ek aan, soos hulle altyd sê verder in die klas. Maar wat ek gou wou gevra het die departement
596 sê so maklik vir jou jy moet die kinders, hulle het nou daardie persoon wat remediër, maar hulle
597 kan nie vir jou raad gee nie. Ek meen dit het ons al verskeie kere, né mister Xxxx, ons kom by
598 by by so 'n vergadering of dan die persoon sit daar as jy vraag vraag stel dan weet daai
599 persoon nie wat om vir jou te sê nie. En die kinders is te veel vir die persoon vir die persoon so
600 met die gevolg is ons sit met meer as die helfte van die kinders nogsteeds in die klas en dan
601 gaan daar twee of drie na die meneer toe.
602
603 Onderhoudvoerder:
604 So so so wat ek hier kan agterkom is dat dat dat u praat van 'n kommunikasie gaping tussen u
605 en die leerdondersteuning opvoeder. Uh hoe dink u hoe hoe hoe kan ons dit hoe kan ons dit
606 regstel?
607
608 Deelnemers:

609 Eksuus tog voor ons by daai antwoord uitkom. U het aan die begin gevra vir ons wat is onse
610 id e van inklusiewe onderwys en later het u gevra watter metodes pas ons toe hoe bespreek
611 ons hierdie probleme in onse klassee aan. Baie van ons opvoeders is so gefrustreerd ons het
612 nog nooit eens, baie van ons tot hierdie uur nog nooit gehoor van hierdie term nie of jy hoor van
613 die term, maar jy weet nie regtig waarom dit gaan nie. Soos meneer Xxxx gesê het, ons kry nie
614 ondersteuning nie ons word nie getutor oor die tipe van ding nie. Juffrou xxxx het nou genoem
615 dat uhm identifiseer die kind se probleme en daarvandaan af sê jy vir die leerondersteuning
616 gaan jy nou verder aan met jou afdeling. Baie van ons kinders kan of weet nie regtig hoe om
617 daai probleem te identifiseer nie, veral met die leerarea wat jy miskien onderrig. Jy onderrig
618 miskien natuurwetenskap en nou jy gaan miskien baie laat agterkom maar hierdie kind kan nie
619 lees of wat nie. Kyk jy gaan in  n vraestel of  n assesseringstuk eers agterkom aan die punt
620 maar hierdie kind kan nie lees of wat nie. So dit is meestal miskien miskien by die taal of by
621 wiskunde sal jy agterkom van hierdie probleem, want dit is waar ons konsentreer wiskunde en
622 en die huistaal.

623 En eksuus tog en as ek nie eens weet waarom dit gaan nie hoe gaan ek dit nog aanspreek in
624 die klas ook nog? Al is daar die kontak tussen my en die rem juffrou of whatever, al sê sy vir my
625 wat ek met daai kind moet doen (onduidelik) sy kan vir my sê, maar die toepassing is nogsteeds
626 moeilik. Daai kind moet emosioneel nou, ek is nie  n maatskaplike werkster nie. Ek het nie
627 eens agtergrond oor of whatever, jy kan my alles sê wat ek moet doen, maar dan sal hy
628 nogsteeds te veel in daai klas [keelskoon maak] ek het nie daai tipe kinders nie. Ek gaan dit
629 probeer na twee dae dan stop alles maar netso.

630 Ek ek ek het nie vaardigheid agter my naam nie. Dis die kundiges dis dokters, jy moet jy moet
631 eintlik aan die einde van die dag jy  baie beroepe agter jou naam om om om te kan kyk agter
632 daai kind.

633

634 Deelnemers :

635 Meneer , hierdie is miskien groeipyne wat van hierdie kurrikulum wat ons het en hulle moet
636 regtig nie baie van ons meer verwag nie, want ons kom nou al byna  n twintig jaar aan met
637 hierdie kurrikulum met al die probleme en goed en niks die probleme raak net groter en niks
638 werkliks kom na vore om jou te help nie. Nou kyk ek vorentoe as ons nou klas assistente kry en
639 leer weer op ondersteuning vir opvoeders of ek weet ook nie wat hulle gaan doen nie sal vir ons
640 te help, maar 2010 en die nabye toekoms sal hierdie probleme net daar wees en nou gaan dit
641 oorgaan na 2011 toe en so gaan die storie maar net aan.

642

643 Onderhoudvoerder:

644 So u voorsien probleme vir.

645

646 Deelnemers:

647 Ek meet probleme vorentoe.

648

649 Onderhoudvoerder:

650 Is daar nog? Nou kom ons by daai vraag uit [keelskoon maak] wat ons netou al gegooi het. Is
651 daar enige van julle wat al opleiding ontvang het ten opsigte van inklusiewe onderwys of voel u
652 u wil oplei geword

653

654 Deelnemers:

655 Ek ek weet nie sal ek meneer kan antwoord nie, maar in

656

657 Onderhoudvoerder:

658 Nee probeer

659

660 Deelnemers:
661 Ek ek ek glo dat alle aspekte van onse samelewing alle alle afdelings in onse samelewing as
662 hulle almal saam dink. Die welsyn ou doen sy ding, die polisie doen sy ding, gesondheid doen
663 sy ding dan dan kan daar  n oplossingkie kry. Soos ons ook al gesê het by onse skole jy sien
664 ook nie meer dat die welsyn in die gebiede in gaan nie. Hulle kom haal liewers die onderwyser
665 om daar, ek meen as elke ou sy ding doen. Kyk by onse skool daai ouens net  n week of twee
666 kom werk en dan vertel hy jou van wat hy som die kinders op en alles die ag en als weg. As hy
667 weg is is is dit ook weg. En ek dink daai same, daai binding van alle van al die dinge van die
668 samelewing moet moet as ons ons gebind word.
669

670 Deelnemers:
671 Nee dis soos by ons. Die maatskaplike werksters wat meneer nou gesê het by die skool hulle
672 laat hulle gaan daar na die gaan kyk wat is die eintlike probleem . Hulle vat op  n manier alles
673 weg van die ouer af en op die manier ook van die onderwysers.
674

675 Onderhoudvoerder:
676 Ek hoor van  n maatskaplike probleem [gelag]
677

678 Deelnemers:
679 Meneer Xxx, dan die ander, ek hoor wat meneer xxxx sê maar by die begin werk ek mos nie
680 met my kind nie. Ek werk mos met  n ander oom  n ander antie se kind. As ons ouers ook meer
681 verantwoordelik kan wees, meer betrokke kan wees, want ons skool word maar net gesien as  n
682 dumping zone. Die kind kom skool toe en jy as opvoeder kry baie meer dinge uit die kind uit as
683 wat die ouer kry, want ek sê nou al vir jou oor twee weke dan sluit die skole wat maak ek met
684 my kind? Maar ek het drie maande gesit met jou kind en ek het vir drie maande jou kind
685 opgevoed en die kind atletiek laat oefen en wat als gedoen en ons ouers skuif die
686 verantwoordelikheid net na iemand anders toe. Hulle kind het nie issues nie. As mens net
687 weer hulle kan terugkry en die opvoeder se taak baie vergemaklik en as die ouers meer kan
688 doen.
689

690 Onderhoudvoerder:
691 Ek hoor wat u sê. Is daar miskien  n oplossing? As iemand net van u kan voorstel wat wat wat
692 kan ons doen om daai die   .waarvan u praat. Om ons ouers weer verantwoordelik te kry om
693 om om hulle kinders te help tuiswerk doen.
694

695 Deelnemers:
696 Mister Xxx, uhm ek het nou al verlede week iets ingegooi by die personeel en dit alles wat ons
697 hier bespreek is goed wat ook ingesluit is by dit wat ek graag wil toepas by die skool om te kyk
698 of dit gaan werk en uh alhoewel ek kapsie gekry het by die by die uh   dat ek wil hulle werk
699 oorneem, dit was nie die plan nie, want dit wat ek wil doen is nie wat hulle doen nie. En soos
700 ons sit ons luister nou na baie van ons kollegas sit hulle maar nogsteeds met dieselfde
701 probleem dat die kind gaan en die kind kom en hulle weet nogsteeds nie wat gaan aan nie. En
702 ek wil eintlik daai plan van aksie in die skool probeer bring dat ons daai goed kan uitskakel.
703 Daai verwarring, daai kommunikasie gaping en so meer, so dit is in die eerste plek belangrik dat
704  n mens soos ek gesê het ek het nou die dag met juffrou xxxx Ook gesels en toe sê ek ons moet
705 eintlik intervensies vroeg in die jaar begin doen. Ons moet dit al vroeg in die jaar moet ons die
706 probleme begin aanspreek. Ek kan nie wag tot  n derde toets of  n vierde toets of enige iets as
707 daai kind begin aggressief in my klas is, dan mkoet ek al begin wonder, want juffrou dinges en
708 meneer dinges kla ook van die probleem. Dan moet ons dit opvolg en dit gou so gou as
709 moontlik aanspreek. Ons moenie einde van die jaar sit om  n tafel en sê ons gaan die kind
710 agter hou as gevolg van dit maar ons het. Ons het niks op skrif of wat sê wat sien, so dit is

711 hoekom dit belangrik is. Ons moet mekaar net  n bietjie uitluister en kyk of ek nie miskien  n
712 bietjie dit is, soos daai onderwyser sê jy wil vir my werk gee, dis nie werk gee nie. Aan die
713 einde van die dag gaan dit mos vir die kind baat. Dit gaan vir die kind help aan die einde van
714 die dag. En dit gaan die opvoeders se taak vergemaklik einde van die jaar dan hoef hy nie te
715 wonder uh nou watter vlak is die kind of op watter watter watter tipe kind is die wat ek mee werk
716 nie, want dan is al daai goedjies ten minste in plek.

717
718 Deelnemers:

719 Ek ek wil net so bietjie aanraak daar by die juffrou. Aan die aan die een kant is dit is dit waar
720 dat mens die intervensies en goedjies al vroeg moet doen, maar aan die ander kant gaan
721 intervensies gepaard met  n proses. En of die opvoeder regtig daai tyd het om daai proses te
722 deurloop, dit is  n ope vraag. Om terug te kom na u vraag toe uh of ons opgelei is en of ons wil
723 opgelei word op die stadium volgens myself uh is ek nie opgelei nie en ek wil ook nie opgelei
724 word binne die bepaalde scenario waarin ons ons huidiglik bevind nie. As die scenario verander
725 waaroor waaroor ons die heelyd praat dan wat kleiner klagtes is waar jy uh sestien of sestien
726 sal nou eintlik ideaal wees, as ons daai aantal kinders het dank an  n mens daai prosesse
727 deurloop as  n opvoeder. En en en en jy kan heel moontlik dan inklusiewe onderwys tot sy reg
728 laat kom, maar onder die huidige omstandighede sou ek nogal nie my wou laat oplei om
729 inklusiewe onderwys binne die klaskamer toe te pas nie.

730
731 Deelnemers:

732 Ja ek wil net by ek sluit dodelik die ouer in, want dis waar opvoeding begin. Jy sien, en dis
733 hoekom ek sê as al die dienste of al die dinge in Suid-Afrika almal saam werk, bymekaar kom,
734 byvoorbeeld die VAS-kindere. Ons sit byvoorbeeld met  n klomp VAS-kindere, waar dis nou
735 ouers wat gedrink het en en die tipe van ding. Nou wanneer die vrou darem nou gaan hospitaal
736 toe uh of waantoe ookal en hulle toets hierdie vrou is verwagting dan moet kan   . keer op keer.
737 Dan moet hy hierdie vrou moet nou hulle kan mos nou sien hierdie vrou het het alkohol gebruik.
738 Nou gesondheidsdienste byvoorbeeld in daai opsig moet vrouens weerhou hulle hulle moet
739 maatreels instel dat vrouens wat verwagting is nie rook en drink nie. En hulle moet hierdie
740 maatreels moet hulle moet hulle dodelik toepas. [geskree in agtergrond]

741
742 Deelnemers:

743 Mister Xxx ek wil ook net byvoeg dat daar is miskien ek weet nou nie, maar ek is nou op die
744 punt waar u vra wil ons of stel ons belang om opgelei te word. Ek stem saam met meneer xxxx,
745 my punt is die, uhm ons onderwys departement is nie dood seker van die kurrikulum wat hulle
746 wil gebruik in skole nie. Hulle die jy kom hierdie jaar by die skool dan stuur hulle vir jou dit is die
747 riglyne wat gevolg moet word. Kom jy die volgende jaar dan sê hulle maar dit is nou die nuwe
748 riglyne dis die nuwe pad wat ons gaan vat. Nou vra ek vir myself af hoe kan hulle my oplei om
749 inklusiewe onderwys te gee, en hulle kurrikulum wat hulle wil toepas is nog nie eens regtig in
750 plek by skole nie. die opvoeder is nie opgewasse om die kurrikulum te onderrig wat hulle moet
751 onderrig nie. En en dan verwag hulle van my om nog tien talle dinge binne-in daai opset ook te
752 doen. So hoe hoe gaan ek inklusiewe onderwys reverdig in my klaskamer as ek onseker is oor
753 wat ek moet onderrig in my klaskamer.

754
755 Deelnemers 5:

756 Ja, en ek wil net byvoeg by meneer dat uhm ons onderwysers in hierdie inklusiewe ding, want
757 raak ons heeltemal te betrokke en jy vergeet later van die akademie gedeelte, want jou kind se
758 probleem buite en die kind se dit daar en die dit daar, dit raak later so issue en later is jy net
759 besig met dit om dit uh uh intervensie te doen op die goeters, en wat gebeur op die einde van
760 die dag? Jy verloor dan die kind wat jy eintlik moes daar gebring het. Daai ander tipe kinders,
761 jy dan aan die einde van die dag, so.

762

763 Onderhoudvoerder:

764 Iemand wat dalk nog wil aansluit by juffrou xxxx? Dan moet ek nou so opsomming maak. Om
765 alles nou saam te vat uh juffrou?

766

767 Deelnemers:

768 Uh dink u uh u het die vraag gevra wil ons opgelei wees. Dit klink so negatief as   mens sê
769 nee jy wil nie. Dit lyk so jy wil nie die bemagtiging, jy wil nie groei nie, en jy wil net stagneer en
770 net bly waar jy is. Ek dink nie dis die geval met ons as opvoeders nie. Ek dink nie een
771 opvoeder of wie ever in die uh in die opvoeder praktyk is wil die stap neem, maar soos meneer
772 xxxx gesê het in   ander opset, definitief. As opset gaan verander en en soos ons in Conville
773 gemeenskap sukkel ook met VAS en die ouer komponent. Ouer komponent.

774

775 Onderhoudvoerder:

776 So dis maar dis maar   algemene komponent? Ons ons ons algemene groot probleem.

777

778 Deelnemers:

779 Mister Xxx dis   probleem wat al die skole maar het.

780

781 Onderhoudvoerder:

782 Nou wil ek my laaste vragie vir u ingooi, uh onse tyd is amper op. Uh hoe het u rol as opvoeder
783 verander toe die departement nou besluit het dit right ons gooi nou al die kinders saam in  
784 klas. As as as u so terug dink so tien jaar terug, vyftien jaat terug toe u begin skool hou,
785 (onduidelik) en ewe skielik toe as u nou kyk (onduidelik) en toe ewe skielik kom daai kinders in
786 onse klasse in. Kan u net vir my   paar kan u net vir my sê, hoe het u rol verander daar toe al
787 daai kinders in een klas saam gegooi is? [gelag] hoe het hoe het u rol verander toe al daai
788 kinders saam in u klas gegooi was? As u nou   vergelyking moet kry.

789

790 Deelnemers:

791 My rol het so ver uh ek ken die dae nog van aanpassingsklasse en dit was wonderlik om te sien
792 hoe hierdie outjies en maar toe hierdie ouens nou saam gegooi word toe my rol het ek weet nie
793 nou hoe ek kan sê verander het, heel verwarrend was. Ek het nou ewe skielik het ek net aan
794 hierdie outjie begin aan, met ander woorde en dan vergeet ek va die ander manne. Dis nou hoe
795 my rol, maar moet ek nou sê verander het.

796

797 Deelnemers 2:

798 Dit was   dit was   groot aanpassing meneer, want jy  nou ewe skielik gesie. Kyk baie van
799 daai kinders in daai klasse was al sestien, sewentien jaar oud en nou is daai kind gegooi in  
800 klaskamer met elf en twaalfjarige kinders. So die eerste probleem wat jy mee gesit het was jy
801 moes leer om daai kinders te leer om te aanvaar, hierdie nuwe tipe kind wat nou in die
802 klaskamer is. En tweedens moes jy leer om ook daai outjie wat daai, hy sit daarso, hy hy het
803 nie   clue waarvan jy praat nie, hy stel ook nie belang in dit wat jy werklik doen nie. So jy moes
804 adapt om daai ou ook in te sluit by die klas en in dit wat jy doen binne-in die klaskamer. En jy
805 moes ook leer hoe om daai outjie te leer om hierdie kinders wat kleinder as hy is nie uh sy ge sy
806 sy uhm liggaam sy fisiese bou uh te misbruik en hierdie kinders uh uh uh te ondermyn uh in die
807 klaskamer nie, want dit is wat gebeur het. Daai outjie, ons weet daai kinders is is is kinders wat
808 redelik sterk was in in hulle fisiese. Hulle was miskien nie groot nie, maar fisiese was hulle sterk
809 gewees. Uhm ja, hulle het   baie lae I.K. gehad en uh die ander probleme wat daarmee
810 gepaard gegaan het. So dit was dit was uh uh   redelike groot aanpassing, want jy moes jy as
811 opvoeder moes moes moes aanpas om daai kind toe te laat in jou klaskamer. So dit was  
812 redelike groot taak gewees.

813
814 Onderhoudvoerder:
815 Mister xxxx wat dink u?
816
817 Deelnemers:
818 Ag oor die jare het ek mos nog al die jare die hoërskool.
819
820 Onderhoudvoerder:
821 Ja dis hoekom ek nou reeds vra vir u.
822
823 Deelnemers:
824 So by ons was dit nie baie moeilik, van daai tyd af, aanvaar die kind is meer verstandig dit hy
825 kan meer op sy self op sy eie dinge doen. So hy $\uparrow$ meer, ons het nie regtig die laerskool het
826 maar meer met die probleem gesit. Al die jare het ons maar met veertig kinders gesit in $\grave{a}$ klas.
827 Toe was dit fine. En jy $\uparrow$ meer kultuur gehad. Daai kind het geleer, goeie punte. En natuurlik tik
828 was nog nie in nie.
829
830 Deelnemers 2:
831 Vandaar het jou dissiplinêre probleme begin, want (baie oormekaar gepraat)
832
833 Onderhoudvoerder:
834 Is daar nog iemand wat miskien iets wil
835
836 Deelnemers:
837 Ek dink nie die rol van my het verander nie, ek dink my beroep het verander. Die die tyd wat jy
838 moet afleer en opbou dis meer dat ek werklik vir daai kindes onderrig gee. Ek dink dis die
839 verskil.
840
841 Onderhoudvoerder:
842 Dames en here
843
844 Deelnemers:
845 Nee nee wag voor jy klaar maak. Ek wil ook ek wil ook nog praat. Ek het met vreeslike groot
846 belangstelling geluister na wat u gesê het, nou wil ek graag met u iets deel wat ek met baie min
847 mense deel. Ek het $\grave{a}$ dogter wat nou eers dertig is en as ek nou terug kyk dan was sy $\grave{a}$
848 inklusiewe kind gewees. Sy $\uparrow$ nooit matriek gekry nie, slim kind. Haar IK het in standerd vier
849 wat $\uparrow$ dit graad ses né, getoets 146, slim kind. Sy $\uparrow$ nie matriek nie, sy kon nie deur die skool
850 kom nie. Sy het soveel emosionele probleme in haar kop gehad, maar sy het nie sy $\uparrow$ dit nie
851 gemaak nie. Is daar kinders wat anders is as my dogter? Wat in die klaskamer, sulke kinders
852 wat gehelp word, is daar goeie stories of is hulle almal soos my dogter wat anderste beha
853 uitkom sonder $\grave{a}$ skoolsertifikaat. Is daar goeie stories wat u vir my kan vertel van u ervaring
854 van $\grave{a}$ kind wat, omdat hy in die groep is saam met ander wat gehelp en gedra en uh wat
855 ondersteun is, want ek wil asb nie vandag hier weg gaan en voel dat al hierdie kinders is ook
856 my kind nie. Kom help vir my.
857
858 Deelnemers :
859 Kyk, ek (baie onduidelik) hulle maak dit in die lewe. Ken u so kind. (onduidelike oormekaar
860 gepraat)
861 Daar was $\grave{a}$ meisietjie so paar jaar terug in in in my klas gewees wat verskriklike
862 gedragsprobleme gegee het. Dis nou nie noodwendig $\grave{a}$ slim slim dogter gewees nie. En so
863 na $\grave{a}$ tyd was daar so paar mense betrokke daar en hulle het haar eintlik onttrek uit die skool uit.

864 Nou die vaardigheidsskole lyk vir my meer na die en hulle het besluit by Van Kervel het sy klaar
865 gemaak en nou die dag so tydjie terug het ek haar gekry toe vertel sy vir my van uh dat sy nou
866 klaar is en sy het nou  n kontrak by een of ander winkel waarby sy werk en so aan. So daar het
867 definitief, indien die kinders geondersteun kan word in daai verband, en uit die normale
868 omstandighede uitgeneem word, dan is daar nogal hoop vir vir van die kinders.

869
870 Deelnemers :

871 Nou wat dink u wat was die ondersteuning wat die verskil in haar lewe gemaak het?

872

873 Deelnemers :

874 Die ondersteuning wat  n verskil gemaak het is dat sy in die eerste plek was sy weggeneem van
875 die bepaalde omstandighede, dis nou die huislike omstandighede waar sy daar geremove was
876 en in  n ander uh koshuis of of wat noem hulle die xxxx kindershuis geplaas is. Waar sy in ander
877 tipe sorg blootgestel was, meer ander orde. Ek dink daars mos  n ander stelsel van dinge doen.
878 So sy was weggeneem uit die uit die bekende omgewing en somtyds is dit nogal nodig dat
879 mense, uh amper soos  n blom wat net oorgeplant word in  n ander omgewing sodat daar net
880 miskien  n bietjie kan uh ontwikkeling plaasvind.

881

882 Deelnemers :

883 Ja, dankie daarvoor. Is daar nog nog stories? Daar kan nie net een wees nie. Ja daar  n
884 nog ene.

885

886 Deelnemers :

887  n Besondere. Ek het in xxxx onderwys gegee en toe was hierdie uh, wat is die e klasse wat
888 hulle gehad het? Aanpassingsklasse. Nou gewoonlik is die outjie na die aanpassingsklasse en
889 hulle glo hy  n reg dan stuur hulle hom na standerd drie. En hierdie outjie het in standerd drie
890 gekom , in my klas, hulle was eintlik twee. En hy het, hy kon verskriklik mooi teken en weet
891 hulle het hoerskool toe gegaan, hierdie twee. En hulle kon verskriklik mooi skryf. Die een het
892 geword, hy  n stander tien gaan slaag, en so paar jaar gelede toe hoor ek hy  n ku, ek weet nie
893 wat noem mens daai van xxxx se mense (oormekaar gepraat)

894

895 Deelnemers :

896 So uh dit klink vir my of uh inklusiewe onderwys op party plekke kan werk.

897 Miskien  n (oormekaar gepraat)

898

899 Deelnemers :

900 (Baie onduidelik aan die begin) Dis net so  n ou kleintjie. Die kind wat jy probeer en uh waar die
901 hulp nie vinnig genoeg kom nie, dis die mannetjie wat aangaan en nou kom hy hier graad sewe,
902 ag, hy kan nie cope nie, dan sit hy op die straat. Dan is dit nou weer dit sal goed wees as ons
903 almal kan bereik. Dat daar genoeg plek is soos xxxx-hulle, want as hulle self daar uitstap, hulle
904 is mechanics, hairdressers [keelskoon maak] daar is  n vaardigheid. My dogter, kyk sy  n nou in
905 matriek nou juffrou. My man is by xxxx. Sy het gesê sy wil die skool los. Sy wil net tot graad
906 nege toe skool loop dat sy kan gaan werk, want daar dit wat sy op skool leer bly nie in haar kop
907 nie. Sy vra hoekom moet ek die goed leer? Sy wil liewers vir haar hairdressing loop doen
908 sodat ek kan gaan werk sodat sy  n vaardigheid agter haar naam het. Sy vra moet sy vir twaalf
909 jaar in die skoolbanke sit en dank an ek mos net, dit wat ons al klaar uh uh normale  n
910 akademies sterk kind vir haar doen. Hoekom hoekom moet sy dit doen?

911

912 Deelnemers :

913 Ek het ek het ook so staaltjie by onse skool wat ek kan onthou. Die kind was nou nie in my klas
914 gewees nie, maar daai kind was verskriklik frustreerd gewees. Die skool of die kurrikulum wat

915 hy doen die is nie net vir hom Ꞓ uitdaging nie, hyꞒ Ꞓ Drug Lord geraak. HyꞒ besig met drugs
916 en goed, want hꞒ ook op gemis dit wat die skool, vir my leer, die praktyk daar buite is iets
917 anders. En daarꞒ nie Ꞓ

918
919 Deelnemers :
920 Maar hyꞒ ander vaardighede.

921
922 Deelnemers :
923 HyꞒ ander vaardighede. Hy verkoop nou [gelag] en hy gaan aan daarmee (gelag en oormekaar
924 gepraat). Dan is daar ook meisietjies wat nou prostitusie oefen en die kinders sê duidelik vir jou
925 meneer ek is gematrikuleer, ek is in standerd ag ek is graad elf uit die skool uit, want wat baat
926 dit vir my? Ek sit sonder werk ek my omstandighede verander nie. Ek casual twee drie dae en
927 die departement moet begin kyk ook na onse kurrikulum. Spreek dit die behoefte aan na
928 matriek? En veral onse die kinders doen goed, goeie simbole. Daai eerstejaarsvlak is hy so
929 onder druk, want hy kan net nie die mas opkom nie.

930
931 Deelnemers :
932 Nee nee ek wil net gou iets sê rondom die uh uh. Ek dink uh toe ek op skool was toe dink ek
933 nie daar was regtig inklusiewe onderwys nie. Daar was glad nie, want daar was nie. Kyk baie
934 van die onderwysers aanvaar dat dis okay met almal. As jy laat kom by daai hek dan kry jy pak.
935 Hulle wil nie weet wat was die oorsaak dat jy laat was nie. en uhm, in my geval, ek kom uit Ꞓ
936 mishandelde huis uit. Ek was kwaai mishandel. Daars tye wat ek in die oggende wat ek by
937 xxxx se skool, ek was by xxxx eers, dan kom ek daar aangehardloop dan slaan hulle vir jou
938 omdat jy laat is, maar hulle vra nie hoekom is jy laat nie. Jy kom in die klas, jou werk is nie
939 gedoen nie, jy kry jy kry nou weer pak, want jou werk is nie gedoen nie. Niemand vra wat is die
940 probleem nie. Ek is daarvandaan hoërskool toe, dit het maar so aangegaan, so ek moes ek
941 moes self leer om regtigwaar te cope en by te bly.

942
943 Deelnemers :
944 En jyꞒ Ꞓ suksesverhaal.

945
946 Deelnemers :
947 Ek is Ꞓ suksesverhaal, want ek het aan die einde van die dag vir myself gesê. Nevermind die
948 omstandighede, my pas was Ꞓ dwelmverslaafde. HyꞒ maar vyf jaar terug opgehou, so hyꞒ daai
949 huis totaal en al omgekeer.

950
951 Deelnemers :
952 Maar watꞒ die ding wat die verskil gemaak het?

953
954 Deelnemers :
955 Ek dink ek het Ꞓ sterk moeder gehad. Ek het Ꞓ ma gehad wat baie sterk agter my gestaan het
956 en ek meen uh was dit nie vir haar aanmoediging en haar gebede nie dan dink ek nie ek sou
957 gemaak het wat ek vandag gemaak het nie. So dis dis dis hoekom ek sê ek moes eintlik ek
958 moes eintlik soos daai meneer nou gesê het, ek moes eintlik Ꞓ prostituut gewees het. Ek moes
959 Ꞓ tavern gerun het nou. Ek moes al daai lelike goed moes ek eintlik gedoen het, maar ek het
960 nie toegelaat nie. My broertjie was agter my, hyꞒ drie jaar agter my is, okay fine. Hy kon nie
961 die dinge hanteer het nie, want hy het toe nou standerd se suit die skool uit. Ook maar met
962 begin mes steek, hyꞒ later self geskiet met Ꞓ gun. So dit is goed wat wat wat alles en dis
963 hoekom ek sê dat die twee susters wat weer agter hom was hulle twee het hier skool gegaan en
964 hulle het gekyk na my voorbeeld. Hulle het nie gekyk weer na die omstandighede en gesien
965 maar as my oudste sussie kon gekom het waar sy vandag is dink ons twee ook. So uhm dit is

966 nie partykeer maklik dat   mens partykeer   kind net so sien en jy slaan hom elke dag en jy net
967 nooit wat is jou rede nie. Dis hoekom ek daai soort van   gevoel het ek sal as ek nou miskien
968 daai kind sien sale k netou vir hom vra hoekom het jy so opgetree.

969

970 Deelnemers :

971 Baie dankie daarvoor. Nog iets meneer?

972

973 Onderhoudvoerder:

974 Nee ek.

975

976 Deelnemers :

977 En ekskuus ek het so ingechip, maar ek wou net hoor of hier darem iets positiefs ook is

978 afgesien van al die klagtes en baie dankie vir u.

979

980 Onderhoudvoerder:

981 Uh van my kant af wil ek net vir een en elkeen s  baie dankie ek wil nou nie herhaal wat ek aan

982 die begin gesê het nie, maar dankie dat u u tyd opgeoffer het. Dankie vir u insette. Ek dink dit is

983 dit is dit gaan vrugte afwerp. Ek het nou genoeg inligting wat ek nou kan mee werk en

984 weereens baie dankie. Geniet maar die middag verder [gelag].

Onderhoud 2

1 Onderhoudvoerder:

2 Wat verstaan u onder inklusiewe onderwys?

3

4 Deelnemers:

5 Ek voel dis al die kinders of jy nou in 'n rolstoel sit en of jy nou leergestremd is of whatever
6 probleem jy het al die kinders moet geakkommodeer word, in een klas situasie of in die
7 hoofstroom. Dat daar geleentheid moet wees of geskep word vir elke leerder om te ontwikkel op
8 sy eie tyd en op sy eie pas. Die onderwyser moet ook voorsiening maak vir daardie leerder wat
9 leergestremd is dis mos nou almal in die klas en vir elkeen moet daar 'n ou plekkie wees in die
10 klas sodat hy sy volle potensiaal kan bereik. Speel tale ook nie daar 'n rol nie? Ek meen moet
11 kinders nie in hul Home Language onderrig word nie?

12

13 Onderhoudvoerder:

14 Wat sê die groep? Sy vra of tale nie 'n rol speel nie?

15

16 Deelnemers:

17 By taal kyk ons na die kultuur, Xhosa sprekende kinders by ons skole. Dit is die tendens. Ek sê
18 alles is inklusief [lag]: Ek wil ook net iets byvoeg en se die Xhosa kinders die taal verskil die
19 huistaal, maar dit is nogal nie 'n leerstoornis by almal nie, want daar is mannetjies en vrouetjies
20 wat knap is wat ons in die taal moet onderrig. Maar dit hang ook af wanneer die kind by die
21 skool uitkom. As die kind van Sub A af begin te leer kan hy in enige taal begin te leer so as die
22 kind Xhosa praat by die huis en hy leer van tafels gaan dit moeilik wees aan die begin, maar
23 opper gaan die kind opper nie 'n probleem hê nie, maar as die kind miskien in graad 6 of 7 by
24 die skool uitkom dan het die kind al klaar 'n (agtergrond of agterstand) [%onduidelik-]. Ek wil net
25 'n voorbeeld maak: %n die jaar het daar 'n meisietjie van xxx of een van daai skole daar
26 anderkant aangekom en dit is regtig 'n probleem. Sy verstaan nie die Afrikaans nie nie die
27 Engels nie. Ek het al Engels gepraat en isiXhosa. En omdat sy nie die taal verstaan nie kry sy
28 basies alles verkeerd, want dit is definitief 'n probleem. Die heertyd het sy Mother tongue gekry
29 [klok lui: onduidelik] Moedertaalonderrig- en graad 4 is mos Engels %help my reg+so sy het nou
30 by ons in graad 4 gekom en sy het 'n definitiewe probleem. Dis nie almal nie, maar daar is die
31 meerderheid in ons skole wat ek kon ervaar het is die Xhosa kinders. Die staat dink die twee kan
32 dit nie maak nie, maar onse kinders het 'n derde taal nodig.

33

34 Onderhoudvoerder:

35 So die idee wat ek nou hier onder julle kry is is dat daar definitief 'n probleem is wat inklusiewe
36 onderwys betref. My volgende vraag wat ek aan u wil vra is: Hoe beskou u inklusiewe
37 onderwys?

38

39 Deelnemers:

40 [Stilte]: [onderlinge praatjies]: Dis die probleem dis chaoties ons onderwysstelsel faal eintlik ons
41 kinders wat dit betref. Ek voel ook die gemeenskap wat ons het ten opsigte van ander kinders
42 behoort ons behoort hulle eintlik nie te te sulke kinders in die skole te in te fasseer nie. Die ou
43 metode wat hulle nog die aparte klasse gehad het goed dit het baie beter gewerk, want jy het
44 een onderwyser in daai klas en jy het eens nie 'n hulp nie en nou moet jy die reeds in ons klasse
45 wie weet al is dit die beter leerdertjie jy moet hom ook nog ondersteun hy het ook ondersteuning
46 nodig hy kom ook nou ma in die nuwe graad nou moet jy nog die ander wat ook nou nog onder
47 sy vlak is moet jy ook gaan en ons sit reeds met verskillende verskillende leerders so om nog
48 meer die probleem dit raak net bietjie groter vir die dat hulle [vaag onduidelike sin verder]. En
49 die kurrikulum self daar is dan 'n vasgestelde kurrikulum wat ons moet afhandel [saamstem] en

50 die mm ek meen onse hoofdes die skoolhoofdes hulle vereis van jou om die kurrikullum af te
51 handel Ꞇ kind moet dit kan doen want aan die einde van die jaar moet hy dit kan doen so ons
52 [gehoes] is onder geweldige druk en en die kinders is op verskillende vlakke en die vlakke is te
53 verskillend van hulle is op sub A vlak in graad 4 van hulle is op sub B vlak en ek dink dis
54 onregverdig om regtigwaar van een onderwyser dit te verwag en ek ek dink dit dra by tot die
55 grootste stres van ons huidiglik. [stilte en onderlinge gepraat] Ek ek ek ek voel ook UGO ek voel
56 regtig huh huh as ek nou in vlaktaal moet in onse skole is dit regtig Ꞇ flop weet hoekom hulle
57 kom sê vir ons jy moet kinders op verskillende vlakke ek moet daai kind op sub A vlak
58 akkommodeer op sub B vlak maar nou kom hulle en hulle kom met die Nasionale Toetse en
59 goed dan het hulle nie drie vier vraestelle hulle het een vraestel en ek wil ook net se soos in
60 wiskunde hulle verplig kyk in die ou tyd het die kinders uit hul kop uit geken $1 + 1$; $2 + 2$ [vinger-
61 klop terwyl daar gepraat word] nou die kinders gebruik ek telkaarte nou kom daai kinders dis
62 gaan netso [vaag onduidelik] soos hulle tel op hul vingers nou kom daai mense kom toesig hou
63 in jou klas en dis my persoonlike ondervinding want ek het ingekom daa toet een van die kinders
64 gevra juffrou mag ek maar op die telkaarte gaan tel toe sê sy nee! Nou hoekom word jy as
65 klasopvoeder wat daai les gee dan geforseer om Ꞇ telkaart te gebruik en die telkaart moet
66 permanent in jou klas wees, maar wanneer hulle kom met hulle toetse wat op een vlak is dan
67 mag daai kind nie daai telkaart gebruik nie. [onderhoudvoerder: Ek verstaan wat jy sê]
68]deurmekaar gebrom en gehoes]. Mens moet eintlik die ding kyk van twee kante af eerste van
69 die die die Grondwet eerbiedig deur die Grondwet te eerbiedig moet jy huh inklusiewe onderwys
70 toepas, want jy mag nie diskrimineer teen die kinders nie die anderkant wees soos ons reeds
71 gehoor het moet jy is daar Ꞇ kurrikullum wat jy moet klaarmaak en reeds as gevolg van die
72 inklusiewe onderwys is daar die faktor interne eksterne faktore wat daartoe bydrae dat die
73 kinders dat jy dit nie kan sal kan bind nie [onduidelike woorde] om om om deur die kurrikullum te
74 gaan nie. Huh maar die belangrike ding is is daar [steuring: selfoon wat lui] dat jy die kind die
75 kind moet vry voel om hom uit te druk in die taal wat hy magtig is. Ek het ons het die geval
76 gehad ek het nou die ervaring hier by die graad gehad wat ek huh huh huh Ꞇ swart meisie wat
77 nou in in in wat wat van uit die Oos-Kaap uit kom wat in engels onderrig is en haar Huistaal ook
78 is engels maar sy is die kind met die wat my vraestel die beste beantwoord het en nou vra ek
79 myself die vraag af hoe is dit dan moontlik dat kinders wat Afrikaans kan praat swakker is as wat
80 sy is. [vraag] Kan ek gou antwoord! [agtergrond geraas van kinders] Onse kinders kan hulle in
81 een taal nie behoorlik bemagtig nie [gelag] want ek baiekeer dan verduidelik ek dit is wat jy nou
82 moet doen dan sal hulle weer vir jou kom vra juffrou moet ek dit doen. Wat sê dit vir my die kind
83 kan nie verstaan wat hy moet doen nie, maar [onduidelikheid a.g.v kinders wat raas in die
84 agtergrond] praat met hom Afrikaans is dit hoe kinders weergee in skriftelik dan is dit vir my
85 verskriklik hoe kinders hulle woorde hulle sinne is net [??] dit voel vir my hulle verstaan hulle eie
86 taal nie reg nie. [Onderhoudvoerder: Is daar nog iemand wat miskien iets daarop wil sê]. Nou
87 dink ek wat Mnr xxxx gesê het dat die [ander] gebeurte ook eerbiedig moet word van die
88 Grondwet, dis is juis dit dis juis die probleem hoekom ons met die probleme sit. [lang stilte].

89

90 Onderhoudvoerder:

91 Hoe dink u [onderlinge gepraat] hoe kan ons hoe kan ons hoe kan ons daai probleem
92 aanspreek? [een deelnemer besig met selfoon gesprek]

93

94 Deelnemers:

95 [weer onderlinge gepraat] [onduidelike gesprek] nee ek gaan nie meer praat nie! [kommentaar].
96 [onderhoudvoerder vra weer: Hoe dink u hoe dink u kan ons daai probleem aanspreek? Daar
97 moet daadwerklike veranderinge intree om daai probleem aan te spreek. Huh As u dink aan aan
98 die dit gebeur nog daagliks die skole aan die Noorde-kant van die van die spoor teenoor die
99 skole aan die Suidelike-kant van die spoor daai verskil is nie veronderstel om daar te wees wat
100 daar is nog steeds nie. As jy nou dink aan skool-sielkundiges .n Skool soos xxxx het miskien 3

101 skoolsielkundiges wat daai skool bedien waar skole aan die kant een sielkundige het wat 3 of 4
102 skole moet bedien en dit maak onse taak soveel moeiliker. [onderlinge gebrom] Ek wil net mm
103 gesê het dat okay die Grondwet sê dat ek dink hulle spring van die matjie af elke kind kan leer,
104 maar ek dink die probleem kom in, want elke kind leer op verskillende maniere en vir my is dit
105 nie  n probleem om  n outjie huh te include wat miskien swakker as die ander kinders is hy leer
106 miskien visueel of iets soos dit van die aard daar is sulke kinders waar heeltemal die probleem
107 inkom met inklusiewe onderwys ek praat nou van my eie ondervinding in die klas. As daai kind
108 hier is baie kindes wat toaal nie eens akademies aangelê is nie hulle hulle hulle hoort dis seker
109 nou kras gestel ma hulle kan nou maar drie keer druipe ook in daai selle klas [gebrom in
110 agtergrond] [saamstem] dit gaan hulle geensins help nie jy kan hulle include want hulle is nie
111 akademies aangelê nie en ek dink dit is waar die grootste probleem is ek dink die oplossing nie
112 inclusive sal regtig waar werk nie. As daai skole hulle aanvaar het en my my ander opinie is dat
113 hum ek het nou die ervaring dat ek het  n seun wat buitekant die plek moes gaan omdat daar net
114 een skool is wat by sy IQ is. huh huh Wat is die skool se naam mm wat nou weer die kinders
115 laat met hulle hande laat werk soos .....[onduidelike sin] [antwoord vanuit groep self] [Carpe
116 Diem, Van Kervel] Carpe Diem en Van Kervel. Sy IQ is nou nie so dat hy nou na so skool toe
117 kan gaan nie maar hy is totaal nie akademies aangelê nie en daar is baie sulke kinders wat uit
118 die plek uit moes gegaan het na ander  n skool toe [onderhoudvoerder: praat u van kinders in u
119 klas?] Ek praat van my eie van my eie seun so ek dink daar is die groot probleem. Daar moet
120 meer ek en  n vriendin het gepraat as  n mens miskien een skool van al die skole so  n skool sal
121 maak wat sulke kinders kan akkommodeer want wat inclusive huh teaching hou ek nou daai
122 ander kinders wat wat vooruit kan gaan hou hulle ook agter dit hou die outjie wat in die middel is
123 ook agter want jy is soos  n  n verkleurmanneltjie op  n smartieboks jy weet nie wie om rereg te
124 satisfy nie. Huh Ek weet nou of meneer het mos nou gevra hoe om die probleem op te los daai
125 was die vraag huh en toe het meneer huh [onderlinge inmenging] [onduidelik] [gelag] [gehoes]
126 huh geantwoord van die skole aan die anderkant van die spoorlyn altyd [vaag] is so maar maar
127 kom ek sê vir u hoe hoe ek voel hoekom doen daai mense beter as ons: In die eerste plek
128 vereis UGO dat ouers hul kinders moet help leer en baie met alle respek gesê baie van onse
129 ouers is nie opgevoed om onse kinders te help nie baie van hulle kan self nie lees nie baie van
130 hulle het nie armoede speel  n rol baie van hulle het nie eens die geld om koerant te koop om
131 hierdie  n  n  n  n take en goed wat hierdie mense wil hê hulle kinders te akkommodeer nie en as
132  n mens mooi kyk sal jy sien sodra [gehoes in agtergrond] aan die anderkant van die spoorlyn  n
133 kind  n probleem het daar kom [vaag] nou weer in vat daai ouers omdat hulle finansieel in staat
134 is neem hulle hulle kinders na persoonlike sielkundiges toe hulle wag nie vir die skoolsielkundige
135 nie. Waar onse arme kinders moet wag totdat die sielkundige eendag besluit hy kyk van daai
136 duisend kinders wat getoets moet word ? so baie mense het en sodra hulle uitvind daar al is dit
137 ook enigiets okay hie is my kind se probleem dan word hulle na privaat lesse gestuur of privaat
138 klasse waar onse ouers heeltemal onopgevoed is. Onse ouers stuur hulle kinders skooltoe jy
139 moet in die skool wees want ons kry All Pay dit maak nie saak of die kind [vaag] wanneer jy
140 hierdie ouers wil laat skooltoe kom dan kom hulle nie. [onduidelike gepraat]. Inklusiewe
141 onderwys sien ek as holisties van aard want ek wil saamstem dat dat opvoeding begin by die
142 huis en dat die dat die probleem alreeds in die kind se hoe vroeër daai probleem dan vasgestel
143 word dan hoe vroeër kan aandag gegee word aan daai probleem en dan laat weet jy die ouers
144 van daai probleem, want die ouers is die oorgrote meerderheid van die tyd met die kind is die
145 kind daar onder die ouer se toesig onder die ouer se toesig en en die probleem word dan as
146 inklusiewe onderwys word die probleem nog groter want die kind [stilte] het het het het spesiale
147 aandag nodig en ons in die hoofstroom het nie daai kundigheid om daai kind te onderrig nie.
148
149
150
151

152 Onderhoudvoerder:
153 Weet u U het nou in die groep gepraat oor oor die probleem ouers huh nou wil ek sommer die
154 vraag aan u rig huh. Hoe dink u kan ons daai probleem met die ouers se betrokkenheid
155 [aanspreek] [groep praat onderling deurmekaar bespreking]
156
157 Deelnemers:
158 [deelnemers praat deurmekaar] [vaag en onduidelik] Ons ouers nè ons doen mos nou nie net
159 een keer  n week of een keer elke maand wat ons ouervergadering het nie want dit was mos
160 nou die eerste vergadering van die jaar en die een ouer se ma het vir my  n brief geskryf dat die
161 kind iemand kan die kind nie [onduidelik] in die middag kom staan nie maar om die waarheid te
162 sê ek weet nie eers wat vir my in die oggende kom vra is nie ma my ma vra omverskoning dat
163 ek maar aanvaar het dat daar altyd maar  n probleem is toe kom skryf ek het nie eers  n woord
164 vir die kind gesê nie toe kom die kind die ouer met die briefie [onduidelik] met die brief waarin
165 die ma vir my sê hoe kan ek van haar verwag om later sy bly in Thembalethu en so het sy ek
166 moet haar kom haal as ek wil hê sy moet daar wees en ek moet haar gaan wegbring as ek wil
167 hê of ek moet vir haar taxi geld betaal as nou as ek vir elke ouer vir een ouer veronderstel elke
168 ouer doen nou dit verstaan jy hoe is die houdings van die ouers ma ek voel net dit is dit behoort
169 nie so te wees nie die ouer moet [deur wat toeklap] ek bly ongelukkig daar en dit is ongelukkig
170 ma die houdings van ons [onduidelik a.g.v. onderlinge gepraat] dit is vir my verregaande. Ek het
171 van daai gesê ons het [onduidelik] die huh opset sal nooit regkom nie as ons nie begin by die
172 ouers nie dis  n moeilike storie toe lag almal vir my daardie dag. Dis nog altyd dieselfde, ouers
173 wil nie betrokke raak nie maar by ons skool is  n minimale getal ouers wat betrokke is. Ons huh
174 Juffrou xxxx onse ..sorg...[vaag] en sy maak gebruik van vrywilligers. Kinders wat miskien
175 probleme het as ek sy kan so min kinders bereik want sy werklading is baie want sy is by twee
176 skole so sy kry nie by graad 4, 5 stop sy sy kan nie verder as daai gaan nie ma sy maak die
177 ouers tot op, as iemand minimale getal ouers wat vrywillig wil kom want hulle dink daaraan
178 miskien is dit werk of wat ookal hulle is nie nou beskikbaar nie, maar sy het  n aaneenlopende
179 mense wat die hele jaar daar is wat bereid is en daar is nogal  n klein bietjie veranderinge in
180 daai kinders se lees sy wiskunde veral so daai ouers is betrokke maar dis nie baie ouers nie.
181 [deur wat toeklap] Ek wil ook net aansluit by die verskil sommige plekke dat die sosio-ekonoiese
182 omstandighede verhoed onse ouers om met hulle kinders huh te hulle te help want daai ouer
183 moet werk daai ouer kom laat by die huis en vroeg uit die huis uit [geroep buite] en hulle sien nie
184 rerig hulle leerders nie en dan ook %dit het my half ontgaan+dit wat Mnr xxxx gesê het hmm [lang
185 stilte] mr xxxx wat was dit nou weer gewees [weer stilte] [geroep buite] ja dat dat dat hm ons as
186 opvoeders is is is opgelei as onderwysers om les te gee en daar word nou baie ander beroepe
187 aan ons toegeken wat ons moet doen. Jy probeer maar op jou eie om te help waar jy kan maar
188 dis nie genoeg nie. [onderhoudvoerder verwys na een van die deelnemers] Ja kyk soos ons het
189 ook nou [onduidelik] in verlede week gehad waar ons moet ons moet kinders help het dit ook
190 uitgekom. Ek het byvoorbeeld in graad 6 maar die kind is op graad 4. [harde gehoes] In in die
191 meeste gevalle moet jy mos maar kinders gaan haal. Jy het veertig leerders in jou klas, maar
192 dertien moet jy gaan haal iewers op graad 5 vlak en dan kom  n kind by leerondersteuning want
193 nêrens in my opleiding het ek leerondersteuning gedoen nie. Nou hier by die skool het ons  n  n
194 middag uitgesit Donderdae middag wat ons kom sit, maar omdat ek nie die opleiding gehad het
195 nie [onderbreking van deelnemer] op daai punt sorry gou! [onduidelike sin] nee nee ons kom
196 nog later by daai punt so is daar miskien nog iets anderste wat want daai het agtergekome is
197 nogal  n netelige saak die die van die opleiding is daar nog iemand wat iets wil sê daarop.
198 [tussenin gepraat] Ek wil net dit in een sin sê hmm daai inklusiewe onderwys by taal as jy nou
199 vat [onduidelike woord] dis nou weg van ons af daar word regtig nie voorsiening gemaak vir die
200 kinders met die sogenaamde Derde Taal nie  n Xhosa [en so voorts] hoekom ek dink nogal
201 hoekom graad twaalwe so swak doen aan daai kant die swartmense baie van hulle huh huh kan
202 hulle beter uitdruk in hul moedertaal en baie van hulle druipe omdat hulle nie die [kap geluid]

203 [onduidelike woord] goed verstaan nie. Hulle het nou belowe hulle gaan dit in [onduidelike
204 woord] oorskryf en aanbied maar dit word nooit gedoen nie. So ek dink die taal is   [onduidelik]
205 wanneer dit by skriftelike werke kom. Die vraag was hoe gaan ons ouer betrokkenheid oplos. Ek
206 wil eerlik wees ek weet nie hoe ons dit gaan regkry nie, maar opvoeding moet definitief eerste
207 by onse ouers begin. [hoed geluid] Voordat ons kan verder gaan moet onse ouers eers op  
208 vlak gebring word waar daar gesê word mense dit is hoe die saak staan en   mens ek weet nie
209 jy moet so bang wees om huisbesoek te gaan doen. Ek het een aand gegaan toe word my oog
210 amper uitgedruk. Toe besluit ek ek gaan nooit weer huisbesoek doen nie in die aand nie [stilte]
211 so daais nog   ander probleem kom jy daar word jy ingevlieg en so huh ek sien nie daai daa
212 nie. [Onderhoudvoerder: ek verstaan wat jy sê]

213

214 Onderhoudvoerder:

215 Huh ek gaan nou sommer die vragie ingooi: Hoe voldoen u as u u nou moet klassifiseer hoe
216 voldoen u aan die behoeftes van inklusiewe onderwys in u klaskamer?

217

218 Deelnemers:

219 [lang stilte . harde gehoes . deurmekaar gepraat] Kyk baie van ons het nie opleiding gehad
220 nie so jy weet nie of die kind [vraag van deelnemer: hoe voldoen? Onderhoudvoerder: hoe
221 voldoen u aan die behoeftes van inklusiewe kinders in u klaskamer] ja kom ek praat en s ,
222 omdat   mens nie   agtergrond het of jy het nie opleiding kan jy rerig nie die kind help nie en
223 baie van die Departement van die OBOS se kursusse handel net oor kurrikulum, bestuur of jy
224 gaan CTLI toe, maar dit is leerareas. Jy gaan vir Teg of NW of Afrikaans nêrens word daar gesê
225 hoe cope jy met   klas van soveel kinders. Ek het baie [onduidelik] met die Edupeg: dis so  
226 wiskunde hulpmiddel en ja ek dink [vae woorde] effek en ek het werklik daai mense gesê toe
227 sou hulle die demonstrasieles kom doen het. Toe sê ek maar hulle moet dit kom doen met die
228 realiteite hulle moet nie kom en kinders vra nie. By St Marys sit ons met 45 kinders so hulle moet
229 vir my kom wys hoe werk hulle met 45 kinders; dan gaan ek iets leer. [onderhoudvoerder: het
230 hulle toe dit gedoen?] die dame het vir my gesê toe ek hulle almal bring na my klas toe toe sê sy
231 oo dis bietjie baie sy gaan ma nou net met die drie groepies. So dit is werklik   probleem. [keel
232 skoonmaak]. Huh huh wat was die vraag nou weer? [onderhoudvoerder: dink u dat u voldoen aan
233 die kinders se ...] Ek gaan skuldig pleit [geraas in die agtergrond . steurend] en ek gaan my
234 redes gee hoekom ek skuldig gaan pleit. Die werkslading is so baie. Daai Blou boeke wat hulle
235 vir ons gestuur het die wiskunde mense ek weet nie van die ander leerareas nie is so verskriklik
236 baie [saamstem in die agtergrond] jy kom nie eers by dit klaar uit nie en en daai mense het ons
237 ....[vaag] toe sê hulle as jy by week drie moet wees en daai mense kom en jy is nie by week drie
238 nie moet jy please explain hoekom is jy nie by week drie nie. Hulle dink nie aan daar wat my
239 betref voel ek nogal ok hulle doen dit elke kwartaal het ek gesien [rubric] maar op daai huidige
240 oomblik het jy vaslegging daar nodig so daar is nie regtig tyd vir vaslegging nie so waar moet jy
241 nou nog gaan om haai kind te gaan haal [harde fluit geluid - irriterend]. Die kinders kom by ons
242 in graad 4 dan weet baie van hulle nie eens hulle moet op hul vingers tel waar dit kom by [vaag]
243 dit is sub A werk. [weer   deurmekaar gepraat . kommentaar op wat gesê is]. Ek vat
244 byvoorbeeld nou [vae woorde] baie dae [weer vaag] huh daai ek weet nie hoe kry julle dit reg nie
245 elke dag is daar mos nou   ander periode en jy kan nie jy moet vasl  en die kinders gaan leer
246 nie by die huis nie ek weet nie hulle leer nie by die huis nie. Jy kom nog twee heerlikheid daar
247 voor die klas en jy kry amper die stuipe want hoe kan jy maak [onduidelik praat te vinnig] [geraas
248 in die agtergrond] wat is die rede en dan ten tweede ek het nou al die pad die swakkeriges so
249 nou goed kom ons gaan vandag terugkeer bord toe ons staan daar voor die bord .....? gee
250 sommer vir elkeen .....[deelnemer praat te vinnig . onduidelik] nou sit en raas hulle ....? juffrou is
251 nou besig met hierdie groep ons hoef nie te worry nie juffrou is te besig so hulle die kinders is
252 nie gedissiplineerd ek moet nou besig wees met my werk ek moet my nou nie...? nee hulle
253 hardloop hier oor en weer elke keer. So as jy nie huh huh huh dis moeilik dis moeilik as mens

254 dink. [gelag] Ja!   Mens het baie ek is een van hulle ek dink nie ek voldoen om daai leerders te
255 help nie regtigwaar mens probeer en   mens het baie idees in jou kop maar die een die ander
256 ding is wat mens strem is hierso is [sug in agtergrond] [vaag] huh as ek dink aan een manier
257 hoe om sulke kinders te in te sluit nommer een die meeste van daai kinders kan nie lees nie
258 Engels daai blou boekie is disaster daai graad viere is nie op daai vlak nie hulle kan nie. Ek sal
259 daai hele kurrikullum moet oorskryf want hulle kan nie daai doen nie. Hulle kan nie eers die
260 basiese goed doen wat daarin is nie. Nou dink ek nou miskien hum [kort stilte] soos hulle by die
261 model C c skole doen die kinders moet maar die boeke [vaag] hulle moet die prente maar het
262 ons moet maar altyd laat die kinders afskryf aan die woorde want daai kinders kan nie eens
263 copy van die bord af nie so sy ouers kan hom nie gaan help by die huis nie sy ma kan hom nie
264 gaan help by die huis nie want hy kan nie eens copy van die bord af nie maar nou het ons nie
265 eers official by die skool nie [gebrom in agtergrond] ons het nie eens papier by die skool nie
266 want dit is ook weer   issue, want ons het nie genoeg geld vir papier by die skool nie en dit is
267 maar een van die goedkoopste resources wat mens kan gebruik by die skool.
268 [onderhoudvoerder: Wat s  Juffrou xxxx?] [probeer om mense aan te por om te praat wat so
269 passief is minimale deelname toon]. Ja ek dink   mens [vaag] kan soort van die [selfoon wat
270 vibreer] swak leerders ken [stilte] daars mos nou   verskil tussen swak leerders en wat is dit
271 nou weer %gestremd+%gestremd+daai een ja dit wil nie s  die gestremde een kan nie daai werk
272 doen nie. En as ek nou die swak swakker leerders in die klas opgedeel het in miskien drie
273 groepe die sterkes die swakkes en die middelmatiges dan sal ek nou die swakkeriges vat as wat
274 ek die middelgroep daar om te kyk of ek [vaag] kan   sterker leerder by   swakker een huh
275 maar ons klasse is so ons klasse is so groot dit is met groot getalle wat jy oor amper 50 kinders
276 in   klas het maar dan is daar die wie nie kan nie dit sal ek dit wil sê sy help mekaar mm.
277 [onderhoudvoerder: so u praat van [tussenin gepraterij bemoeilik transkribering] [deurmekaar
278 praat deur die groep] maar die die stadige leerder word ondersteun deur die opvoeder en nie
279 deur   leerder nie.

280
281 Onderhoudvoerder:
282 Het u nou gepraat van Peer huh Peer Education? Wat noem mens Wat is die Afrikaanse woord
283 nou [kort bespreking deur groep deurmekeer] waar   sterker leerder   swakker leerder
284 ondersteun. Ja! Dink u dit kan werk?

285
286 Deelnemers:
287 Dit kan werk [deurmekaar gepraat van deelnemers] daai kinders voel gefrustreerd ek het dit al
288 probeer dis waar die gaps vandaan kom dat daai een wat slim is of wat kan is later so
289 gefrustreerd want hy kan nie aan nie [onderlinge gebrom] hy is nou onderwysertjie ook in die
290 klas. Die kind die kind [vaag] wil net gou daarop antwoord. Die ander probleem wat wat wat ons
291 in die skool het en ek praat nou uit persoonlike ondervinding uit. Dié kind ek het hom teruggehou
292 toe sê hy vir die ander kinders vir wat sal hy kruip hy gaan in elk geval slaag so die regering
293 skep vir ons probleme nou ek wat goed geweet het sien ma sy het niks in haar boek geskryf nie
294 en hier gaan sy graad 5 toe hoekom sal ek dan nou dit dit dit gebeur en kinders is whitty hulle
295 weet aag man ons het hulle nou aan die begin van die jaar [vaag]. Jy moet nie dink as jy klaar
296 herhaal het jy gaan nie weer herhaal nie maar nou kom die mense aan die einde van die jaar
297 nou s  hulle nee wat hierdie kind is [final] hy moet vorder saam met sy ouderdom en daar gaan
298 daai kind. Dit is hoekom elke jaar raak ons probleme net erger en erger en die werk raak al
299 moeiliker en omdat daai kind klaar in die nuwe jaar terugkom en nie gecope het nie gaan hy
300 verder net meer las wees. Ek sal darem s  daar is ander probleme wat daartoe bydrae ons sal
301 die aparte logistieke probleme soos klasbywoning, huh die toeganklikheid van die van die
302 klaskamer deur huh huh huh kinders wat [vaag] het en ons kan praat van   tekort aan leer
303 hulpmiddels om om daai kinders te bereik as   kind Hoerskool toe gaan hoe gaan jy die kind ....
304 [onderhoudvoerder: Is daar nog iets?] Ek wil ook iets byvoeg van ek het ook nou die dag met  

305 kollega gepraat. Die probleem van intervensie dis eintlik ook daar waar die probleem inkom,
306 want ek sê vir hom om vir hulle take op te stel is klaar so moeilik want jy moet gaan goete soek
307 as as dit by onse klasse ons as ons nou rerig huh huh reg laat geskied aan inklusiwiteit dan
308 beteken dit ons moet seker ses verskillende vraestelle opstel en dit is wat hulle by intervensie
309 soek wat het jy gedoen om daai kind te help en en ons kan dit net nie doen nie ons kan dit nie
310 waag nie daai [vaag] bring ons net in die moeilikheid. [deur wat toeklap] [onduidelike begin van
311 sin] net sê soos xxxx [deur wat toeklap] wil ek eers dit sê dis moeilik om om dit toe te pas in die
312 klas ek dink ons is soms op op [harde gehoes] die [gehoes] [weer deur wat toeklap] die OBOS
313 of die stelsel wie [vae woord] van ons push om te veel te doen [moeilike opname onduidelik] by
314 week drie is of jy moet by week drie wees maar hulle het nog nie eens week een se werk onder
315 die knie nie. Ek het Sondag huh vyf van my se se se dogter se [weer harde gehoes] werk vir die
316 kwartaal gesien by die skole noord van die Umgeni kant. Dis vyf blaai EBW vir die kwartaal en
317 ek dink onse boek het seker tien blaai wat die kinders al volgeskryf het plus nog afgerolde notas
318 ook nog waar dink ek miskien meer vaslegging in daai vyf blaaitjies [vaag] en jy kan meer
319 aandag gee aan daar waar dit nodig is maar nou dis o probleem wat miskien nou van van bo af
320 kom.

321
322 Onderhoudvoerder:

323 Nee ek ek ek luister wat julle sê ek luister wat julle sê nou wil nou wil ek die volgende vragie
324 ingooi. Huh Hoe sien u die rol van die hoof van die skool van die skool [gepraat in agtergrond]
325 met die implementering van inklusiewe onderwys. Wat wat dink julle watter rol moet die hoof
326 speel?

327
328 Deelnemers:

329 [onderlinge bespreking onder deelnemers] Die hoof moet meer betrokke wees. As hy meer
330 betrokke is binne die klas [keel skoonmaak] sal hy besef baie van hulle is buitekant die klas en
331 dan het hy miskien een leerarea of ½ halwe leerarea so hy het nie rerig ma net wanneer oor die
332 nuwe kurrikulum op op op inklusiewe onderwys gepraat word dan het hy nie rerig hy weet nie
333 wat wat in die klas aangaan nie [onderlinge gepraat] of hy praat oor die ou tydperk ma hy weet
334 nie rerig wat in die klas aangaan mee nie.

335
336 Onderhoudvoerder:

337 Nee ek ek ek hoor ek hoor wat Mr xxxx sê ma ma die vraag wat wat wat ek eintlik van u wil weet
338 is is hoe consider u die rol [deur toeklap] van die skoolhoof wat dink u wat wat behoort die
339 skoolhoof te doen ten opsigte van die implementering van inklusiewe onderwys by sy skool?

340
341 Deelnemers:

342 [deurmekaar bespreking] [hou vir lang ruk aan onder mekaar]. Duidelik ½ ondersteunende rol
343 dan gaan hy weet..... ondersteuning is daar.... hy moet n leidende rol speel eerstens.... In die
344 geval van die dat ons met die wiskunde sistemie sistemiese toetsing elke keer die die ding is dié
345 dan as die uitslae kom dan lyk dit nou dis die onderwyser se skuld [snaakse geluid] en elke keer
346 word hulle by die onderwyser af om maar daar word daar twee goeters huh huh strategieë,
347 beplanning en ek dink die hoof moet ½ leidende rol speel die hoof sal daai...[vaag] hy het ½
348 grondige stap as ons huh om onderwysers se ...[onduidelik] en die hele skool moet sal na hom
349 luister so een onderwyser twee onderwysers gaan nie verskoning maak nie so ek glo die hoof
350 moet daadwerklik en hy moet betrokke wees by alles van die begin af en hy moet toesien al
351 moet hy ook na elke klas toe gaan en toesien dat almal saamwerk so so betrokke moet hy wees.
352 Hy moet nie net sê nie ma hy moet sigbaar wees [weer onderlinge bespreking]. Die hoof se die
353 hoof se meerdere die Kringinspekteurs [saampraat bemoeilik transkripsie] met kontak in en
354 vergaderings met hulle reël kan hulle nie daardie probleme wat ons het bietjie verder neem want
355 ons is mos nou hier op die grondvlak waar hulle dit mos ½ bietjie hoër neem sodat daardie

356 mense nie net van bo af kom en sê dit en dit en dit nie dat ons ook  n bietjie slag dit en dit en dit
357 want hulle moet mos weet wat gaan hieronder aan ook hulle kan maar daar bo ledig [harde
358 gehoes onduidelik om woorde uit te maak] na kyk, want ek dit lyk so ons dit word net afgegee
359 outoriteit word afgegee en hulle probeer nie eens hoor wat gaan hier onder aan nie wat is die
360 probleem hier onder waarna moet ons kyk en so ek dink die probleem moet van onder af op
361 bekyk word. [gepraat terwyl die ander deelnemer gesprek afsluit so onduidelik]...huh die hoof en
362 sy skoolbestuurspan hulle kan die behoefte van die skool bepaal afsluitende van wat sy nou
363 gesê het kan hulle bepaal het ons regtigwaar [kaggeluid] huh wat [onduidelike woord] reg hulle
364 moet aan die einde van die jaar besluit ons neem die kinders in of huh het ons die die die die
365 kundiges kan ons sekere van ons onderwysers van ons onderwysers toelaat om om daai
366 kinders huh te help of het hulle het ons die kundiges om daai kinders te help, verstaan u. So
367 hulle moet al al vooraf bepaal is dit kan ons [...] onthou leer moet plaasvind. Ons kan nie die
368 kinders op  n manier huh afskeep nie, leer moet moet plaasvind want hulle kinders gaan ook in
369 ons klasse wees so hulle kan alreeds vroeg bepaal of hulle daai kinders kan akommodeer en
370 so. [onderhoudvoerder: Is daar nog iets?] [stilte] [saampraat] Ja ek dink wat wat prinsipale ook
371 kan doen is hulle kan werklik gaan kyk wie in hul personeel het iewers in hulle opleiding iets
372 gedoen, remediërende onderwys of so en daai mense op  n manier in  n komitee te sit en dat
373 daai mense werk met daardie kinders want hulle is die mense wat byvoorbeeld gewerk het.
374 Iemand wat wat LO gedoen het laat daai persoon hom bemoei met die sport maar ons wat
375 Leerondersteuning gedoen het of rem of wat ookal dat ons werk met daai kinders dit is dit is in
376 die vermoë van  n prinsipaal om daai leerondersteuning te doen en dan natuurlik te skakel met
377 die OBOS ook dat daai mense inkom en dat hulle kom hulp aanbied. En dit [saampraat deur
378 groep] [stilte]. Ek sê nee [onduidelike woorde deur deelnemer] [iets soos ek het nog  n ander
379 afspraak]

380
381 Onderhoudvoerder:
382 Nou nou nou wil ek gou die volgende vraag ingooi. Dink u dat dat dat dat op u personeel is daar
383 mense wat die kinders kan help kan u vir my daarop uitbrei?

384
385 Deelnemers:
386 By elke skool is daar net een remediërende onderwyser net so ons weet mos nou almal huh of
387 ek wil met u verskil in die opsig wat meneer gesê het huh remediëring. Partykeer het mense het
388 mense wiskunde maar hulle het miskien net wiskundige opleiding gekry maar huh hulle kan dit
389 nie so goed oordra nie nou   daai onderwyser miskien hoog opgelei [.agtergrond gepraat.] en hy
390 kan net nie tot daai vlak van die kind nie. Ek dink ons ondervinding uit die ou dae uit mense wat
391 wiskunde lankal gee. In die ou dae kon die kinders wiskunde doen en hulle kon dit uit hulle
392 koppe gedoen het, maar nou deesdae is dit mos nou al die maniere kan ontdek en so aan. En
393 en dan die ander ding is van baie onskatbare waarde en dan net iets  n hoof behoort te weet
394 huh huh watter mense vir hom daardie hulp kan aanbied en wat miskien die wiskunde in die
395 skool kan verbeter. [onderhoudvoerder: Dink u daar is dink u daar is sulke kollegas op u skool?]
396 Ja daars baie sulke mense ek dink daar is elke skool [gehoes] [saampraat] dis nou nie
397 spesialiste nie hulle is nie spesialiste nie, maar hulle weet darem hoe om op die kind se vlak te
398 en in die eenvoudigste taal wat hy kan gebruik sodat die kind kan verstaan of miskien soos
399 juffrou nou gesê het juffrou-hulle het nou huh huh kyk dit kos  n skill om raak te sien watter kind
400 gaan daarnatoe presies [deur wat toeklap] dans jy op daai kind se vlak dan moet ons nie na
401 omstandighede luister nie maar as jy die kind gebruik en die manier hoe jy met daai kind huh
402 gegewe verstaan kan daai kind op daai manier [.onduidelike woorde.] [gehoes] verstaan dan
403 verduidelik. Ek dink ook baie nou te doen graad eens waarin hulle onderwysers vir hulle
404 [kaggeluid] [vaag] klasbestuur ek dink nie dis omdat ons nog sekere vakke [weer kaggeluid]
405 [bemoeilik voltooiing van sin] kennis gekry het vergeet dis oor om te gaan kyk wat het die juffrou
406 in gespesialiseer? Kan die juffrou of die meneer dit regtig oordra aan die kind? Jy word net

407 geforseer om  n vak te gee wat jy nie eens ek bedoel jy...[deurmekaar praterij bemoelilik
408 transkripsie] net net net dit sal nogal bietjie help as die hoof net daaraan kyk of gaan bietjie deur
409 die personeel en kyk na kyk waa die mense rerig en probeer sover moontlik gee aan  n
410 opvoeder waarin hy miskien goed is. Ja dis  n moeilike ding jy weet %dit is+[deurmekaar gepraat
411 deur saam te stem] Die een bestuur sy skool so [hmm] hy  n outokraat daai een [hmm] is  n
412 demokrat daai een is  n .... dis dis moeilik die meeste is demokrate. [Ek voel nou ... tussenin
413 gepraat terwyl die een spreker nog besig is] hy sal dit nou nie honderd persent dit sal nou nie
414 honderd persent bereikbaar kan wees nie want daar gaan dalk haa is gaan nog [...vaag] vir
415 mense wees wat nie geakkomodeer kan word nie, maar mens kan tog darem. Kan ek net iets
416 sê: My [vaag] is tog van die land kyk die ons kry elke jaar die uitslae en nie almal is dieselfde
417 nie. Ek het nou al gaan kers opsteek by ande skole wat miskien beter as ons skool wat baie
418 beter as onse skool is, maar ek is [vae woorde..] nog nooit weer in daai personeel in wat ek
419 gaan vrae het nie personeellede nie en ek het al gedink daaraan ons val nog baie daarop die
420 hoof se stem gaan mos baie meer gewig dra as daarom het ek in die verlede mense gee nie vir
421 my sal nie vir my presies sê wat doen hulle in om stilmaak nie maar ek dink as hoofde met
422 mekaar skakel daar is een hoof as hy skakel met  n ander hoof sal hulle mekaar beter verstaan
423 en sê sy sy huh stem dra gewig gewoonlik [onduidelik]. Wat ek soos baie by skole wat goed
424 gedoen het in hierdie huh sistemiese evaluering [deur wat toeklap] as ek nou moet kyk na
425 George dan is dit net vir die skole anderkant die spoorlyn. Nou wat gebeur daar is die kinders is
426 nie so baie in die klas nie en wat doen hulle werk die kinders betaal hoë bedrae skoolfonds elke
427 maand so die hoof kan huh addisionele poste skep dat die kinders vryelik club en die
428 onderwyser kan outomaties meer tyd [klikgeluid] met die klas spandeer en huh vergeet tog maar
429 die ouers wat baie committed is met daai kind en dat die kind dan by die huis ook kyk na hul
430 takies die kind self op die internet kan gaan of saam met sy ma of sy ouers hulle kan gaan kyk
431 dat daar ....? [geraas buite . steurend] hulle kan die kind na die biblioteek toe vat. Wat weet ons
432 huh huh behoort hulle nie eens aan die biblioteek nie weet jy jy praat daaroor maar sy ma het
433 ook nie tyd om hom te neem nie hulle kom te laat of wat ookal die probleem is ma hulle kom nie
434 eens by die biblioteek nie. As ek hom  n taak gee as ek wil hê die kinders moet  n taak doen op
435 hul eie [sug] se maar [geraas in agtergrond bemoelilik transkribering] dan moet ek ok eers
436 biblioteek toe gaan ek moet die boeke [klasdeur wat toemaak] uitneem ek moet sommer
437 afdrukke maak en vir die kinders gee en dan moet ons nou nog kan saam deur dit gaan en nog
438 sê ons soek nog steeds belangrike inligting en anders gaan hulle vir my daai afdrukke miskien
439 maklik netso stuur die boek netso afskryf huh so dis baie lyne wat moet [onduidelik a.g.v. die
440 geraas in agtergrond en vinnig praat van deelnemer] ek moet sê daar anderkant die spoorlyn
441 huh moet kry hulle dit makliker reg as ons. [onderhoudvoerder: en vir hoe lank . onderbreking].
442 Ek wil ook genuine daar inkom  n mens wil nie altyd van die anderkant van die spoorlyn praat
443 nie, maar ongelukkig is dit nou so en daar verby kan ons nie gaan nie ek voel ek weet nie ek
444 dink nie ek wil in onse skole sommige van onse skole dis  n leerkultuur jy weet toe ek
445 skoolgegaan het hy was my juffrou vra ons het competition ek kon nie [vae woorde] hard
446 genoeg voor in die klas. Wat weet vandag se kinders het nie meer  n saak met jou aan nie hulle
447 gee nie eens hulle goed in nie so ek voel ek weet ook nie hoe om dit te doen nie eks bietjie dom
448  n leerkultuur [pouse] moet iewerste geskep word. Dis eintlik die probleem nie leerprobleme of
449 gestremdheid nie. [deurmekaar geraas]

450
451 Onderhoudvoerder:
452 Nou my volgende vragie wil ek nou aansluit huh huh Hoe kan hoe dink u kan ons  n leerkultuur
453 by onse kinders skep?

454
455 Deelnemers:
456 [ondermekaar bespreking] Ek! [deelnemers hou aan met gesels onder mekaar] Dissipline
457 nommer een [inbars] ek sal [verskoning] eskuus tog! [gelag] [onduidelike paar woorde] [kan nie

458 uitmaak wat die deelnemers kwytraak nie a.g.v. saampraterij] ons is mos ɛ familie. Onse ouers
459 se is baie van onse ouers onse ek praat nou van xxxx sɔ né. Die meeste van onse ouers is in
460 daai soorte kultuur van drink en dwelms gebruik en die kind kom klaar met ɛ agterstand want
461 daai kind is is is die vrou is nog swanger dan drink daai ma nog altyd so al gaan jy ook [daai
462 ekstra myl] nie seker wat sy sê nie] ek is nie ɛ sielkundige ook nie ɛ towenaar nie [vae woorde]
463 kan nie daai kind ek weet nie hoe om te maak om daai kind te kry dat die kind kan luister nie,
464 want hulle dwaal die heelyd. Hulle kan nog daai aandagslopie hardloop hulle [vaag] ek dink
465 daars ɛ kind in my klas is frustrerend daai kind doen niks sy loop op en af dan vat sy daai kind
466 se ding en dan vat sy daai een sɔe dan sê hulle nee ek moet nie na haar kyk nie [onduidelik] as
467 sy miskien tien gevat het dan kyk ek eers die oggend voor skool en strek my baadjie daar neer
468 maar haa kan niks gedoen word aan daai kind nie en ek meen nog dit is een daai is is miskien ɛ
469 geval van ɛ kind wat drank drank alkohol [%alkohol+. ander deelnemer] alkoholsindroom het so
470 ek weet nie waarteen nie want baie van onse kinders is so. [onderhoudvoerder por deelnemer
471 aan om te praat juffrou xxx] [stilte onder groep] [gebrom in agtergrond] [gelag] [dan deurmekaar
472 gepraat onderling] Disipline dis die belangrikste ons kan ma maak wat ons wil. [agtergrond
473 gepraat] [onderhoudvoerder: so so dink u dat huh huh As ons nie disipline in ons klas kan
474 handhaaf dan gaan hulle maak net soos wat hulle wil en sk huh ?? touch nie sit en bly stil en
475 doen nie ma ek voel nogal disipline is baie baie belangrik [pouse] want dit kind my pa het gesê
476 ɛ kind sonder disipline gaan nie ver kom nie want dit is hoeself jy moet loop.
477 [onderhoudvoerder: ons verdwaal by die punt oor en weer kan ek nie [vaag] hmm ek dink hier
478 gaan dit oor hoe kan ons kan ons vir die kinders ɛ leerkultuur skep. Weet meneer [onderbreking
479 deur deelnemer] meneer verskoon my net ek het ɛ ek het nou nie gedink dit gaan nou nog tot
480 die tyd wees nie want ek moet êrens gaan asb [stilte] Hoe lank gaan dit nog wees?
481 [onderhoudvoerder: ons gaan seker nie lank wees nie [stilte] ons is amper naby klaar]. Dis al
482 pass three ek moet... [vaag] [geluid] [agtergrond praterij]. Om ɛ om ɛ leerkultuur te skep huh by
483 ɛ skool sou ek sê moet moet die hele personeel moet inkoop [iets bydrae tot sin] ja ja baie
484 belangrik en die ouer gemeenskap [hmm] as jy dink aan aan dit gaan bietjie meer werk vereis as
485 om dan net agt-uur te kom skool toe en twee-uur te gaan en jy moet jou jou biblioteek moet dan
486 in plek wees kinders wat kan lees kinders wat byvoorbeeld nie Conville toe kan gaan nie huh
487 weens huh die veiligheids aspek hulle moet kan skool toe kom jy moet na-skool kan ons het hier
488 op ɛ stadium by onse skool Family Maths gedoen ɛ program van die Universiteit Nelson
489 Mandela waar ons familie wiskunde gedoen het. Jy nooi die ouers en die kind en hulle kom
490 doen probleemoplossings in die saal het ons dit gedoen. Dit gaan baie meer verg maar dit is
491 moontlik. By dit is dit die hele personeel as ons dertig is op die personeel is moet almal hul
492 bydrae lewer, want dit baat nie net vyf kom in en daar word vraestelle uitgebring, want die ander
493 gaan dan nou huistoe. Dit is tog so ons ons kyk tog na mekaar, want aan die einde van die dag
494 huh voel ek nou maar ek het ook ɛ persoonlike huis en ɛ vrou en kinders dit kan gebeur as
495 almal inkoop dan kan ons ɛ leerkultuur skep met disipline. Meneer so op ɛ op ɛ ligter noot:
496 [kaggeluid in agtergrond bemoeilik uitken of voltooiing van sin] huh huh Ek en ɛ kollega het nou
497 die dag gesels toe sê hy man gee my net vir ɛ week ɛ lat dan ken hierdie kinders hulle werk en
498 ek ek dink dis waar [saampraterij] dis waar, want hier sit ons almal nou nog en ons het slae
499 gekry op skool en ek voel nie dit het my menswaardigheid aangetas nie ek voel dit het eintlik
500 van my ɛ beter persoon hmm gemaak ma nou sê hulle [vee op tafel] die [stilte] onderwysers is
501 bang vir die hoof, daais nogie die kind nie, en die hoof is bang vir die inspekteur, die inspekteur
502 is bang vir onse mense daa bo en daai mense is bang vir die ouers en die ouers is bang vir die
503 kinders en dis hoekom ons sulke probleme het want raak jy aan daai kind en daai kind gaan sê
504 dan kom spring daai ma môre in jou keelgat af. [saampraat deur groep] [onderhoudvoerder: So
505 wat u eintlik sê is dat dit ma moeilik is om ..onduidelik a.g.v. saampraterij] huh dit dit het te doen
506 met die agterstand wat daar huh geskep was en nog steeds daar is en dit maak dit baie moeilik
507 geleentheid wat wat wat ons vir onse kinders kan bied [pouse] is nie genoeg nie [pouse] ja soos
508 juffrou nou sê daars nie rereg rolmodelle waarna ons kinders opsien nie dit is nou by rolmodelle

509 as ons gebruik so rolmodelle of verder die hieargie van die mensdom. [onderhoudvoerder: Mr
510 xxxxx] Ja ja ek wil net die die stukkies net byvoeg die die leerkultuur kan nie afgeskeep word by
511 die skool nie hy moet hy moet voortgaan by die huis ook [harde gehoes] ek en Mnr xxxxx het
512 nou vanmiddag gepraat baie van onse kinders ek het nou die anderdag met kinders gevra van
513 bed omkeer wie bly by hul eie ma en pa en in daai klas was daar net twaalf kinders wie se
514 hande opgegaan het [hmm gebrom] so omtrent die res bly [jammer meneer in agtergrond]
515 [voetstap] of by ouma bly of by oupa of oupa of antie die leerkultuur moet aangaan by die
516 huis. %da+[deur wat toemaak]. So om terug te kom gou na die rolmodel toe huh huh weet julle
517 dis eintlik hartseer ma as jy vir sommige kinders in die klas vra: Wat wil jy eendag in jou lewe
518 word? Nie ek ga ma   skollie haa word. Die 28¢ en die 26¢ is hulle rolmodelle. My pa is tronk
519 in en tronk uit my ma het nie geworry nie [selfoon wat lui] so what! So is is is harde werk baie
520 harde werk nou wie kan vir my sê hoe het ons dan in die verlede gemaak toe ons dan skool
521 gegaan het? [gelag] [onderhoudvoerder: kan ons bietjie terugkom.. [onderbreking] Die ouers
522 was meer verantwoordelik ja ek dink ok so [deurmekaar gepraat emosionele uitbarstings] weet
523 jy dit is oor die kinders nou so die kind is dertien veertien   kind kry en dan huh [geluid uit
524 groep] en dan moet die ouma die kind oppas. [gepraat in agtergrond] Kyk byvoorbeeld nou toe
525 ons ....in Kuns en Kultuur nou sê jy goed môre gaan julle vir my   dramatjie voorberei hmm laat
526 die dramatjie nou oor een of ander nou sê miskien hmm misdaad of     struktuur wat jy nou
527 miskien wil hê nou kom hulle môre hier daag op en weet jy ek sê vir jou die oorgrote
528 meerderheid is baklei en slaan [groep raas maak woorde onduidelik] [gehoes] die daai is ook  
529 ander aspek wat meestal net dit [onduidelike paar woorde]....? so as jy weet moet jy hulle
530 sommer inwag dat hulle nou nie dit daai op kluis loop nie miskien nou [gemompel] dit gaan maar
531 net daaroor.

532

533 Onderhoudvoerder:

534 Wil net nog so so laaste enetjie inkry huh Mnr xxxxx het netnou gepraat van opleiding kom ons
535 praat bietjie daaroor huh enige een van u wat al so   tipe van   opleiding gekry het [gehoes]
536 wat betref inklusiewe onderwys [gehoes hou aan] dink u dat dit voldoen het aan u behoeftes.

537

538 Deelnemers:

539 Die kursusse ook [onderhoudvoerder Ja die kursusse wat u miskien bygewoon het wat wat
540 betreffende inklusiewe onderwys intervensies en daai goed.] [deurmekaar getjommel bespreek
541 vraag ondermekaar] Ek was by een kursus en dit het my niks gebaat nie. Dit baat nie mens kom
542 daar dan kry jy die goed op papier en terug en jy luister na al daai mense se maniere want dis
543 op papier werk dit lekker maar dit werk nie in die klas nie. Die mense kom ne en dan en dan ek
544 voel altyd dit huh hulle kies kinders uit om mee te werk ek wil hê hulle moet daai kinders vat daai
545 alkoholsindroom kinders en vir my wys hoe werk ek met hulle dis wat ek wil hê en hulle doen dit
546 nie en en die laaste mees huh huh huh huh huh [harde gehoes] opleiding wat ons gehad het toe
547 het hulle al die graad viere ons het nou almal van graad 4 tot graad 6 het gegaan na die een
548 spesifieke klas toe en ek kan nie onthou wie se klas ons gebruik het nie en daar was nou prente
549 vir die kinders van Aggie en Oom Oubaas-hulle op die muur gesit ek onthou dit goed en hulle
550 vra nou okay wie is die okay dis oom oubaas wie¢ daai dis Aggie right nou wat het gisteraand
551 by Sewende Laan gebeur? Goed die kinders kan daaroor praat ma vat   woord uit daai sin uit
552 wat geskryf is en vra vir die kind ok wat staan hier gaan daai kind [kapgeluid] nie vir jou kan sê
553 dis was of is dit of is Oubaas, Aggie nie huh en dit was ons enigste opleiding en toe vra ek nou
554 wat maak ons met daai kinders van wat dan glad nou niks nie eers klank uitkenning of niks weet
555 nie nee hulle moet net saamgesleep word en saam [onduidelike afsluiting van sin].
556 [onderhoudvoerder: so daai kinders is eintlik visueel is hulle is hulle goed maar nie intellektueel
557 nie]. D.w.s met my pragtige muur gaan hy glad nie weet wat daar aangaan nie jy moet vir hom
558   prentjie heeltyd daar neersit. Okay ! Meneer toe Mnr xxxx ook vanoggend gesê het [lui van
559 selfoon] huh die [gepraat in agtergrond oor interkom] die voorstel wat Professor Jonathan

560 Jansen maak aan die departement dat skole vir ̣ jaar moet sluit [agtergrond gepraat] en dan
561 die onderwysers opleiding gee in in daai huh huh onderrigsvelde. [lang stilte] [voetstappe in
562 agtergrond] ja huh met die wil ek ook aansluit by [geraas in agtergrond belemmer transkripsie]
563 by voetstappies en stilte] soos ek netnou weer gesê het baiekeer [gekap van voete hou aan] ek
564 voel die Departement en dit sluit nou die OBOS in hulle kan baie meer doen met kursusse en
565 wat die realiteite by die by die meeste of ek gaan eintlik sê by al die skole het jy kinders met baie
566 inklusiewe onderwys moet toepas [hmm] en dit is ̣ realiteit en hulle moet meermale sulke
567 kursusse aanbied want baie kere bring hul is hulle kursusse vir ons hoe om te vertel ma ons
568 weet die goed dit is vir my die frustrerendste om te gaan sit in ̣ kursus en ek weet die goed
569 mmm of ek gaan sit in ̣ kursus ja [geraas deur groep soos hulle saamstem] en dit is nie vir my
570 nie so dis baie tydrowend [gehoes] om daar te gaan sit en hulle gee vir jou handout en daar is ̣
571 Powerslide dis presies dieselle. Gee vir my iets waarmee ek kan teruggaan en ek gaan probeer
572 dit so. [pouse] [stemme wat saamgesels] Ek hmm persoonlik voel ek en regtigwaar met die ding
573 van super planning en dit inclusive whatever voel ek rerig ek voel in die hele situasie dat die
574 departement het sy verantwoordelikheid afgeskuif [afgeskuif op ons+] [saamgesels] hulle het
575 net daai die aanpassingsklasse het wonders vir daai kinders gedoen die rede hoekom hulle dit
576 weggehaal het was die kind se selfbeeld word geknak. Daai kind se selfbeeld word nou geknak
577 in die klas want hy kry nou elke keer hmm [deelnemers beaam dit wat gesê word] almal sê hys
578 dom en ̣ kind het vandag vir my somer het vir die maatjies gesê toe sy nie haar vraestel kon
579 beantwoord nie ag ek is dom en ek [onduidelik].. druij. En die enigste mense wat kan survive in
580 hierdie at setup is die model c skole. My kind het rem nodig ek moet ekstra fees betaal
581 [saamstem in agtergrond] want hulle het nog steeds die setup het nie verander nie hulle het ̣
582 permanente onderwyser wat hulle hmm betaal ma ons moet rondspring om almal te
583 akkomodeer en ek voel rerig ek is baie kwaad. Kyk nou net kinders soos xxxx en xxxx hulle
584 hoort nie in die mainstream nie die meeste van ons kinders hoort nie maar hulle word opverdeel
585 in soveel stukkies en dan moet jy OBE het hulle nog nie eens vir ons regte opleiding gegee nie.
586 Dit was ook ̣ crash course ma hulle verwag alweer wonders van ons so as [hele
587 saamgeselsery deur groep . onduidelike sin] rerig kwaad.hulle is weereens besig om ons te faal
588 en om die onderwys dieper in die gemors in te trek. Ek wil net dit sê ek was verlede week by ̣
589 opleidings kursus waar ons sogenaamd dit kan ons help met ons Taallesse toetse toe het hulle
590 daar gepraat van ruimte en vorm en meting toe het hulle daar klomp goete ek weet nie of hulle
591 al daai goete vir die skool gegee het nie die patrone en daai goete LU2 redbox toe verkort hulle
592 [onduidelik] vir die paar mense wat daar was ek was nie die hele kursus daar nie toe vat hulle
593 bietjie fotos ek dink toe maar hoekom vat hulle dan net van George se paar mense seker net 4
594 wat is daar agterna toe ons klaar die fotos gevat het toe sê sy ons moet sy sy gaan vir die
595 mense sy gaan ons op die dinges sit dat ons moet vir die ander skole verduidelik toe sê ek ek
596 gaan nie verduidelik nie [almal begin lag] ek kan nie vir ander mense dis mos nie my dingisis nie
597 hulle bied dit mos vir die onderwysers aan dit wil ek praat net....ek wil maa net die voorbeeld
598 maak van hoe hulle ons doen dan skuif hulle dit op ons as onderwysers af wat al klaar ̣ klomp
599 goeters het. [klaar]. [onderlinge gepraat oor tyd: %hoe laat is dit ek moet nog gaan-]
600 [onderhoudvoerder: Ja ons is amper klaar]. Weet meneer wat né, kom ek sê vir jou hulle kom
601 heeldag na ons toe ̣ ding wat ek haat jy kom doodhond moeg jy ̣ moeg mal geskreeu daar in
602 die klas nou moet jy in die middag hier kom sit vir die kaf nou sê hulle Saterdag goed goed nou
603 wil jy ook goed kom uitwerk hulle vra nie waarheen hulle met jou goed uit jy moet jou morsdood
604 kom sit en dink en dan goed uitwerk ek haat dit nee in daai geval sit ek terug dan sê ek werk
605 julle slimmes dit uit %ak gaan nie+want weet jy ̣ mens het regtig nie lus nie na jy uit die skool
606 uitgekome het met daai klomp kinders wat jou mal en kens gemaak het weet jy hoe wat jy eintlik
607 deesdae is eintlik onregverdig as ̣ onderwyser kinders kry want jy doen jou kinders by die huis
608 ̣ onreg aan want ek is so moeg ga later so moeg nou kom ek by die huis nou vra my arme kind
609 vir my mammie kan jy nie gou [...] [onduidelik] dan sê ek man moenie nou met my peuter nie ek

610 ek ek voel dit dit dit doen ons regtig   onreg aan eerlikwaar ek en dit is hoe ek voel. [onderlinge
611 gesprek met mekaar] [gelag]

612
613 Onderhoudvoerder: Nou wil ek net so   laaste vragie ons gaan sommer ons gaan nou afsluit
614 hiermee. Huh ons het u het baie dinge aan my gesê hierso wat ek nou kan gebruik vir my
615 navorsing nou wil ek net hê u moet gou vir my net so in kort gou vertel hoe het u rol verander ek
616 praat nou van van van die Aanpassingsklasse daai tyd toe hulle besluit het die kinders moet
617 terug klas toe. Kan u net gou vir my net in   neutedop opsom hoe het hoe het u rol as opvoeder
618 verander toe daai kinders in die klasse beland het toe inklusiewe onderwys inkom hoe het u rol
619 verander? As u nou   vergelyking moet tref tussen destyds daai tyd en nou.

620
621 Deelnemers:

622 Weet jy ek klink altyd so negatief ek wil nie praat nie   mens wil hê jy [keel skoonmaak] met met
623 al hierdie kinders jou jou rol is baie groter en veral ons kom weer terug na dissipline toe ek wat
624 niks kan doen nie keer die hele klas om ek moet meer gil vir daai outjie en deesdae vind ek uit
625 nie die ou nie dat jy kan nie maar as jy nie op daai kind staan soos   polisieman nie dan skryf
626 hy dood absoluut niks dan doen hy niks nie %niks+. Aan die einde van die dag moet jy kan bewys
627 wat het die kind gedoen wat het jy gedoen wat kan jy doen jy kan jou hande is so afgekap
628 [onduidelike paar woorde] [onderlinge saampraat]. Ja nee kyk my probleem ek is nou nie baie
629 [kaggeluid] dwars soos die ander kollegas nie [gelag en misno  deur ander deelnemers]
630 [onderhoudvoerder s  iets aan deelnemer maar dit is baie vaag] %ja+[stilte] ja kyk [sug] hoe kan
631 ek dit nou stel   mens voel baiekeer jy wil nog lesgee soos in die outyd ek dink hoekom ek
632 onderwys geleer is oor die kinders het iets bereik [pouse] en baiekerer dan dan dan sien   mens
633 ek wil baiekerer kinders terughou by my in graad 6 en dis is seker waar die rol ook verander het
634 jy voel rerig dat dat daai outjie daai drie of vier moet bly en dan kom die die inspekteure of die
635 die [stilte] %vakadvisers+vakadvisers en dan voel hulle maar daai kinders moet gaan jy het jou
636 redes en alles hierso dan hardloop hulle op die kind is noual dis die kind se ouderdom jy het
637 alles hier in plek. Ek het   kind nou by my wat al drie jaar by my is wat al gereed is hy moet
638 geabsorbed word by   Spesiale skool en dit is die rede hoekom ek vir die hoof gesê het ek
639 gaan hom hou want hoe gaan dit nou lyk nou hy gaan graad 7 toe maar dit die eerste kwartaal is
640 al verby [pouse] hy moet iewers moet hy opgetel word. Ek sou sê my rol soos wat dit nou daar
641 uitsien ...[a.g.v.deelnemer se hees kan mens nie duidelik uitmaak wat sy sê nie]... kinders wat
642 huh huh probleme gegee het na iemand toe stuur wat met ouens ek meen ek het eens nie
643 geweet hoe wat is die manier dat dat vir daai kind nog gaan dui om tot op sy vlak   ding te
644 verstaan nou voel   mens ek voel huh is hy moet ma net gaan ek ek neem nie [onduidelike
645 woorde] en ek voel raadop en en ek voel frustrated want ek is ook nou al elf jaar al hierso. Ek
646 gaan met   kopseer huistoe ek weet nie moet ek opstaan dan dink ek hene wat kan ek maak
647 om daai kind te bereik want ek wil ook so graag daai kind se hy wat   taal [sukkel]. en ek dink
648 ons as opvoeders moet so baie dinge wees jy moet   ma vir jou kinders partykeer moet jy   ma
649 wees jy moet   maatskaplike werker wees jy moet   dominee ook somtyds wees so jy het so
650 baie rolle om te vul dis soos die juffrou s  jy  uitgeput [stem slaan weg vaag]. Meneer ek gaan
651 nou na die ga ek nou loop. Weet jy wat my hart die seerste maak is wanneer jy in die koerante
652 sien die opskrifte lui onderwysers onderwysers doen nie hulle werk nie weet jy jy voel so sleg
653 want ek persoonlik voel actually neglegted en weet jy waarom voel ek so sleg want in die ou tyd
654 het jy vir kinders goed gegee en kinders kon vir jou teruggee maar nou ek praat my keelgat
655 kurkdroog verduidelik oor en oor en oor dan kom ek by daai vraestelle toetse of take wat ek vir
656 daai kinders gee weet jy dan is dit nul nul nul jy  so swak n  jy voel so teleurgesteld want jy sê
657 vir jousef hene ek het so my als vir die kind gegee ma daai kind gee dan niks vir my terug nie en
658 en en feit dat die minister in die wie ever almal wat so baie uitlatings het oor die en nou bly hulle
659 point ja julle het OSD gekry ek meen [geraas onder deelnemers] ons ons ons het gewerk voor
660 OSD verstaan meneer wat waarvan ek praat en en en en dit gee so   slegte nasmaak in jou

661 mond dat dat dat dat elke keer in die media word ons argumente terwyl dit die regering se
662 skuld is dat onderwys so in   gemors is ma iewers moet iemand geblame word en nou  dit ons
663 en ek voel nie dis reg nie. [deur wat toeklap] Die probleem is ook   mens vind eers huh
664 wanneer jy die kind huh huh soos nou die eksamen dan vind jy eers uit wie van die kinders [-is-]
665 verstaan en verstaan nie en dan is dit miskien nou al te laat al om om     maatstaf dis moontlik
666 moet ons   ander maatstaf   stap volg om te bepaal watse hoe om die kinders so vroeg as
667 moontlik te help in indien   mens dit kan ma die probleem is ook dat dan sit ons met oorvol
668 klasse en mens kan nie individuele aandag gee aan die kinders nie   mens moet   manier vind
669 om tog   oplossing te kry en nou kry jy nog inklusiewe onderwys ook wat nog [gelag en
670 saampraat in groep onduidelike einde van sin] [Onderhoudvoerder: is daar nog so iemand wat
671 so   laaste puntjie ...] [weer saamgesels uit groep] wil net afsluit in met waarmee ek begin het is
672 dat die die regering van die dag te blameer moet word %dit is+vir dit waarmee ons sit. [lang stilte]
673 ons moet daadwerklik hoe ons gaan maak weet ek nie iewers moet daar   wonderwerk gebeur.
674 En kyk nou hulle het Godsdien uitgehaal. Godsdien staan vir my ek wil uitstaan maar dit maar
675 jy mag nie meer van godsdien praat nie jy moet nou oor die algemeen daars nog so een ding
676 dis ook   ding wat een ouer nou die dag toe sê sy juffrou ek het was by   sub A klas en daai
677 juffrou se kinders is soos vinke hulle kom loop [onduidelik] dis soos   klomp bye [gelag] sy sê
678 wat het geword van onse skool? Ek sê Mevrouw ek blameer regtig die Staat wat vir Godsdien
679 wat die middelpunt daar gestel het uitgehaal het en tot vandag toe is dit wat ons wat ons leiers
680 praat nie van [...] jy hoor nooit op die tv mense praat van godsdien nie dis net predikante en
681 goeters soos Biskop Tutu en haai mense. Maar het jy al gehoor die presidente en daai tipe
682 mense onse land is besig om te verbrokkel alles uitmekaar val want godsdien [voltooi nie sin
683 a.g.v.inmenging]. [weer geraas onder groep]. Wel net gou ietsie [gelag] lagwekkend. Ek gesels
684 met baie onderwysers wat jonk inkom huh selfs kollegas van huh huh model C skole jy kry rilig
685 weinig mense wat positief is oor die onderwys huh huh baie mense vra ook dat [pouse] matrieks
686 wat klaarmaak is weinig wat onderwys gaan doen en en en   mens wonder wat het dan geword
687 van die mense wat dan so   passie het vir onderwys dat daar so min is ek gaan nie s  almal nie
688 daar is ook wat positief is my my even ... nadink want en die mense is tog maar ons gaan maar
689 aan. [onderhoudvoerder: ek is bly] Ek wil nou by die ouderdom kom dat ek kan aantrek [gelag
690 onder deelnemers]

691
692 Onderhoudvoerder:
693 huh Ek het nou baie frustrasie agtergekome hierso so [pouse] wat wat sal aangespreek moet
694 word u sal seker saam met my stem daai frustrasies wat vandag voorgekom het wat definitief
695 aangespreek moet word. En op daai noot sê ek vir u baie dankie Dames en Here vir dit wat u
696 anmiddag vir my gegee het. Ek is seker daarvan ek gaan dit vrugtevol kan gebruik vir my studies
697 vorentoe en huh dit wat u no vir my gegee het gaan ek nou begin te aanspreek en ek gaan
698 daarvoor skryf en ek gaan aanbevelings maak so ek sê weereens baie dankie vir u tyd wat u
699 opgeoffer het u kon so baie ander dinge gedoen het Daarmee die bedankings aan deelnemers.

700
701 Deelnemers:
702 Een van die deelnemers bedank die navorser in sy hoedanigheid asook die professor vir die
703 goeie werk wat hulle doen en wens hulle sterkte toe vir die pad vorentoe. Een van die
704 deelnemers rig   versoek aan die professor om hulle tog aan die hand te vat oor al die dinge
705 wat sy vandag gehoor het.

706
707 Einde van gesprek!

Interview 3

1 Interviewer:

2 My first question that i i i address to you is is is what do you understand about inclusive
3 education? Have you heard about the term or [silence]? Is it the first time that you heard about
4 the term inclusive education? What is your understanding about inclusive education?
5

6 Participants:

7 [moment silence] [loud noises on the outside] Inclusive is to in your class you have learners who
8 have difficulties learning [yes] learners who are disabled in your class are that inclusivity
9 [participant talk soft cannot hear] [interviewer: another one] [silence] is there another one who
10 want to collaborate on that? You can add you can add to her if she if she maybe huh make a
11 point you can add something else onto that point. Yes! Ok to add to her huh like different
12 cultures, different learners, different cultures in the class, lang languages %languages+
13 languageõ ..and I call it mother tongue ok! I think also like to have learners too have different
14 categories of learners maybe those who are above the average the average learners that belong
15 to otherõ [speaking soft] [Interviewer asked the participants to please speak louder] [everybody
16 speak together] different abilities and capabilities %different abilities and capabilities that the
17 learners have+huh can you collaborate on that What do you mean by that? Give me an
18 example! Some some learners are stronger than others they grasp the content easily some
19 others struggle õ .. with information so they are in the same class %all together+all together and
20 sometimes when talk about inclusivity I might also think of gender sometimes there are girls
21 classes and boys classes but when we talk about inclusivity now both girls and boys õ [soft].
22 %So there mustn't be different classes? Yes! Okay! [Interruption by Prof Blignaut also asking the
23 participants to speak up so that what they say be recorded on the voice recorder in order for the
24 interviewer to transcribe the data and use the data for his studies] [participants promised to
25 speak up] okay! [Interviewer: is there another one that wants to add something?] oh in outside
26 there in the world there is no place for hmm mentally disturbed or physically disturbed people so
27 inclusivity means taking all the kids with learning with challenges be physical or mentally and put
28 them in one class so the school must be ready and the other learners must be ready to accept
29 the learners with the challenges. [Interviewer: another one!] [silence] [Interviewer: Do you do you
30 think that is appropriate that you've just said now?] Huh not really because huh we are not
31 trained I cannot handle a I cannot speak a sign language %okay+so how can I go to teach a a
32 deaf child and our schools don't some some schools have a first and a second floor with no
33 ramps are they called ramps %ramps+ramps for for wheelchairs. [cough] okay! Huh cultural it's
34 like it was said in all the schools must accept the the learners with disabilities n'è all but the thing
35 is the schools are not I think they are not yet ready to accept the learners in the mainstream but
36 maybe in time the school will have to look at that and take the learners who have the poor
37 learning difficulties and disabilities. [silence]
38

39 Interviewer:

40 Is there another one who wants to add huh something on the the understanding of inclusive
41 education? Then I can then I can raise another question for you. Okay!
42 What is your view your personal view of inclusive education? You gave me now a understanding
43 what you understand but I want to hear your viewpoint of of inclusive education in our classes.
44 What is your view? [heavy noises outside continues]
45

46 Participants:

47 Hmm I think inclusive education in our classes is going to be challenging [handling the voice
48 recorder] in the terms that learners with no barriers or disabilities as they are helped they won't
49 tolerate those with disabilities and that is going to cause chaos in the class whenever the learner

50 with difficulties are termed to answer or to do any pay any activity that is done in the class all the
51 endeavors of a disabled one will be doomed because he or she is going to lack motivation as
52 they adult will laugh at him so it help to gather in with the same disabilities it would be much
53 better. That's how I think. Yah For me [cleaning throat] I will say like it was going to better it like
54 we we apply everything with inclusive education well to few kids at least at last because now if
55 I'm dealing with forty kids and and that I'm like to [cell phone ringing] to leave inclusive thing
56 then it's gonna be difficult for me to pay attention to all of the barriers that they have in class so
57 I find that maybe in class I end up maybe with those that are flowing how like like leaving those
58 others that are are having barriers so it's like if [can't make out what he is saying] [interviewer:
59 anybody else] I think that the physically challenged or the mentally challenged learners are
60 better off within in the special in the in the special schools than in the mainstream because here
61 are so many challenges for them some kids are active than you just bumped them sometimes
62 and without training we cannot teachers are not would not be able to identify that.

63
64 Interviewer:

65 Just to collaborate on that what you have said about the [pause] the kids that that who are at
66 special schools. But don't you think that there are some of those kids that would prefer to be the
67 special school that is mentally in tacked to be in a mainstream school into intellectual [pause]
68 Can they cope here at the school? Isn't there children that can cope that doesn't need to go to a
69 special school just because of their capability? Or like ability would I say! What do you say about
70 that. Do you understand the question? Ye ye! You get children that is that is that is intellectual
71 good %but physically challenged+but physically challenged What about that children? Do you will
72 you take them into your classroom?

73
74 Participants:

75 Yes of cause and have to to teach the other kids to handle them and to be patient with them to
76 be to help when there's a need [pause] [cleaning of throat] I think there is going to be a problem
77 even if we will tell another learners that we must tell them try because I be able to. [not clear
78 what participant is saying] because [cleaning of throat] even here in class if they that child's got
79 something wrong their going to to face some worst in that child and that's worst than you can put
80 that child is not right about that so I think it's going to be very difficult because if we if we taught
81 the children not don't talk like this like that [vague words] but they are going to do that same
82 thing I think that to define that those kids with their own own school at least they are in the same
83 level no-one is going to say some funny words to another one and another problem a big one is
84 that we got lots of kids in class forty forty four there'd only that one child or two one child two
85 children who got who are disabled or even even even if you are if you are not in the class you
86 are going to have to compel everything because kids are kids and you can't run away from them
87 [laugh]. [Interviewer: another one!] [clean throat] One more thing the learner with this challenges
88 might concede at him sued ways sir to be inferior and there sometimes are other activities extra
89 mural activities in schools that learner will not be able to participates in sports in everything
90 gone only maybe mentally that is intellectually theirs got no problem but a physically he cannot
91 do some other activities so I'm also thinking of those. Just to define into what Mr. xxxx said huh
92 like they would do have other kids that are not a disabled physically but they don't participate
93 [speaking soft] so I don't think that would be a problem but I that I think the major thing is like I I
94 am a teacher that has been taught maybe for mainstream for for like to teach my my learning
95 area and than I do have this kid in class that is a that is physically challenged so it's like yaw
96 she's good or he's good like maybe in Mathematics but now there are some maybe some some
97 stuff that happens maybe someday I say go do something on the board maybe or so now how
98 am I going to cope with that and I'm also like not trained to to to deal with this special cases of
99 that nature sometimes I make an example or I need a case start of like that include and if if his
100 or her disability then I don't know about it his or her feelings so I think like it's good they can be

101 in the the the they must be they must be admitted to to to schools of this nature but there there
102 must be special treatment so there must be special trained teachers to to assist with those to
103 those people...[speak softer].

104
105 Interviewer:
106 And the policy on White Education [silence] huh they say you mustn't discriminate [ye] [laughing]
107 What do you say about that? Listen now you have to accept some of them prefer that they stay
108 in special schools but if the parent want them here what are you goanna do? You can't [silence]
109 say they mustn't enter your school.

110
111 Participants:
112 It's a National Policy it's a national ye it's a national policy but I think the other problem lies in our
113 parents [hit sound] because they all take their kids to the they don't know if their kids must come
114 to the mainstream school I think that that's another problem and they take their kids to the to the
115 Special School for who caters for them. I think that's one other problem with the parent they
116 don't know if their kids must come to mainstream school. Aye according to my it works like in
117 words but practically it's very difficult because I am also experiencing experiencing that
118 challenge might I do have kids in my class that cannot that can't that can't speak properly ..[soft
119 speaking]. I'm challenged I don't even have a shot ion of I used to go to to to the supervisors
120 and tell them that aye I don't know what am I going to do this this one can see farm up the word
121 I I just between [talking soft] [don't understand] so it's like I can't do anything I haven't done
122 anything I I after or the spectacles and all the stuff ending and she or he is also like she doesn't
123 want to use or he doesn't want to use that the spectacles so with with I don't know what to do
124 that's why I I I I ð [speak soft understandable] ð if we can have someone who's goanna maybe
125 of some counseling everyday to that to those kids of that nature in like trying to help them have
126 some special treatment although they are in the mainstream cause some of them really they
127 might be good individual but ..

128
129 Interviewer:
130 I've heard a lot about huh you've talking a lot about some of the problems that your kids have
131 in your school in your classes huh did you ever talked to the parents or how can we address that
132 problem? [sigh from participants] can you just alert on that from your point of view how did you
133 did you even address that problem did you talked to the parents or or or what did you do?

134
135 Participants:
136 Yes here at our school we got the ELSEN teacher yaw we do identify those learners with
137 problems like that so we refer them to the ELSEN teacher there and the parents are always
138 there before we do before we transfer them to the ELSEN class so the parents are always
139 involved in such instances. Huh The teacher Mr. xxxx is talking about the learners with learning
140 difficulties but we don't have learners who have physical a physical we don't have learners like
141 that in this school but I think we at the school and the parents we should address something like
142 that because their comes a time when the kids of of disabilities must come to the mainstream
143 schools yaw so I think we should at this school discuss it with the parents. [Interviewer: anybody
144 else] I just want to talk a in the question that has been said apparently about a parents are very
145 difficult sometimes.[cough] I just want to make an example [cough] here in class here here at
146 school we are a Xhosa school and now we are busy piloting a language transformation for all
147 from grade four to grade six we are doing all the main learning areas in Xhosa. For those kids
148 are coming from grade three off to grade four so they are going to find out that there are kids
149 who can speak Xhosa who do not want to speak Xhosa so you are going to call the parent and
150 say this child does not perform well because this child do not want to speak Xhosa so now they
151 put he or she got a problem in languages. The parents are just goanna tell you no I just want my

152 kid to learn Xhosa I just lqm going to pray for him or for her. So I think that parents are you
153 because you canq really for a child if the child doesnq want to speak Xhosa even in class were
154 he interludes with other kids he or sheq going to speak Afrikaans so [laugh] so you have to
155 encamp you canq say to that parent no you must take out your child so you have to be you have
156 to be patient with the child. Look lqe just want to comment on that.

157
158 Interviewer:
159 Huh what do you think what is the cause of that? Huh huh our parents huh lqe just asked you
160 the question a little while ago about our parents. Are they uninformed or what do you think what
161 is the problem? Why do just come and put their children in the school? So the children must
162 come learn the language.

163
164 Participants:
165 Most of the cases we have found that the mother is a Afrikaans speaker and the father is a
166 Xhosa speaker then the father is going to say no I want my child to be in Xhosa school but
167 everything that was outside this whole speak Afrikaans for the whole for the when when he or
168 sheq at home she is speaking Afrikaans so when you gave that child a homework and obvious
169 the homework is going to be in Xhosa. There weqe got a problem! %okay+. I I some other some
170 huh some one thing I think is for the parents is lately is for them they will be learn chill their kids
171 to to be able to speak another language other than Afrikaans or English. I think that their main
172 point for their learners to come to our school to speak Xhosa because sometimes you know in
173 the Western Cape there we have three official languages Xhosa, English and Afrikaans so all
174 the people who stay in the Western Cape must be able to speak these three languages. [pause]
175 Also in that [vague] community that you have there because you are staying together Afrikaans,
176 English Xhosa [õ] the reason what I found out I found out is because you find out I had to take
177 this child to the ELSEN teacher [laughing] What I can I do with this child? And there the ELSEN
178 teacher is going to take the child to the Psychologist and the Psychologist is going to say oh this
179 child must go to Van Kervel or because heq not right for the mainstream but at the same time
180 people can .. by by him can take that child to another school convent he needed that outside he
181 can do that. okayq

182
183 Interviewer:
184 So what lqe heard here what lqe heard here is is is mostly a language barrier [discussion
185 amongst the participants] huh so donq you think we must talk to our parents and tell them put
186 your kids in schools thatq speaking that language. Did you ever do that or how do you think we
187 can address that?

188
189 Participants:
190 Yaw I think like we can we can talk to parents like that and inform them [vague] but you find that
191 our parents like are so busy also because they want to go to work so that they put something on
192 the table so itq like we can call them inform them about these and then itq like that they were
193 talking about like heq goanna take the child to to another school maybe Van Kervel than if if that
194 child is goanna be taking by bus everyday then heq goanna have to to wait for the bus up until
195 the bus is there and then he or she will [vague] to go to [noise outside make it difficult to hear
196 participants words . talking very soft] and this child most of our parents they are although like
197 they do have a dad they do have a husband but heq far from them so itq like feeling parenting
198 is also [important] for parents to intervene to their to their kids problems [vague words from
199 participant]. Huh I think it it depends on the on the house rules because I do have learners in my
200 class who are Afrikaans speaking but you give them a Xhosa book they will read you to you that
201 book I think it depend on the on their house rules if the learner is want to learn the Xhosa he will
202 learn the Xhosa yah. [interviewer: anybody else]

203
204 Interviewer:
205 On the feeling of that I just want to raise this question to you huh we talked about the language
206 barrier that you have here at your school huh about the language How do you cater for these
207 children in class? [laughing from participants]
208
209 Participants:
210 The reason why I am laughing most of our foreign teachers cannot speak Afrikaans [laughing
211 again] so they have to understand of us to the front but I am speaking Afrikaans and Xhosa so but
212 I don't [vague words] hah I don't like to translate most of the time but most of the time I do speak
213 Afrikaans with them only that they can understand what I want them to do then we still write their
214 goals [vague words] but then teachers who cannot speak Afrikaans it is very difficult and even if
215 it's a Afrikaans period those say ooh they're very excited [laughing by group] and that they didn't
216 cope that is still in the Afrikaans so I think the teachers who cannot speak Afrikaans get
217 [speaking and laughing can't hear properly] Yes I am one of them but got it there I just ask
218 another learner who speaks fluently Afrikaans because I can't speak Afrikaans [interviewer: okay
219 another one]. One more thing just to give them Xhosa books give them say Monday come back
220 and read this for the whole class make explanations and the class is going to have you quite
221 reading this book ask questions so that you could trace if the learner understands the content of
222 the book so with that you're trying to intervene and help the learner. [interviewer: included
223 another one] huh I teach English huh sometimes I do translate in English or in Xhosa but they do
224 understand I think they they understand better in English and in Afrikaans then if somebody say
225 a word in English because the learners who speak Afrikaans they will understand it because
226 they know it in Afrikaans yaw. I think they and they intervention but I don't know if maybe we
227 realize that that is the name of [vague word] because like from Grade R up until huh Grade
228 grade 4 grade 3 because who who the the Afrikaans people are are admitted from those grades
229 so it's like all those teachers up from grade R to grade 3 they can speak they can speak
230 Afrikaans and also in Xhosa and English so I think that it's another intervention well at least by
231 by grade 4 the kids the kids is at least clear about Afrikaans and English but some of them they
232 might not be because of their their their backgrounds like [speaking very soft] because most of
233 them that I teach in grade 6 they know IsiXhosa and also Afrikaans they know all the languages
234 all the three languages [speaking soft again]. One more thing another example that I I have
235 during the course of this thing there is a boy in my class he is not a Afrikaans speaking one he
236 comes from Free State he's much better in Sotho Sotho ye I have realized that he's got a problem
237 he struggles he cannot write [vague] he struggles in everything I said to him one day stand in
238 front of the class I was busy doing something else stand in front of the class and write all those
239 noisemakers on the chalkboard I know that he will be not be able to write them on the
240 chalkboard one thing he did before he wrote anyone's name he went to fetch his book like this
241 [staggering with voice recorder] and look at his name then write on the board so I told myself
242 that I am going to keep on doing that so that one day something might grow out of that. That's
243 another intervention that I have done. [interviewer: anybody else that have a nice story like that
244 gentleman [laughing] allow me you have catered for for these kids in class that you have
245 problems with. Anybody else that have a nice story [open and closing of door] [throat cleaning]
246 something you guys may have done that that that may inspired that kids]. No sometimes [cough]
247 sometimes you you call your parents although one of some of our parents they are they are they
248 can only speak Afrikaans but some of them they can they can speak Afrikaans and Xhosa then
249 you call the parents [cough] you give her or him a book so that he can go the book and then you
250 instruct that I want you're your child to come tomorrow and be able to read this extract
251 then by then by then like he can do that tomorrow then you can pick it from there [cough]. I just
252 ask some learners to translate because I can't speak Afrikaans I only give instructions in Xhosa

253 and English so if the learner doesn't understand English or Xhosa I ask the other learners who
254 speak the three languages to do it for me. They love it! [pause]

255
256 Interviewer:
257 Huh There is another question to you huh according to coming to the principle now. What do you
258 think is the principle's role your principle's role or any other principle's role to fulfill in the
259 implementation of inclusive education at your school. What do you think what must
260 the principle do [pause] to implement in inclusive education in your school? What is his role?
261 [pause] Can you give your opinion for me!

262
263 Participants:
264 A huh ! I think first is to call parent parent parent meeting within the SGB and then there
265 should be a Policy for Inclusivity to to the Mainstream yaw and then informed the parents about
266 the there would be an inclusivity class for learners with disabilities who might who must come to
267 the school to the mainstream school okay we should start there. [Somebody else] or how we can
268 do a a a form before the the the child comes to school so that the form whether they whether
269 they the parent is speaking Xhosa or Afrikaans [participant speaks soft can't understand] if
270 they're Xhosa and Afrikaans so they must fill in that form there and there they must understand
271 that this English school is speaking IsiXhosa but we can accommodate the Afrikaans custom
272 language. [somebody else]. [pause hesitation from participants] He can organize workshops and
273 some NGOs that can give help to the teachers because our in reality we cannot send away a
274 child with a learning disability or a language barrier we live with them outside so we must accept
275 them inside in our school but due to the programmes that must said the languages another thing
276 huh it's not that we are not willing to help we're willing to but the learners must be here so
277 workshops huh and any other help any other help help can that can we might get is welcome.
278 [interviewer: that's a very valid point]. Okay! even now in the [vague word] behave that class in
279 the meantime so we our kids will come both there and research [interviewer: What classes are
280 you talking about?]. the the those learners who've got a problem they've got in their in their
281 schools and there are also those learners who when they come to school they want to take off
282 their childlike everything because of their attitude. I also here at school we do have an ELSEN
283 class but I think like what the principle can do he can apply also for a special psychologist for for
284 a psychologist who's going to work special at xxxxx because we do here have got a lot of these
285 kids and I think they need someone who's trained for it so I think if he can up proper and apply
286 to for [participant is talking softer again and makes it difficult to transcribe]. The other thing I think
287 huh with they when teachers are trained at at Colleges where and all University where teachers
288 are trained they should help or this inclusive education must not be a special thing aside but it
289 must be included in there in the teacher training every teacher must be trained to to in inclusive
290 education or meet whatever what it's called it must still be a special specially exclusive for
291 people who want to do it. [interviewer: I see you guys talking about huh training, huh what do
292 you think who's responsibility is it] the Government. The government yaw! [intro words vague]
293 I don't know how practical It would like to be trained for remedial absent time to to be
294 trained to be ah like to have expertise to a learning area because we take time also to to to train
295 a teacher to be to to to be evident to teaching [vague words] to be evident in the content of the
296 subject so if we we can ask that to come but I think it is too much [laughing] it's too much
297 because now we are addressing an issue of how being number last out being in an in an most
298 level of using mathematics but we still need to address these issues of how inclusive education.
299 I think what we should have pointed out is that matter of what if when we are trained we mustn't
300 be trained at one edge towards one edge. I think should trying to say is this things of education
301 must say must ask what if the learner does not understand what else we have done is and that
302 so if they can put that through I think it would be much better because when my when I'm in class
303 with my presentations when I present according to the needs of the struggling learner it it at the

304 same time I'd be hitting two birds with one stone that's how I think. I think it goes back to to the
305 government I think if the teachers were there were Colleges for the learners because that that
306 the learners with disabilities were there. What did the government do then? There were learners
307 with disabilities teachers were there but teachers were not trained to cater for the learners with
308 disabilities and and also teachers there were teachers were not trained to do remedial. They
309 were only if you want to do remedial you go to separate classes and then you go for a
310 mainstream. If may be than the Colleges had the remedial and they also cater for the teachers
311 to be trained to do for learners with disabil disabilities and then tally challenge the learner maybe
312 than things would be different now. [Interviewer: somebody else] Our classes are full of learners
313 with learning problems and sometimes behavior problems. It's difficult for us to happen you
314 trying this you trying that [flick of the fingers] you ask and ask and you hand up. [somebody
315 laughing] and sometimes you you you cast a learner to the ELSEN teacher and and she will see
316 what to do what I'm trying to say is if we were trained like I mean Intermediate Phase teacher it's
317 very difficult for me to to teach a child how to write his or her name and sometimes in grade 4
318 you get learners who cannot write their names and if a child comes to me or if a child cannot
319 read it's very difficult for me to teach I just ask me what are they doing in the Foundation Phase
320 how can they send a child like this how am how am I I'm not Jesus I'm not going to do that so
321 that child will just pass pass the buck pass the buck and sometimes the child will drop off.
322 [%Yes-]. As we as we feel we notice that like there this this thing of like learners with barriers be
323 the physical is growing I think we we we we w would to have enough schools also because if
324 you are descendant challenges you need to have few kids in your class. I'm sure if like I can
325 have forty kids with disability I'm goanna end up quitting teaching but like if if government can
326 can provide a lot of schools mainstream and also the the the those the the special schools for
327 disabled learners it's goanna be better.

328
329 Interviewer:
330 Were coming back to huh what I've said previously huh about this learning barriers lot of
331 problems. Huh did you ever address these problems or or how did you address these problems
332 with the principle or the education department what did you do to address these problems that
333 you're talking about now? [pause] Yes!

334
335 Participants:
336 I want to [vague words because of noise in background] to the time we've have a some meeting
337 with the [ELSEN] Grade 4 to Grade 6 then we sit down and discuss problems that then we found
338 that that most of the kids have a could have a language barrier so were doing that in the Phase.
339 Yes! [interviewer: somebody else]. This this may take a evaluation the stupid [interviewer
340 interrupt: o the systematic yaw] one it may take a evaluation we always get zero percent two
341 percent and so the department says we were not working. [interviewer: so it's the educators
342 fault] yaw [laughing by group] were not working [interviewer: isn't it always the educators fault if
343 somebody if something happens]. It's always the educators fault and the faith below blame. High
344 School going to blame maybe Primary School Primary [whispering] Intermediate Phase blame
345 [whispering] Junior Phase [laughing] Senior Phase going to blame Intermediate Phase
346 Intermediate Phase said no this Junior Phase Junior Phase no this is Grade R they should have
347 dower. [interviewer: okay anybody else]. But I think because of this changes this changes bring
348 about challenges or difficulties for example if you ask a right handed man to use a left [laughing
349 in background] those rights they are going to go up and down ladies and it's going to take time
350 to feel the home page. Ah also what we do is we also call the parents if he have like in grade 4
351 intermediate phase we also call the parent meeting if in the in the class and then we address the
352 problem that they have but the parent say they don't want their learners out of the school. %okay+
353 They don't want that! Sometimes we the principle calls someone from outside to to give us some
354 ways of how we can make it do some interventions as a teacher failed like the psychologist and

355 what they used to have [yawning] for help we used to come here and try to help us although like
356 that is not enough because this thing it grows each and every year like thinking back when I was
357 doing intermediate phase it was Junior Phase that time and all that stuff yah we did have like we
358 we were there were some problems of this nature but there were not too much done now then
359 like it's growing and growing and growing I think I huh had the priv the blame is to be our gov our
360 government has has the role because you find that some of the causes of this thing might be the
361 parents. When the parent was pregnant he used to drink and doesn't work and there's a lot of
362 things that added to to to this changes that we have now so I think before I before hew like
363 taking this water out in the room we must go and close where they come from. [interviewer:
364 that's a valid point] because now we end up fighting these kids they are they are and we do say
365 some very wrong stuff to them [interruption] I and that I'm saying to some to another one no you
366 mustn't you don't fly because this is we're flying now to other unit think yet as a kid it's like now
367 I'm talking to an old man so like it will end up we will end up having those emotions yet you are
368 not addressing the matter part of this this this thing. Just to add on what Mr. xxxx has said one
369 more thing that are is right that they are graving the learner are groomed by the government
370 those rights goes hand in hand with the responsibilities but the kids don't worry about it the
371 responsibilities they really as kids you see that is enough for them we have rights we don't have
372 responsibilities kids like to be free only say we are free we are free but they got this right and
373 that right so they don't mind about their responsibilities and this bounce back to us as teachers
374 even at home they got rights everywhere you go they got rights so it bounce back to the
375 government once again. And some other things that social a lot of social problems in our school.
376 You you'd find that parents parents drinking the moth the father is drinking the kids they they huh
377 don't eat at night and when he come in the morning the parent doesn't help the child to dress up
378 the the child would just come to school. If he only get the feeding scheme that's finished. At
379 home there's no food that is another there are social problems within the learners.

380

381 Interviewer:

382 Yah, I picked up a lot of stuff. If there's another one that want to collaborate on that. Then I just
383 want to fill in my last question. I don't want to hold you up so long. Huh if you go back a few
384 years ago when schools were normal [huh]. Can you still think of that. [yah] Then suddenly the
385 the department say %inclusive education+Can you give me the difference how you were how
386 your role were that time and how it is now! How is your role as teacher now with inclusive
387 education with new kids, inclusive kids, kids with diversity in your class. Can you compare your
388 role at that time with this nowadays. [a bit laughing] How was it then and how is it how do you
389 find it now?

390

391 Participants:

392 I think by then it was it was it was a bit better than now, because by than like the only thing that
393 you you needed to do is to prepare yourself for what you were been trained for and lot of years
394 back and then you just go and deliver, but now that they they they think that we must we must
395 prepare for this special one and and there is a lot of special ones there is a lot of special kids,
396 even that one that is is is is is excellent he need special attention too, because you need to
397 grow him up until he probably reach the stars so it's like now there's a lot of work that is is for
398 teachers but I think like if the government can address it and clearly by by trying to ensure that
399 there's lot of teachers that are trained for special need kids. [interviewer: somebody else] [A last
400 a last minute remark about that]. It it's like back then when we were when we were I were at
401 school the learner I think back then it was much better. It's like I started school in 1995 teaching
402 school 1995 then I'm comparing 1995 [computer that shuts down] to year 2000. Back then in
403 1995 kids were much much more better than that and there were no inclusivity. If you were
404 preparing your learners you know what your learners you need of your learners back than but
405 now you have to cater for this learner and that learner. I will think that by that time those [cough]

406 those TV televisions were not so many as today now these kids watch tv at 10 (ten) in the
407 evening they cannot sleep they do anything they watch everything on tv. I will blame the kids
408 themselves now and even the kids they do not care. We used to play schools after school. The
409 one who is in Standard two was a teacher to those who are in Standard one. Today they are
410 they are not doing that so even the kids themselves nowadays huh huh they are less interested.
411 Yah these days the game that is there is like there are no for Michael Jacksons Beyonce and
412 and they they are exposed that from the television it's television that has been showing those
413 things to them so like yah technology is good for the development but I think we need to to to
414 to really understand the the the rights of this kids and what is expected from them because we
415 cannot say okay now that we do have this problems we goanna sit back and relax and say okay
416 we separate and I think the like that that that that there must be teachers that addresses these
417 things and it like we we cannot say okay it would we goanna have huh psychologists who just
418 goanna stay there they must get into the thing and then try to assist if you are the teacher before
419 you must get in and assist because it's like now really we not goanna make it up even for the
420 mainstream ones. There are subjects that are introduced here, subjects like commerce subjects
421 weren't there before they are there now I think if we can have some some like some idea [can't
422 make out what participant is saying] like we can have some some this kids that have this special
423 special disability like feel color feel color as as disability they can do those subjects so that at
424 least it's not much that is needed for them like to to feel color but they can write those that are
425 intellectual and then categories there must there must be categories according to their abilities. I
426 think huh [throat cleaning] I started teaching in 1994 than it was [sigh] much better than now
427 because if we huh we can found that that the the learners that we are teaching here their
428 parents are very young and they got social problems that's why you find out that most of the kids
429 have problems in class it's because all the all the social problems that are in at home for
430 instance I got a child in my school in my class every morning this child comes and sleep on the
431 desk then I found that than I went to the parents and I found out that the parents is drinking even
432 the community is complaining. That same night I was there that child that child was raped. All we
433 found that that man was doing that thing at that child from last year so some of that child cannot
434 write depending she cannot do nothing so we as the child got lots of work to do because we
435 have to concentrate on the education of the child and the similar we have to concentrate on the
436 life of the child after school so I think we got lots of things going on [cannot make out the
437 participants words] we got lots of work, we are Social Workers we are huh Parents, Police police
438 [laughing] we are everything hay we got that we got little time of teaching the most. Most of the
439 problems they are coming from the from the [community] I think and very I did try to, because
440 even in the morning you get you've got a report that a child that a child is raped in the class the
441 whole day you can't do anything. [interviewer: a last point of view a last point of view from you]
442 [laughing from group] Hmm as they already said there's lot of social problems because that
443 comes from the time and the community where they live hmm and so the children are
444 experiencing most of the things which are not good for them. [Interviewer: Miss xxx] I was going
445 to say that I think it the teachers need to be trained we need to be trained for this inclusivity so
446 that we can be able to to help those learners yah not only because what we do is only going to
447 Cape Town for CTI now for CTI we have to go for Cape Town for CTI we do Literacy and Math's
448 now if inclusivity is coming I think it's high time that we teachers be trained properly. [interviewer:
449 a last minute remark from you] [silence] Okay! [throat cleaning] Okay! no nothing I was just going
450 say like now that we we realized that there is a need for for this inclusivity I think like they can
451 they can be taken to school they can be admitted to schools then at school each and every
452 school must have a number of teachers that have gone through this inclusivity and those like
453 teachers then there must be classes like in like in some of the schools they've got classes for
454 Afrikaans classes for English classes for then we must have classes for this special need
455 classes for this special need classes for this special need and then I think also job creation
456 would be there and there's lot of stuff that is goanna happen and there will be improvement

457 because now I'm I'm not have to I'm goanna live to focus to a special aid of someone whose
458 goanna first to what I want my learners to know for systematic evaluation and all of that stuff
459 because some of us that are trained for for for the for the mainstream [talking in between] we
460 don't have those huh those skills and also we are not that hah like attached we don't get
461 touched we just know aye let me just leave this one like this I want this [laughing] and this and
462 this to go and I I'm running for [sigh] systematic evaluation and this things goanna take me down
463 so we ended up not doing anything for that I'm sure because real light we work in the night that
464 but sure but even know you see that paper just mark those that are right and sign yah I'm
465 naughty I'm naughty I don't have time for [participant just end his conversation on that note with
466 something I cannot make out].

467
468 Interviewer:
469 On that point the interviewer end the focus group interview with the school and thank the
470 participants for their views on the topic discussed.

Onderhoud 4

1 Onderhoudvoerder:

2 Wat is u siening oor inklusiewe onderwys? Hoe beskou u inklusiewe onderwys?

3

4 Deelnemers:

5 (kan ek begin) Ek dink dis 'n baie goeie idee dit gee almal toegang tot onderwys, maar wat vir
6 my 'n probleem is ons klasgrootte (steuringe met musiek in agtergrond en voice recorder) (een
7 van die voice recorders is vol en probleem moes na gekyk word) (uiteindelik kon na lang stilte
8 aangegaan word) navorsers sê deelnemers kan maar aangaan. Soos ek sê ek dink dis 'n baie
9 goeie idee om almal te akkommodeer, maar ons in die klas ervaar dit as 'n probleem ons werk
10 teen 'n sekere tempo en ons klasgrootte is baie groot ons werk met 37 tot 38 kinders in 'n klas en
11 dis waar die probleem nou inkom. As ek moet differensieer (steuring met voice recorder) ek ek
12 werk nou spesifiek met leergestremdhede ek dink nie eers aan die ouens ek kan nog die ouens
13 akkommodeer wat 'n fisiese ding wat nie kan hoor of sien nie ons kyk ook vorentoe daarmee het
14 ek glad nie 'n probleem nie maar as ek begin met leergestremdheid en met 'n kind met 'n laer
15 intellegensie en ek moet hom akkommodeer hy het net genoeg verstand om deur te kom maar
16 ek moet hom heeltyd help, dan is dit tot nadeel van die ander kinders. Ja ek dink definitief dit
17 presies is wat juffrou xxx nou net gesê het belangrik dit is 'n goeie idee maar die feit dat jy met
18 'n groot groep werk en jy spandeer ekstra tyd met die persoon wat 'n ligamlike of 'n ligamlike
19 is nie so erg nie soos 'n verstandelike of agterstand of so nie want nou spandeer jy daai ekstra
20 tyd wat hy wel nodig het en dit is goed om hom weer te stimuleer nou raak daai kinders wat wel
21 voor is in jou klas nou kry hulle nie die genoegsame stimuleringsom hulle weer vorentoe te dryf
22 nie, want hulle het ook meer stimuleringsom te kan funksioneer so ek dink die grootte van
23 dit bepaal jou effektiwiteit van jou van jou mm inklusiewe onderwys in jou klaskamer sal ek sê.
24 Dit laat my nou net dink ja sien ek voel altyd elke kind moet 'n geleentheid kry so dis altyd goed
25 om die my passie is die ouens wat swaarkry maar nou moet ek dink daar is 'n kind wat in tien
26 minute kan doen wat daardie ou nie in vier ure gedoen kan kry nie en ek moet daai ou ook
27 akkommodeer so nou is dit 'n las op my want ek moet nou sorg daar is 'n rekenaar program of 'n
28 ander aktiwiteit mm wat ek ook moet nasien en ek moet daai ou op 'n vlak hou maar ek moet
29 heeltyd vir hierdie ou wat agter is of wat 'n agterstand het moet ek ekstra mm voorbereiding
30 gaan doen en sy werk op heeltemal 'n ander vlak merk en dis waar ons tydensgewys raak ons
31 agter. En ek dink die tipe metodes waarop jy dit aanbied is ok redelik ek sal nie sê beperk nie
32 maar dit is min want een kind verkies dit jy kan nie jou leerondersteuning kinders saamsit en
33 hulle saam voor 'n ondersteun en hulle verder help nie want elkeen van daai kinders wat daar sit
34 het 'n behoefte na verskillende metodes waarvoor dit aangebied word hulle het verskillende
35 agterstand so jy moet hulle individueel hanteer en om elkeen individueel te hanteer bevoorlief jy
36 het 3 leerondersteuning kinders een vat tien minute as jy drie vat saam tien minute maar een op
37 sy eie vat saam dertig minute vir jou en vir jou as klasonderwyser ontwig dit jou ander kinders
38 so dis amper 'n periode van jou tyd weg hoe hou jy die ander kinders besig effek.. konstruktief
39 dis die ander (probleem...) jy kan hulle besig hou, maar konstruktief is dit moeilik om hulle besig
40 te hou want jy moet fisies vir hulle voorstaan en stimuleer en dis waar die ander nadeel inkom
41 en dis waar kleiner klasse vir my en 'n afsonderlik as jy afsonderlik met die kinders kan werk na-
42 skool ongeag dit is waar die voordeel trek

43

44 Onderhoudvoerder:

45 As u praat in terme van kleiner klasse .. in die omgewing van wat praat u?

46

47 Deelnemers;

48 n ideaal sou gewees het as jy dan inklusiewe onderwys het ek dink vyftien/ vyftien effektief
49 vyftien-twintig miskien twintig sal ek nog mee funksioneer ja - nee twintig definitief sal jy nog kan
50 funksioneer.

51

52 Onderhoudvoerder:

53 Praat u nou van twintig kinders ...

54

55 Deelnemers:

56 Leerders totaal met jou met jou (swakkeres en jou goeies gemeng) (praat saam) ja sal so ek sal
57 daarop dis om en by.

58

59 Onderhoudvoerder:

60 Voor ek verder aangaan is daar nog iets wat u wil sê?

61

62 Deelnemers:

63 Ek wil net sê wat n groot probleem is ook ek weet nie xxxx jy het ook leerondersteuning in
64 spesiale onderwysbehoefte gehad min van die personeel op ons personeel is opgelei daarvoor
65 en ek voel jy moet daarvoor opgelei wees om hierdie probleme raak te sien en dit te
66 akkommodeer nou word ons ingedeel om in die middag hierdie kinders te help maar ek het n
67 passie daarvoor die ander drie in my graad het dit nie en nou is daar n probleem mm hulle weet
68 nie waar om te kyk nie en hulle weet nie hoe om hulle te help nie mm so ek voel daai kinders
69 raak verlore in n klas waar die persoon nie opgelei is nie om om voorsiening te maak vir iemand
70 met spesiale behoeftes nie. En mm die assessering alleen die diagnostiese assessering
71 aanvangs assessering om die kind agter te kom wat sy probleem en waar sy agterstand is en sy
72 vlak is duur al so geweldig lank teen die tyd wat jy al daardie kinders in jou klas geëvalueer het
73 dan sit jy al in die middel van die kwartaal want jy het n beperkte tyd verstaan jy en dan kan jy
74 eers begin hom help en dis die ander probleem as mens n stelsel in werking kan stel bv van
75 graad 1 af hou jy deeglik rekord en dit beweeg aan en praat van dit word uitgelig dat die kinders
76 vir jou rereg hulle vordering hierdie ou word nou uit leerondersteuning gehaal want hy het sy doel
77 [vaag] want hy is nou op datum saam met die ander graad viers dan dra elke onderwyser kennis
78 ek is nou nog nuut in hierdie storie so ek weet nie al die stelsels wat in plek is in die skool nie dis
79 nou maar n kwartaal wat ek werklik in die skoolset betrokke is ongeag my praktiese onderwys
80 maar werklik deurlopend betrokke en dis wat ek voel jy moet heeltyd bewus wees van die kind
81 se vordering [agtergrond steuring pouse]. Kyk ons skool doen baie moeite [ingrypping] ja ek
82 weet nee ek weet [weer ingrypping] daar is n SOS span en hulle help en so-aan maar weereens
83 dit val terug op die klasonderwyser ja so as dit [harde geluid] deurloop by die klasonderwyser
84 dan kom dit by iemand soos [ingrypping] dis eintlik wat ek bedoel [aansluiting] daar is twee of
85 drie in n graad of in die skool wat redelik wakker is en hy sien daar is n probleem en dan kan n
86 kind tot in graad vier kom voordat daar die probleem rereg aangespreek word. Dis nie dat altyd
87 daai probleem aangeteken word of die vorderdering [stop] [ingrypping] Die ander ou sien dit dalk
88 nie eers nie [ingrypping] dis die dis die ander ding onkunde is jou grootste grootste [ingrypping]
89 Ek het n kind wat deurgekom het nou in graad ses erg disleksies [blokfluit musiek] [steurend]
90 daar is niks op die leêr van graad een af tot nou nie en nou waar die kind rereg op sy eie moet
91 begin werk nou ewe skielik [onduidelik] is dit n vreeslike groot uitval hy druipt sy Afrikaans want
92 hy kan nie spel nie hulle het dit nooit agtergekome nie [onderhoudvoerder: dis mos tipies van n
93 disleksies kind] [deelnemer: dis reg] deelnemers gereed om aan te gaan. ek is honderd persent
94 ja okay

95

96 Onderhoudvoerder:

97 Die volgende vraag wat ek aan u wil wil rig is u het nou u mening gegee. [steurende musiek] Wat
98 is u beskouing as u nou vir my net dit kan saamvat is inklusiewe onderwys n goeie ding of of ?

100 Deelnemers:

101 As ek met my gevoel moet gaan dink ek nee daar word nie daar kan nie aan die kind wat rerig
 102 aandag nodig gegee word tussen die ander hy nie hy verloor moed [stilte] so ek sou sê laat
 103 daar   aparte klas wees in die skool miskien in   skool maar dat hy nie in die in die normale
 104 loop van ons skoolstroom loop nie dat jy hom kan onttrek en dat hy kan bykom en weer terug
 105 geplaas word in die klas soos in die ou tyd waar daar spesiale klasse is sonder dat daar  
 106 stigma daars mos maar altyd   stigma maar dat hy outhou [onduidelik] [deurmekaar gepraat]. En
 107 ek stem saam en onthou ek is nie vir die die die die probleem is die gemiddelde kind en jou jou
 108 sterker leerder hy lei geweldig daaronder en ons moet nie net aan die kind dink wat  
 109 agterstand het nie ons moet aan   geheelgroep dink omdat ons verantwoordelik is vir 34 tot 40
 110 kinders se opvoeding en nou haal jy dit van sommige weg aangesien jy meer aandag aan een
 111 kind spandeer so ek sal saam met juffrou xxx stem wat sê dat partykeer is dit definitief  
 112 nadeel in jou klaskamer. Die werkstempo is omtrent mm 10 tot 15 minute stadiger volgens my
 113 beplanning as gevolg van [hoses geluid] [..agtergrond blokfluit musiek steurend..] saamtrek want
 114 ek kan nie aangaan nie want mm die ander kind dis nou begrippe in NW en wat ookal so ek
 115 moet hulle saamtrek en moet ek vir die ander sê sit neer jou pen en wag en wag tot die ander
 116 nou daar kom en daai wagtydperk voel ek ek vat vyftien minute van daai intellegente kind se tyd
 117 weg en dis waar my probleme lê. En dis ook baie kere veral   kind wat dis nie noodwendig die
 118 kind wat hiperaktief is nie en dis waar jou probleme begin en nou is hy nie gestimmuleer nie wat
 119 doen hy hy begin vroetel hy begin gesels hy trek ander se aandag af en daar is wat die
 120 probleem inkom omdat jou aandag nie by jou hele klas is nie maar gedeeltelik by die gedeelte
 121 by die ander gedeelte van die klas [stilte...] assit en dit kan   sneeubal effek vorm dat dit
 122 lateraand so ek weet nie ek praat nou onder korreksie Ek voel dit is rede hoekom ons kinders
 123 amper ongelletterd raak nou want hulle kry nie genoeg tyd ons kry nie genoeg tyd vir vaslegging
 124 vir die ander kinders nie want ek moet die heelyd teruggaan heelyd teruggaan so nou ek sit my
 125 kinders amper   jaar terug mm elke keer omdat ons hierdie ander moet saamtrek ons kan nooit
 126 ons kan nooit vooruitkom nie [..lang.....stilte...pouse....] [musiek gaan voort in agtergrond]

127
 128 Onderhoudvoerder:

129 Ek het nou geluister wat u sê ek ek sit nie vandag hier om nou teen julle te praat nie. Ek is hier
 130 om te luister huh nou wil ek net so   klip in die bos gooi [..pouse..] soos ek netnou aan die begin
 131 gesê het die Departement het mos nou besluit die kinders moet [...onduidelik a.g.v agtergrond
 132 musiek..] hulle hulle beweegrede is mos dat [stilte] jy kry kinders wat wat val onder inklusiewe
 133 onderwys maar dan intellektueel is daai kind slim die kind behoort byvoorbeeld nie by   by  
 134 spesiale skool nie huh wat is u gevoel daaromtrent?

135
 136 Deelnemers:

137 Daarom sê ek nie in   spesiale skool nie maar dan moet miskien voorsiening gemaak word in
 138 die hoofstroom onderwys dat die kind wat soek   disleksiese kind daars niks verkeerd met sy hy
 139 kan dink hy het   goeie geheue en alles funksioneer goed maar hy kan nie spel of lees nie. Nou
 140 het ek   probleem so nou sal ek sê daai ou het spesiale aandag nodig kan ek hom nie in  
 141 aparte klas in hoofstroom onderwys hier by die skool nog steeds funksioneer en wat ookal en as
 142 hy bykom sit jy hom terug in in die sisteem in. Ek ek dink net dit sal vir my beter gewerk het. Ja
 143 maar dis soos soos ek weet   kind wat ADHD of hiperaktief is hy   tot tot volle potensiaal in
 144 staat nou sit hy in jou klas nou trek hy die ander af se aandag af en u weet   kind se
 145 aandagspan is nie baie lank nie en nou om sy aandagspan vir daai tien minute te hou moet jy dit
 146 hou maar nou as dit in daai tien minute af - afgebreek word dan dan het jy kan jy dan word daar
 147 drie minute weggevat nou het hy net sewe minute en nou daai sorg dat jy nie kan voorkom met
 148 jou werk nie. As daai kind nie daar as hy teen sy eie tempo kan werk en hiperaktief wees en
 149 klaar wees en dan gaan hy aan met sy werk dan kan dit weer tot voordeel van hom ook wees

150 ma nou word hy nou raak hy agter met sy werk en hy hou die ander kinders agter so dis  
151 dubbelle nadelige of dis   sneeubal effek soos ek gesê het wat gevorm word as jy verstaan
152 want ek weet hoofstroom is nie net altyd ag inklusiewe onderwys tref nie net die die die
153 verstandelike gestremde persoon aan nie maar ook ander leerstoornisse.

154

155 Onderhoudvoerder:

156 Ja soos ek dit wil sê byvoorbeeld   kind wat wat wat kom ons sê maar plain   kind wat   slim
157 kind hoe sal ek sê   slim kind wat nog wat gebrek het huh!

158

159 Deelnemers:

160 O nee ek sal hulle akkommodeer [ja hulle] [oormekaar praat] as daar   gebrek is fisiese
161 gebreke glad nie   probleem mee nie/ daar moet fyn lyn daar moet fyn goeie kriteria wees
162 waarop   kind toegelaat word tot in jou klasonderwyser se hoofstroom en sê maar jou klas wat
163 jy het apart in jou skool maar nog steeds maar wat teen   bietjie stadiger tempo werk [pouse]
164 Ons het byvoorbeeld   seuntjie wat erg gehoorgestremd is in graad 2 nou wat heel goed
165 funksioneer hy het bietjie gedragsprobleme en so aan omdat hy bietjie anders is as die anders is
166 en nie so altyd al die goed kan hoor nie maar oor die algemeen gehoorgestremdheid kan ons
167 goed akkommodeer en ek dink fisies ons het al kinders gehad wat wat kreupel is en so-aan en
168 hulle pas heel goed aan daar is nie so   probleem nie ek dink ons praat meer oor
169 leerhindernisse [onduidelik] daai dit gooi ons meer uit as fisiese ja! Ja! [stilte]

170

171 Onderhoudvoerder:

172 Huh my volgende vragie wat ek is u het nou gesê hier is kinders wat probleme het by u skool
173 nou wil ek by u vra hoe veral nou miskien aan u die meneer hou mos maar eers vir   kwartaal
174 skool hoe pas u of hoe akkommodeer u hierdie kinders

175

176 Deelnemers:

177 Bedoelende in die klas om hulle meer gemaklik te maak of [onderhoudvoerder: praat sommer
178 oor die algemeen hoe hoe hoe hanteer u die kinders] [deelnemer: is dit nou fisiese
179 gestremdheid of ja] fisiese gestremdheid is [korreksie deur onderhoudvoerder nee praat nie net
180 van fisiese gestremdheid nie van alles oor die algemeen ja: alles leerstoornisse alles]. Ok ons
181 het in hierdie skool het ons   baie goeie stelsel die onderwysers moet   probleem identifiseer
182 en dan gaan dit ons noem dit   SMS span gaan dit na   SOS span toe wat bestaan uit
183 arbeidsterapeute huh vrywilligers wat inkom arbeidsterapeute sielkundige mm huh mm
184 geestelike berader en so aan. Daars   breë spektrum wat daar help as dit   fisiese motoriese
185 probleem is arbeidsterapeut toe sielkundige probleem en so aan so dit word deur die hele span
186 en dan het ons   paneel van die personeel self ook wat soos ek wat nou miskien meer
187 leergestremd opgelei is en so aan wat ook op die paneel sit wat help met die toetsing en
188 uitplasing en so aan so ons kry darem   idee van hoe lyk ons kinders in die klas watter
189 persentasie het ekstra hulp nodig en dan word daar vir hulle hulp gere  of deur die skool
190 onderwysstelsel of dan deur privaat ouens as hulle mediese fondse het om te help. En dan is
191 daar ook hum ek weet nie of meneer daarvan gepraat het wat die kinders in die klas na huh na
192 skool ook bly vir ekstra klasse om daai [..deurmekaar praat-inmenging..] leerondersteunings
193 klasse in die middag in die middag na skool veral in die eksamentyd dan sal ons hulle nou help
194 met die hum om op te vang en leerwerk en nog ekstra wiskunde oefeninge en dan deur die
195 kwartaal word daar na al die agterstande ons werk weer met klanke en begin weer met die
196 basiese wiskunde begrippe om hulle nou weer net op plek te kry [op datum] en dis twee middag
197   week gewoonlik. En juffrou xxx in ons graad dis in elke graad word daar elke keer een
198 aangewys per per kwartaal hang af van die sportbedrywighede en so aan. In sekere klasse wat
199 juffrou xxx mos ook vat soos byvoorbeeld O! [..inmenging..] in my klas [..inmenging weer.] O!
200 Dis mos nou nog addisioneel ek het vergeet van hulle ook huh hulle het nou hierdie jaar besluit

201 vyf graad vyf, ses en sewe is nou al bietjie te oud om deur die dag ook hulp te ontvang. Ons
202 konsentreer op die outjies wat inkom graad een, twee en drie waar ons rerig   groot verskil
203 waar waar dit meer tyd is sit kom in die dag na juffrou xxxx toe ons Rem juffrou so hulle word uit
204 die klas onttrek en dan word daar met hulle sekere vaardighede nou weer deurgegaan en dan
205 word hulle teruggesit in die klas [stilte] net om hulle op daai daai aandag te gee sodat hulle
206 amper sal ek s e nog   ekstra boost kry [okay] [ja] [...stilte...] [gepeuter met stem opnemer]
207 [onderhoudvoerder: is het ons finaliteit oor.....] [onduidelik] [deelnemers: ja okay!]
208

209 Onderhoudvoerder:

210 U wat nou ja u het nou u redes gegee daar vir my hu dink u of kan u vir my uitbrei op die
211 [hoesgeluid] op die volgende vraag. Dink u dat u voldoen aan hierdie kinders se behoeftes
212 waarvan u nou gepraat het?
213

214 Deelnemers:

215 Okay kom ek s e ek ek dink ek voldoen aan die behoeftes want ek het ek het verder gaan swot
216 maar dis verder twee jaar wat ek net in   sekere rigting gaan swot het ek voldoen nie aan ek
217 weet nie van al die kom ek s e nou as daar nou fisiese gestremdheid is dan sal ek nou moet rerig
218 werk maak daarvan om maar as dit gaan by leergestremdheid dan ja ek ek voldoen maar die
219 ander personeel nie want daar ek voel jy moet jy moet opgelei wees daarvoor. Eerlikwaar ek sal
220 om eerlik te s e ja ek dink ek voldoen redelik aangesien inklusiewe onderwys een van my vakke
221 was op universiteit en ek het ek het verlede jaar graad gevang so ek dink daaraan maar die
222 prakties moet ek nog ondervind verstaan om terug te verwys na die vorige vraag ook jy het mos
223 nou maar jou in jou klas jy sien hierdie dogtertjie of die seun sukkel met wiskunde jy gaan
224 verduidelik weer en jy sit en behandel dit weer jy gee vir haar ekstra werk vir die middag, maar
225 nou wil ek ook net dit by s e want dis   vraag wat ek gekry het van die kinders af hulle sien dit
226 dalk as strafwerk hulle sien maar hoekom gee meneer vir my ekstra werk wil meneer my nou
227 straf [pouse] dan s e ek vir hulle nee dis om jou te help. Die kinders verstaan nie altyd daai uit
228 ons oogpunt om hulle te help nie maar nou gee jy vir hulle drie vier eks ekstra somme om om vir
229 jou te gaan bewys dit wat jy verduidelik het wat of hulle of dit hulle dit verstaan en dit gaan oefen
230 want dit dit is oefening ek gebruik nou net wiskunde byvoorbeeld en dan partykeer sien hulle dit
231 as strafwerk so ja om terug te kom na die vraag dan ek dink ek ons ek voldoen aangesien dit
232 was deel wat maar ek moet definitief ervaring opdoen in dit en dit meer toepas aangesien ek dit
233 nog net vir   kwartaal kon doen. [..Onderhoudvoerder: okay nog iets..] Definitief mens moet
234 ..[vaag . onduidelik a.g.v blokfluit musiek] mens dink jy weet alles as jy nie op hoogte bly die
235 heeltyd nie want dit verander half daagliks elke keer as op die internet ingaan is daar   ander
236 manier of   ander plek om om te gaan kyk of om om die probleme aan te pak so ek dink  
237 mens mens dink jy weet alles maar jy moet heeltyd op op hoogte bly daarvan want ek dink op
238 hierdie stadium sjoe ek weet nie hoe baie tyd jy het nie ek ek kry so nou en dan   boek beet en
239 ek probeer so bietjie lees oor nuwe tegnieke of of oor ADHD of wat ookal maar ek dink hum op
240 hierdie stadium [ja-ja][saam] soos juffrou ges e het dis die die die fisiese is moeiliker omdat ons
241 nie daar sal hulle ook meer verwys en wat ek stem honderd persent saam een van die
242 belangrikste goed wat hulle ons geleer het ook wat ek geleer het, is die onderwyser is  
243 lewenslange leerder. Hy moet jy moet on the ball bly so jy kan jy moet jouself daar hou jy kan
244 nie agter raak nie want dan sit jy jou klas agter soos dis belangrik as die onderwyser afwesig is
245 dan het een dan het jy een onderwyser maal 34 kinders agter daai dag arguments onthalwe,
246 maar as   kind dan is dit nie so belangrik nie as net een kind afwesig is nie. So dis belangriker
247 vir die onderwyser om op hoogte te bly van hierdie probleme veral ek dink dis goed as jy   kind
248 in jou klas het met daai probleem want nou sit jy met byvoorbeeld net drie ADHD kinders in jou
249 klas. Daars baie ander leerstoornisse hoe bly jy op hoogte van dit? Dis die ander ding! Net
250 wanneer eers die probleem [saampraat-onduidelik] en jy begin en hulle kom terug met die
251 verslag en hulle s e hierdie ou het daai en daai sindroom ja   ander ou sal dalk nie gaan kyk na

252 watse sindroom nie maar ek dink ek en jy het altwee dis hoekom ons hier is ons het   passie vir
253 kinders met leerprobleme so dan sal ek gaan en gaan kyk wat s  die sindroom wat is die wat is
254 die kenmerke wat is die simptome wat waarna kyk ek hoe verbeter ek dit [saampraat] waarop
255 reageer hulle en waarop reageer en wat kan ek help om te doen wat stimuleer hulle maar ek
256 dink maar ek dink nie die ander doen dit altyd nie en dan kan daai kind en ek moet s  skuus
257 omdat dit nou my eerste jaar is waaruit   ou hand [stilte] drie keer vinniger vat as wat dit vir my
258 vat [gelag] ek sukkel om dit nog in te pas alles [gelag] om eerlikwaar ek gaan nou nie jok nie
259 want dit is alles nog nuut my ons moes nou argumentshalwe net my punte vat my drie keer
260 langer as wat dit   ander onderwyser vat in my graad [gelag] omdat ek dit eerste alles is nou  
261 eerste keer wat ek dit doen so om eers gewoon te raak daaraan om eers tyd te maak jy moet
262 tyd maak daarvoor is eers aanvanklik moeilik dis my persoonlike gevoel (..dit raak nooit makliker
263 nie - ander party - kommentaar..dit kan ek vir jou s  . opgewondenheid..) [deurmekaar praterij .
264 onduidelik] die las raak net groter [onderhoudvoerder: hy sal nog uitvind].[weer gelag].
265

266 Onderhoudvoerder:

267 Nou wil ek sommer nou   aanknopingspunt daar kry daarby dit wat u nou gesê het hoe voel u
268 wat is wat as u nou kyk na dit wat u gesê het nou kom ek na die hoof toe u prinsipaal toe. Wat
269 dink u wat is die prinsipaal se rol [pouse] betreffende die implementering van inklusiewe
270 onderwys by julle skool? Hoe dink u wat huh ek wil nou nie baie praat daarvoor nie [gehoes] gee
271 vir my u uh uh weergawe van u..[onderbreking] ons wat doen hy ons hoe [deurmekaar
272 onderbreking vaag] wat dink u wat is sy rol by die implementering van inklusiewe onderwys by
273 die skool.
274

275 Deelnemers:

276 Hy moet die beleid van die skool bepaal om te sê hoe ver gaan ons hoe bereid is ons om te help
277 in die sin mm mm watse voorsiening maak ons daarvoor in die skool wat ek dink ons hoof baie
278 goed doen want hy om hierdie hulp spanne in plek te sit so hy besef daar is   behoefte en ons
279 moet hulle akkommodeer iewers en ons kan hulle nie altyd in klasverband akkommodeer nie so
280 hy maak voorsiening daarvoor. En hy sorg dat die nodige dat die nodige hulpmiddels wat daar is
281 byvoorbeeld arbeidsterapeute, sielkundiges dat dit wel daar tot die kinders se beskikking is. Dit
282 moet nie   leemte is in ons skool nie en ek kon sien hum daar was spesiale vergadering gehou
283 nou die dag ek dink dis baie belangrik ok vir die skool... en ek kan dit sien uit   ander oog uit ek
284 is nou   nuwe oog dat hulle die ouers ingeroep het van hierdie kinders en vir hulle van al die
285 belangrike eenvoudige basiese goed weer hum bekend maak aan hulle of ek kan nou nie die
286 woord hum net van die basiese goed soos roetines in al daai goed in die skool of in wat by die
287 huis   rol speel dat hulle bekend raak daarmee sodat hulle dit kan toepas sodat die kind se
288 houding deurdie sy ontwikkel sodat hy weer selfstandig kan word en al daai goed kan makliker
289 geskied in die klas. Ek dink nou net ek moet nou ook s  ons het opleiding sessies. Daar word  
290 sekere klomp geskeduleer vir ons Maandae middag se hum vergaderings ons het
291 skoolvergaderings en dan sal daar byvoorbeeld   spreker inkom en praat oor suikersiekte en
292 wat ookal en of ADH so ons het ons probeer om een keer   kwartaal   inligtingsessie oor iets te
293 hê, so hy maak voorsiening daarvoor ook.
294

295 Onderhoudvoerder:

296 Is daar miskien nog iets wat u wil bydra betreffende die hoof se rol [pouse] enigiets wat u aan
297 kan dink. [Deelnemer: Ek kan nie nou dink nie..vaag..] tot voordeel van die skool
298

299 Deelnemer:

300 Definitief kyk mm ek dink nou maar net jy weet hierdie sessies help baie en natuurlik hy stuur
301 nou ons ons het een juffrou wat nou spesiaal ook met hierdie spesiale onderwysbehoefte is en
302 so-aan en sy word baie vir kursusses by ander gestuur en sy bring dit dan nou weer terug na

303 ons ook hoe om dit te implementeer in ons klasse en sy sorg dat dit geïmplementeer word ja
304 [deurmekaar praat] en rekordhouding en die vorm stelsel om die kinders op te volg om te kyk dat
305 hulle nie verlore raak nie en uitstekend evaluering dat dit dat hulle heeltyd hoe sal ek sê track
306 hou van die ekskuus dat dit engels is dat hulle op hoogte bly van die kinders se se vordering of
307 se leerproses of wat ookal wat so  n ou kan nie rereg as hy geïdentifiseer is glip hy nie deur die
308 gate nie as hy eers geïdentifiseer is dan dan sorg hy dat die rekordhouding so is dat ons presies
309 sien is daar  n probleem is daar vordering en as daar nie vordering is nie dan begin hy met  n
310 nuwe vorm van ingryping so die beleid stel so dat ons heeltyd nuwe maniere kry [...aankondiging
311 oor luidspreker...] hy tel alles op [gelag] ja [gewag en dan deur wat toeklap] [stilte] [onderlinge
312 gepraat] [voetstappe in die agtergrond].
313

314 Onderhoudvoerder:

315 Wat sê u skool se amptelike beleid oor inklusiewe onderwys?
316

317 Ons amptelike beleid sê daar moet voorsiening gemaak word vir elke kind in die klas volgens sy
318 behoeftes en dat jy as klasonderwyser dit moet voorsien en dat hy die hulp sal gee om daarby
319 uit te kom dis ons beleid. Mum nee ek stem saam [deurmekaar gepraat onderhoudvoerder praat
320 van kollega inlig...vaag.onduidelik...] ja ons het  n amptelike voor in ons ons het soos ons sê Rem
321 leërs en so aan en daar is  n amptelike beleid vir ingryping ons het  n ingrypings beleid.
322

323 Onderhoudvoerder:

324 Nou kom ek by daai vraagie wat u netnou daarvan gepraat het huh wat is u hoe dink u as u nou
325 die hele skool moet saamvat ek weet die vraag is alreeds beantwoord. Wat is die personeel u
326 kollegas se se se bevoegdhede om inklusiewe onderwys toe te pas?
327

328 Deelnemers:

329 Kom ek sê so in hierdie skool in hierdie skool huh sal ek sê gaan ons dit vyftig-vyftig maak om
330 as rereg met kinders met spesiale behoeftes te werk dink ek is ons vyftig-vyftig. Ja en die ding
331 hoekom ek so sê u sal saamstem daarmee die benadering het intussentyd so verander [harde
332 geluid deur stemopnemer se plasing] onthou hier is personeellede wat uit die ou benadering
333 kom en hulle is opgelei in daai ou benadering en mens kan hulle nie kwalik neem daarvoor nie
334 aangesien dit dit dit in vorige benaderings en dit oorgeskryf word en die afgelope was  n
335 leerproses vir almal gewees omdat die benadering gedurig verander het hulle sien  n fout en dan
336 verander hulle hom weer en dit is moeilik om selfs op hoogte te bly so dink dis ook  n redelike
337 maar ja ek sal saam met juffrou stem. Ja ek dink ma omdat hierdie skool die beleid sê en omdat
338 ons hoof so verskriklik gesteld is op elke kind se ontwikkeling dink ek maak dit voorsiening
339 daarvoor dat ons meer oop is meer meer wat wat [soek na regte woord] toeganklik is
340 [saampraat] tot dit en die ontwikkeling van  n spesifieke kind maar ek dink konsekwentheid
341 [saampraat] geïmplementeer as mens rereg moet gaan kyk in die klas sal ek sê party van die
342 ouens [onderhoudvoerder: hulle kan dit nie doen nie kan dit nie doen nie] of kan dit nie doen nie
343 of onkunde soos onkunde regtig nie lelik nie ja maar hulle kan dit nie doen nie [saampraat] ja
344 mens kan hulle ook nie kwalik neem nie ek kan ook nou nie baie uitspreek nie want ek het nog
345 nie die geleentheid gekry om baie by mense om te gaan en te kan sien nie want as gevolg van
346 my tydperk by die skool. Jy kan praat met iemand wat werk met die kinders soos xxxx sy sal jou
347 kan sê sy kan dadelik sien as die kinders wat sy so monitor deur die jare by iemand is wat weet
348 hoe om daai ouens te hanteer of of om die probleem aan te spreek [hoes geluid] dan kan jy
349 dadelik sien daar is  n bietjie styging in die punte so dit sê vir jou dit maak tog  n verskil as die ou
350 weet hum waarom dit rereg gaan as hy reg opgelei is miskien of ek weet nie daarom sê ek dis
351 dalk beter om daai kinders seker by  n ou te kry wat weet presies wat hy doen dit kan dalk meer
352 skade doen as goed om hom in  n hoofstroom te sit [deur wat toeklap] waar die ou nie weet hoe
353 om hom te hanteer nie. En dat hy self agter raak as gevolg van die stroom wat net vloei. Ja

354
355
356
357
358
359
360
361

Onderhoudvoerder:

Om aan te sluit by dit wat u nou vir my gesê het huh oor die bevoegdheids van u huh word daar baie op u nommer gedruk aangesien u nou huh kennis het van hoe om met sulke kinders te werk of omdat u sulke kursusse geloop het of gedoen het op universiteit.

362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377

Deelnemers:

Ja in in ons graadgroep sal ek byvoorbeeld die remediërende groep of die intervensie groep in die middag sal hulle hulle goed vir my kom wys en sê luister hier ons doen hierdie verslytings tegnieke en daai pas dit in en so-aan so ons help ek weet nie met jou ons het al jou rem leërs ek het al my ek het toe ek hier aankom toe het ek toe is ek onmiddelik na die juffrou toe want ek ek het   belangstelling daarin en dit is vir my verskriklik interresant en wat ek gesê het ek is nie hier om my goed toe te hou en weg te steek dis my geheime goed nie. Toe vat ek al my nuwe inligting wat ek gekry het by my universiteit en toe stuur ek dit en sy gebruik dit het sy dit gebruik? En van daai goeters het nou gebruik om kopi e mee te maak vir vir al die ander grade en so aan so die nuutste tegnieke en goeters wat in jou leërs was baie oulike oefeninge en so aan het hulle nou het ons nou van hom gekry. [stilte] So ek kan dis al wat ek nog niemand het nog vir my dis wat ek maar bloot bygedra het arguments onthalwe vir die.... Ek dink partykeer wat met soos met my as hulle huh vermoed daar is iets fout dan sal hulle goed bring na my toe en sê luister kyk bietjie hierna hum dink jy daar is   probleem hier moet moet ek hom stuur vir iets anders of   SOS of so [lang stilte]

378
379
380
381
382
383

Onderhouvoerder:

Huh! Gepraat oor die opleiding wat u ontvang het u wat nou verlede jaar klaar gestudeer het. Dink u dat die opleiding wat u ontvang het kan u net so bietjie vir my uitbrei. Dink u dat die opleiding wat u ontvang het was voldoende en as u sê ja dan brei net so bietjie uit daarop. [gegiggle]

384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404

Deelnemers:

Ek gaan sommer begin. Ek het hoeveel jaar 25 jaar terug geswot! Nee definitief nie daai tyd se opleiding het nie voorsiening gemaak vir hierdie ouens nie. Daar was   klein stukkie in my sillabus wat gesê het weet jy daar is ouens met probleme maar hulle gaan spesiale skool toe. Mm toe ek nou eers weer rereg toetree tot die onderwys toe besef ek daar is   behoefte toe het ek nou spesiaal daarvoor, maar my aanvanklike goed het nie voorsiening gemaak daarvoor nie twintig jaar terug nie. Joune dalk nou. Ja ek dink ja wel myne as gevolg van die beleid van die van die Departement en van die Staat mm het hulle ons die hele kursusse so aangepak want wat help dit hulle lei nie iemand op wat nie op hoogte is van die hele skool en die hoofstroom nie. Ek ken nie iets anders nie so ek dink ja dit is wel goed opgelei en ons het ondervinding prakties en nie net teoreties nie, want ons het vir   tydperk van 6 maande elke week   kind gekry, maar dis een tot een maar nie in   klassituasie nie waarmee jy mee begin het met die assessering, verskillende probleme aangespreek het, probleme geidentifiseer het, die probleem aangespreek het, maar bloot net tot die probleem oorkom is nie vooruit gewerk nie, arguments onthalwe die leerder het   getalbegrip probleem hy het huh getalname [dofgeluid] en ruimtelike oriëntasie dan het jy begin. Eerstens ek dink was dit belangrik om die ruimtelike oriëntasie aan te spreek en dan het jy dit afgehandel voor daai probleem nie oorkom kon word nie kon jy nie aangaan na die volgende probleem nie en dit het vir my baie geleer en ek dink dit was suksesvol in wat hulle geleer het en ons dosent wat dit aangebied het was baie entoesiasies en ek dink dit het ook afvryf [onduidelik]..as ek nou indirek huh netso en dit het afgevryf [onduidelik]..en dit het jou in staat gestel om meer belang te stel en het daaiselfde entoesiasme

405 te gebruik om dit aan te bied. [pouse] Ek wil nou net vir jou sê as jy nou nie ek dink in ons in my
406 ouderdomsgroep ek wil nou bietjie was daar nou nie inklusiewe onderwys nie so daar was nie ɹ
407 behoefte daaraan nie, maar nou met die nuwe ouens sal daar definitief. [onderhoudvoerder: so
408 hy is eintlik bevoorreg!] hy is bevoorreg! ek is bevoorreg! Ek raak jaloers as ek sy goeters sien
409 en nou [onderbreking] maar nou ek weet ek praat met van my vriende wat nog steeds op
410 universiteit is en hulle lê al hoe meer groter klem op inklusiewe onderwys en hulle staan meer
411 tyd toe aan inklusiewe onderwys arguments onthalwe sê ons het vyf lesure ɹ week gehad nee
412 nee sê maar tien arguments onthalwe vir inklusiewe onderwys en dan staan hulle nou twaalf toe
413 arguments onthalwe hulle werk rereg meer tyd daaraan en dat jy jou jou inhoud in inklusiewe
414 onderwys geïntegreer kan doen nie net en dan pas jy dit toe en dit is belangrik en die feit dat jy
415 dit prakties gedoen het baie gehelp [definitief].
416

417 Onderhoudvoerder:

418 Huh ek gaan nou net met die met Mev xxxx praat ek gaan nou nie...[onduidelik..] die vragie wat
419 ek nou gaan vra gaan nie vir hom van toepassing wees nie [saamgepraat] gaan nou nie vir hom
420 van toepassing.. [gehoes] die ouer mense. Nee nee! [gehoes weer] Ons gaan nou nie ouderdom
421 weggee nie. Nee! Huh hoe sien u u rol as u nou ɹ vergelyking moet tref tussen toe u begin
422 skool hou het en vandag?
423

424 Deelnemers:

425 Sjoë! Ek dink daar is ɹ baie groter verantwoordelikheid op ɹ onderwyser nou as wat daar was
426 twintig jaar terug was definitief die rolle het heeltemal verander. Daar is nou nie meer net dit
427 gaan nou nie meer oor die inhoud nie dit gaan nou dit rereg nou dis definitief oor die kind die hele
428 mens die ontwikkeling daarvan al die probleme wat aangespreek word en jy kan nie meer die
429 probleem wegskuif van jou af nie dis is wat ek ervaar. So nou is jou rol heeltemal anders jy moet
430 jy moet wakker wees en jy moet daai kind kan ontwikkel en jy moet probleme aanspreek. Saam
431 met dit gaan ook ɹ groter administratiewe las O baie groter administratiewe las maar waar in die
432 ou tyd het jy net daai vormpie aangevul en die skoolsielkundiges het gekom en woeps hy ɹ
433 weggevat spesiale skool toe en jy het nooit die probleem hoef op te los nie dit was die ander ou
434 se probleem so dit was te maklik gewees as jy gesê het nee hierdie outjie het ɹ probleem en hy
435 kry net daai chappie dat hy net kan en net weet dat hy na die ander skool kan gaan dat jy net
436 met jou goed kan aangaan. So nou is dit heeltemal anders. [onderhoudvoerde: miskien iets daar
437 wat jy wil byvoeg] nee! [dankie] [harde gelag] hy weet nie hoe dit voel nie. [onderhoudvoerder:
438 nee hy sal nie weet hoe dit daai tyd gevoel het nie] ek dink ek is bevoorreg! [weer gelag].
439

440 Onderhoudvoerder:

441 Ja ek is ook nou in dieselfde bootjie dat ek nou al twintig jaar skool hou onderwys gee
442 [deelnemer: heeltemal anders nê] heeltemal anders huh my laaste ding wat ek aan u miskien wil
443 vra is die volgende: Is daar miskien iets in u skoolloopbaan wat nou onlangs gebeur het
444 betreffende die kinders wat wat wat leerprobleme gee, enige staaltjies of iets wat u miskien met
445 ons wil deel of so.
446

447 Deelnemers:

448 Juffrou moet ek ons wiskunde vertel wat ons wiskunde hoe die manier waarop ons wiskunde
449 hanteer; ja [vaag-onduidelik] sê hoekom hoe ons ek rpi,er dink ..[onduidelik]. Ons wiskunde in
450 graad vyf ons dis in ɹ proef stadium so ons gebruik dit en dit aanvanklik toe ek hier aankom
451 dink ek dit is eintlik ongelooflik. Ons vat die ons is 4 onderwysers ons vat die hele groep graad 5
452 verdeel hulle volgens hulle graad 4 prestasies en alternatiewe toetse wat ons nog doen mm en
453 verdeel hulle in sterker minder sterker en minder sterker en die swakste groep. [strome nou]
454 verdeel verdeel hulle so en plaas hulle by 4 verskillende onderwysers en die swakste groep
455 gaan na ɹ onderwyser toe die volgende groep gaan na ɹ ander onderwyser ander onderwyser

456 en die sterkste groep gaan na ~~en~~ ander onderwyser toe so dit stel in staat dat die vinniger
457 kinders hulle werk doen plus verreiking die ander hulle werk effektief kan doen en terwyl die
458 ander ons gaan nie vooruit nie ons bly dieselfde beplanning en ons doen net verreiking baie
459 meer stimulering so daai ou bly ook voor terwyl die ander kinders meer tyd het om vas te lê en
460 die probleem en die metodes dan hou nie een van die ander die ander terug nie verstaan almal
461 is ommenby by hulleselfde vlak van hulle wiskunde vermoë. [onderhoudvoerder: praat u nou net
462 spesifiek van die wiskunde] ons werk net met wiskunde ons het al vir eksperimentele dinge huh
463 met die graad vyfwe split hulle op in hul vaardigheids vlakke. In graad ses gooi ons hulle nou
464 weer deurmekaar nou gooi ons hulle weer 80, 70, 60 persente [onduidelik] en hulle kom almal
465 weer saam in die hoof [stroom] want hulle moet weer dit gewoon raak ook en dan die bewering
466 is dan dat hierdie kinders dan weer beter presteer as daar sterker kinders is om hulle punte op
467 te trek. Nou op hierdie stadium ons doen dit nou al hoe lank drie jaar so op hierdie stadium werk
468 dit nie so nie. Inteendeel daai outjies wat nou weer teruggegooi word weer in die gemengde
469 groep waar daar baie goeie presteerders is presteer baie swakker as wat hulle saam met hulle
470 vaardigheids groep gaan presteer het. [onderhoudvoerder: so gooi u nou in graad 5 volg u
471 strome %ja+hulle noem dit mos strome %ja+volg u dit in strome?] in strome so as dit wiskunde
472 periode is is daar 4 wiskunde onderwysers wat elkeen ~~en~~ vaardigheidsvlak vat.
473 [onderhoudvoerder: Dit dit dit [maar in-onderbreking] het dit vrugte af gewerp?] dit werk
474 definitief dit in graad 5 definitief jy kry die outjie wat baie sterk is mm huh weet kyk as hulle
475 AMESA skryf en so-aan hulle is skerp hulle is vinnig want hulle kry genoeg oefeninge en so aan
476 waar hulle teruggehou het dan kyk ons in die graad sesse as hulle nou weer dieselfde eksamen
477 skryf na ~~en~~ jaar mm is hul vaardigheidsvlak weer af omdat die ander hulle terugtrek en die en die
478 die die tempo is net baie stadiger so hulle word nie meer blootgestel aan die vreeslike
479 stimulering nie en dis wat ons nou gedoen het ons gaan nou kyk so nou is die hoof se ding ons
480 gaan ons gaan ons klasse weer differensieer. Maar wat ek nou ondervind dat dit hm geweldig
481 baie werk om die laer groepe die agterstand wat hulle reeds het [ho] haal hulle daar in [ja]
482 verstaan nou kan jy daai probleme aanspreek en hulle haal dit in en en dit al is dit een graad
483 waar dit gebeur terwyl as hulle gemeng was kan jy nie met daai paartjies in jou klas dit inhaal
484 nie want hulle het klaar dit jy het veronderstel om dit in te haal maar dit is baie moeiliker.

485
486 Onderhoudvoerder:
487 Maar as dit werk in graad 5 hoekom pas julle dit nie toe in graad 6 nie?
488

489 Deelnemers:
490 Ek dink meneer huh xxxx het gesê ons laat hom so loop vir drie jaar [eksperimenteer] so ons
491 gaan kyk net met die graad 5 groep kyk ons of dit werk so ons ons is besig met ~~en~~ basiese
492 kontrole groep nou met hulle met die ander om te kyk werk dit of werk dit nie en dan gaan ons
493 daarvolgens seker nou..hy sal.. Hy wou dit al hierdie jaar met die graad sesse verander het
494 [onderbreking] maar o! weet jy wat ons het nie genoeg wiskunde onderwysers nie ons is 4 en
495 almal is nie wiskunde opgelei nie so nou kan ons nie die 4 groepe netso laat aangaan na die
496 volgende jaar toe nie want nou in graad 6 raak die wiskunde so dat die ouens moet spesifiek
497 spesifiek wiskunde opgelei word en dat jy is ons nie almal ewe vaardig met wiskunde opleiding
498 nie[ja dit is dit is onderbreking] dis waar ons is waar julle almal kan wiskunde tot by graad 5 gee.
499 En en rereg rereg dit ek weet ek het en wiskunde is ook mos ~~en~~ ~~en~~ ~~en~~ ~~en~~ leerarea waarin jy jou
500 kognitiewe word so gestimuleer dat dit van toepassing het op jou ander vakke ook leerareas ook
501 en daai stimulering voel ek net dat die kinders voel in hul klas daai die outjies wat swakker is né
502 hy beteken nou in daai klas iets %ja+en dit spoor hom aan. %ek is die beste in die klas+ja al kry hy
503 net 50 [kan ek ....[vaag] van al die klasse] ja in elke een al is dit die tweede groep waar hy
504 voorheen kon hy nie by daai sterk ou bykom nie maar daar beteken hy iets en daar kan hy
505 antwoord gee en daar is hy elke keer reg verstaan dis vir hulle selfbeeld en vir hulle doen dit
506 baie goed nie nie nie..hum hum [vaag] dis emosioneel ....[onduidelik] [hantering van

507 stemopnemer] [onderhoudvoerder: nee u kan maar praat ek kyk net maak net seker dat die ding
508 loop] [plaas stemopnemer neer] [harde geluid] ek se ook dis rerig waar wat jy sê emosioneel
509 dink ek dis baie beter ons het ɹ kind wat nou al twee jaar elke keer teruggehou word omdat sy
510 net nie presteer nie maar dis emosionele probleme meer as iets anders agge sies tog en as ek
511 dink net as sy net voel sy bereik iets mm aanvaarding aanvaarding en doen baie goed nou in die
512 klas mm maar ek het nou dis snaaks hoe dit werk as die klasse nou aankom van die volgende
513 jaar dan word hierdie kinders outomaties geplaas by die onderwyserses wat ookal waar hulle dink
514 so ek sê altyd ek het die klas wat altyd swakker presteer want al die ouens wat daar ook ɹ
515 probleem het of wat daar ook nie lekker is nie kom na my toe so ek dink ons differensieer
516 onwetend begin ons klaar ons sterker groepe ja jy weet soos hulle van julle af aankom sit hom
517 eerder by xxxx sy sal sy sal kan help so ons doen einlik al klaar ons klasse so %a+maar wat ek
518 ook baie van ons konsentreer so op kognitief of op op op akademie dat jy vergeet van die
519 geheuebeeld van die opvoeding want die die die die doel van die kind is om hom te lei na
520 volwassendheid en ek dink emosioneel speel ɹ baie groot rol daarin en ek dink veral op die
521 ouderdom van pubertiteit moet ons hulle bystaan sodat hulle selfbeeld kan uitbou anderste kan
522 dit vir hulle in die toekoms soveel soveel agterstand gee en dan moet jy hulle daai selfvertroue
523 gee en daai selfbeeld bou dat hulle dit kan toepas en dit sal weer vrugte werp op hul
524 akademiese vlak ook [lang stilte]. Nee ek dink nie aan anders nie ek het nie interresante
525 staaltjies om te vertel nie hare uittrek. [geggigel]

526
527 Onderhoudvoerder:

528 Ons is amper klaar. Huh net so [gehoes] laaste net so laaste gedeelte huh is daar miskien iets
529 wat u wil bylas by by hoe ervaar u dit in die klas net net net om die gesprek af te sluit!

530
531 Deelnemers:

532 Kom ek sê ek ek vind dit moeilik ek ek moet baie meer werk en ek ek is so as ek ɹ ding aanpak
533 wil ek dit graag goed doen so ek sit ure en dink aan ɹ ander oefening vir ɹ ander ou om hom
534 dalk op daai vlak te kry en dis dis vir my baie moeilik en emosioneel put dit my ook moet ek sê
535 as ek heelyd moet bekommerd wees oor hierdie een ou wat dit dalk nie gaan maak nie. Ek
536 weet nie of jy dit so.. [inmenging] [onduidelik] nee ek ek is rerig ek praat ek dink nou aan ɹ
537 spesifieke seun ek het nou gefokus op hom hierdie kwartaal met rede hy ɹ verlede jaar agter
538 gebly dan moet daar ɹ probleem wees. Toe het ek probeer ander maniere om hom weer by te
539 kry by die gewone outjie want hy het nou al daai ondervinding die akademie het hy al agter hom
540 nou wat kan anders verkeerd gegaan het dat ek hom kan bykry en ek dink dit het by hom was
541 dit spesifiek die die die oor-oortuiging om te leer om in te sit dan sal jy iets uitkry. En dit het hy
542 nou begin ontwikkel en dit is wat ek gesien het terwyl dis moeilik definitief veral aan die begin
543 stadium al daai goed as die juffrou sukkel ek sukkel nog drie keer erger want alles is nuut so ja
544 moeilik. Mens sukkel elke dag maar weer elke dag is vir my ɹ uitdaging moet ek sê. [onduidelik
545 wat hier gesê word] sjoe! [lang stilte]

546
547 Onderhoudvoerder:

548 Ek dink onse gesprek is klaar. Ek sê vir u baie dankie

549
550 Deelnemers:

551 Dis ɹ groot plesier!

552
553 Einde van gesprek!

NORTH-WEST UNIVERSITY
YUNIBESITHI YA BOKONE-BOPHIRIMA
NOORDWES-UNIVERSITEIT

Private Bag X6001, Potchefstroom
South Africa 2520

Tel: (018) 299-4900
Faks: (018) 299-4910
Web: <http://www.nwu.ac.za>

Prof S Blignaut

Ethics Committee

Tel +27 18 299 4850
Fax +27 18 293 5329
Email Ethics@nwu.ac.za

Ethics Approval of Project

The North-West University Ethics Committee (NWU-EC) hereby approves your project as indicated below. This implies that the NWU-EC grants its permission that provided the special conditions specified below are met and pending any other authorisation that may be necessary, the project may be initiated, using the ethics number below.

Project title:	
Die ervaring van intermedie-refase-onderwysers in die George-omgewing van die implementering van inklusiewe onderwys	
Student working on project: N Plaatjies	
Ethics number:	N W U - 0 0 0 1 8 - 1 0 - A 2
Approval date: 2010-03-18	Expiry date: 2015-03-17

Special conditions of the approval (if any): None

General conditions:

While this ethics approval is subject to all declarations, undertakings and agreements incorporated and signed in the application form, please note the following:

- The project leader (principle investigator) must report in the prescribed format to the NWU-EC:
  - annually (or as otherwise requested) on the progress of the project,
  - without any delay in case of any adverse event (or any matter that interrupts sound ethical principles) during the course of the project.
- The approval applies strictly to the protocol as stipulated in the application form. Would any changes to the protocol be deemed necessary during the course of the project, the project leader must apply for approval of these changes at the NWU-EC. Would there be deviated from the project protocol without the necessary approval of such changes, the ethics approval is immediately and automatically forfeited.
- The date of approval indicates the first date that the project may be started. Would the project have to continue after the expiry date, a new application must be made to the NWU-EC and new approval received before or on the expiry date.
- In the interest of ethical responsibility the NWU-EC retains the right to:
  - request access to any information or data at any time during the course or after completion of the project;
  - withdraw or postpone approval if:
    - any unethical principles or practices of the project are revealed or suspected,
    - it becomes apparent that any relevant information was withheld from the NWU-EC or that information has been false or misrepresented,
    - the required annual report and reporting of adverse events was not done timely and accurately,
    - new institutional rules, national legislation or international conventions deem it necessary.

The Ethics Committee would like to remain at your service as scientist and researcher, and wishes you well with your project. Please do not hesitate to contact the Ethics Committee for any further enquiries or requests for assistance.

Yours sincerely

 Prof MMJ Lowes
 (chair NWU Ethics Committee)

NORTH-WEST UNIVERSITY
YUNIBESITI YA BOKONE-BOPHIRIMA
NOORDWES-UNIVERSITEIT

School for Continuing Teacher Education
P.O. Box 6001
Potchefstroom
2520

Mr. Tom Willems
District Eden and Central Karoo
Rentzburghof
42 Courtney Street
George
6530

Dear Mr Willems

Request: Formal Permission for Research

Three students from the George area who have graduated through the Honneurs Baccalaureus Educationis programme at the School for Teacher Education have continued and are now enrolled for a Masters in Education qualification at North West University, Potchefstroom Campus. Their research projects relate to educational questions specific to the George area and their findings will be applicable to educators in that region. The individual students and their project titles are:

- Ms Buyiswa Matiwane: The challenges of implementing isiXhosa as language of learning and teaching: a case study
- Mr Patrick Levendal: Werkstevredendheid van manlike opvoeders in die George-omgewing
- Mr Neil Plaatjies: Die ervaring van Intermediêre fase-opvoeders in die George-omgewing van die implementering van inklusiewe onderwys.

These studies all fall within the interpretivist paradigm that demands qualitative research methodologies. These students aim to conduct interviews with the teachers from the Circuit 3 of the Eden and Central Karoo District. We are planning to conduct these interviews during the week of 15 – 18 March 2010 with selected participants from the eight schools that relate to Circuit 3. Permission will also be obtained from the principals, educators, parents and learners from these schools following permission from the Department.

I hereby request your favourable consideration of the request for the conducting of research from these three MEd students that work under my auspices (letters attached). Two of my senior researchers, Prof Seugnet Blignaut and Dr Herman van Vuuren will oversee this process during the indicated week to ensure that this data collection will take place according to the highest ethical and academic standards. Participation of research participants will be completely voluntary, and any participant may withdraw at any time during the research process. The Department of Education's involvement and permission for this study will be greatly appreciated.

Sincerely

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Manie Spamer'.

Prof Manie Spamer (PhD)
Director: School for continuing Teacher Education
North West University
Pothefstroom Campus
Tel: 018 299 4557
Manie.Spamer@nwu.ac.za

Disastraat 3
Pacaltsdorp
6534
3 Februarie 2010

Mnr Tom Willems
Distrik Eden en Sentrale Karoo
Rentsburghof
Courtneystraat 42
George
6530

Geagte meneer Willems

Toestemming om MEd navorsing by skole in die George-omgewing te doen

Ek, Neil Bertram Plaatjies, is 'n ingeskrewe MEd student aan die Skool vir Voortgesette Onderwysersopleiding, Noord-Wes Universiteit, Potchefstroomkampus. Ek is nou op die punt om data in te samel vir my studie in Leerondersteuning. Die titel van my voorgenome verhandeling is: *Die ervaring van intermediêre fase-opvoeders in die George-omgewing van die implementering van inklusiewe onderwys.*

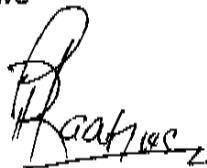
Hiermee doen ek, Neil Bertram Plaatjies aansoek vir toestemming om fokusgroeponderhoude met opvoeders in die intermediêre fase in skole in die George-omgewing te doen. My empiriese studie is gebaseer op kwalitatiewe navorsingsdata. Ek beoog om opvoeders se ervaring met betrekking tot die implementering van inklusiewe onderwys in Kring 3-skole te bestudeer. Elke fokusgroeponderhoud sal ongeveer een uur duur. Ek onderneem ook om die professionele en navorsingetiese kode te handhaaf wat onder andere die volgende aspekte insluit:

- Deelnemers se deelname aan die navorsing is vrywillig
- Anonimiteit en vertroulikheid van opvoeders se identiteit en persoonlike inligting word gewaarborg
- Geen onderbreking van die skole se akademiese program sal plaasvind nie
- Die bevindinge sal beskikbaar wees aan u en die Departement van Onderwys.

Die beplande navorsing geskied vanaf 15-18 Maart 2010. Ek, of my studieleiers (Proff Petrusa du Toit en Seugnet Blignaut) is beskikbaar om enige vrae van u kant te beantwoord.

U ondersteuning van my navorsing sal baie waardeer word.

Die uwe

N.B. Plaatjies
MEd Kandidaat, Noordwes Universiteit
Studentenommer: 13150898
Selfoon: 082 749 3568

NORTH-WEST UNIVERSITY
YUNIBESITHI YA BOKONE-BOPHIRIMA
NOORDWES-UNIVERSITEIT
POTCHEFSTROOMKAMPUS

Privaatsak X6001, Potchefstroom
Suid-Afrika, 2520

Web: <http://www.nwu.ac.za>

Fakulteit Opvoedingswetenskappe

E-pos: Lukas.Meyer@nwu.ac.za

Tel: (018) 018 299 4778

Faks: (018) 018 293 5245

Hiermee word toestemming aan die ondervermelde student gegee om te kan registreer vir die MEd/PhD-graad.

Studieleier/Promotor (Titel, voorletters, van): *Prof. P. S. Toit*

Handtekening van Studieleier/Promotor: .....

Student (Titel, voorletters, van): *N. B. Plootjes*

Studentnr: *131 50898*

Handtekening van student: *Plootjes*

Datum: *03 Februarie 2010*

NORTH-WEST UNIVERSITY
YUNIBESITHI YA BOKONE-BOPHIRIMA
NOORDWES-UNIVERSITEIT
POTCHEFSTROOMKAMPUS

Privaatsak X6001, Potchefstroom
Suid-Afrika, 2520

Web: <http://www.nwu.ac.za>

Fakulteit Opvoedingswetenskappe

E-pos: Lukas.Meyer@nwu.ac.za
Tel: (018) 018 299 4778
Faks: (018) 018 293 5245

Hiermee word toestemming aan die ondervermelde student gegee om te kan registreer vir die MEd/PhD-graad.

Studieleier/Promotor (Titel, voorletters, van): .....

Handtekening van Studieleier/Promotor: .....

Student (Titel, voorletters, van): *N. B. Plootjes* .....

Studentnr: *131 508 98* .....

Handtekening van student: *Plootjes* .....

Datum: *03rd Februarie 2010* .....

Navrae
Enquiries
Inibuzo
Telefoon
Telefoon
Ifoni
Faks
Fax
Ifeksi

Dr RS Cornelissen
021 - 467-2286
021 - 425-7445

Wes-Kaap Onderwysdepartement
Western Cape Education Department
ISebe leMfundo leNtshona Koloni

APPLICATION TO CONDUCT RESEARCH IN
PUBLIC SCHOOLS WITHIN THE WESTERN CAPE

Applicant details	
Title: <u>MR</u>	Surname: <u>PLAATJIES</u>
First name(s): <u>NEIL BERTRAM</u>	Gender: <u>MALE</u>
Name of organisation (directorate if WCED): <u>SCHOOL FOR CONTINUING TEACHER EDUCATION</u>	
Contact person: <u>PROF MANIE SPAMER (PhD) : DIRECTOR</u>	
Address: <u>P.O. BOX 20 PACAULTSDORP</u>	Postal code: <u>6529</u>
Telephone number: <u>044 8782154</u>	Cell number: <u>0827493568</u>
Fax number: <u>044 8751297</u>	E-mail address: <u>nbplaatjies@hotmail.com</u>
Name of institution: <u>NORTH - WEST UNIVERSITY</u>	
Student number: <u>13150898</u>	Degree/Diploma: <u>MED IN LEARNER SUPPORT</u>
Supervisor's name: <u>PROF PETRUSIA DU TOIT</u>	Tel no of supervisor: <u>0182994772</u>
Year of registration: <u>2008</u>	Year of completion: <u>2010</u>
Specialisation: <u>LEARNER SUPPORT</u>	Faculty: <u>EDUCATIONAL SCIENCE</u>
Title of research: <u>Die ervaring van intermediere fase opvoeders in die George-omgewing van die implementering van inklusiewe onderwys.</u>	
Research question: <u>Wat is die onderwysers in die George-omgewing se ervaring van die wyse waarop inklusiewe onderwys in die intermediere fase in hul skole geïmplementeerd word.</u>	
Respondents: <u>± 40 Deelnemers (Opvoeders)</u>	
Name(s) of education institution(s): <u>Rosemoor; Hibernia; Conville; Haidedal; St Mary's Primêr / Thyholora; Mzoxolo Primary / George-Suid Laer</u>	
Research period in education institutions:	
Start date: <u>15 Maart 2010</u>	End date: <u>18 Maart 2010</u>
Signature: <u>Plaatjies</u>	Date: <u>22- Februarie 2010</u>
FOR OFFICIAL USE ONLY	
Date approved: _____	Approved by: _____
Reference number: _____	

Navrae
Enquiries   **Dr RS Cornelissen**
IMibuzo
Telefoon
Telephone   **(021) 467-2286**
IFoni
Faks
Fax   **(021) 425-7445**
IFeksi

Verwysing
Reference   **20100412-0050**
ISalathiso

Wes-Kaap Onderwysdepartement

Western Cape Education Department

ISebe leMfundo leNtshona Koloni

Mnr Neil Plaatjies
Disastraat 3
PACALTS DORP
6534

Geagte Mnr N. Plaatjies

NAVORSINGSVOORSTEL: DIE ERVARING VAN INTERMEDIÛRE FASE-OPVOEDERS IN THE GEORGE-OMGEWING VAN DIE IMPLEMENTERING VAN INKLUSIEWE ONDERWYS.

U aansoek om bogenoemde navorsing in skole in die Wes-Kaap te onderneem, is toegestaan onderhewig aan die volgende voorwaardes:

1. Prinsipale, opvoeders en leerders is onder geen verpligting om u in u ondersoek by te staan nie.
2. Prinsipale, opvoeders, leerders en skole mag nie op enige manier herkenbaar wees uit die uitslag van die ondersoek nie.
3. U moet al die reëlings met betrekking tot u ondersoek self tref.
4. Opvoeders se programme mag nie onderbreek word nie.
5. Die ondersoek moet onderneem word vanaf **12 April 2010 tot 30 Junie 2010**.
6. Geen navorsing mag gedurende die vierde kwartaal onderneem word nie omdat skole leerders op die eksamen (Oktober tot Desember) voorberei.
7. Indien u die tydperk van u ondersoek wil verleng, moet u asb met dr R Cornelissen in verbinding tree by die nommer soos hierbo aangedui, en die verwysingsnommer aanhaal.
8. ☒ Fotostaat van hierdie brief sal oorhandig word aan die prinsipaal van die inrigting waar die beoogde navorsing sal plaasvind.
9. U navorsing sal beperk wees tot die lys van skole soos wat by die Wes-Kaap Onderwysdepartement ingedien is.
10. ☒ Kort opsomming van die inhoud, bevindinge en aanbevelings van u navorsing moet voorsien word aan die Direkteur: Onderwysnavorsing.
11. ☒ Afskrif van die voltooide navorsingsdokument moet ingedien word by:

**Die Direkteur: Navorsingsdienste
Wes-Kaap Onderwysdepartement
Privaatsak X9114
KAAPSTAD
8000**

Ons wens u sukses toe met u navorsing.

Die uwe

Geteken: Ronald S Cornelissen
vir: **HOOF: ONDERWYS**
DATUM: 13 April 2010

MELD ASSEBLIEF VERWYSINGSNOMMERS IN ALLE KORRESPONDENSIE / PLEASE QUOTE REFERENCE NUMBERS IN ALL CORRESPONDENCE /
NCEDA UBHALE INOMBOLO ZESALATHISO KUYO YONKE IMBALELWANO

GRAND CENTRAL TOWERS, LAER-PARLEMENTSTRAAT, PRIVAATSAK X9114, KAAPSTAD 8000
GRAND CENTRAL TOWERS, LOWER PARLIAMENT STREET, PRIVATE BAG X9114, CAPE TOWN 8000

WEB: <http://wced.wcape.gov.za>

INBELSENTRUM /CALL CENTRE

INDIENSNEMING- EN SALARISNAVRAE/EMPLOYMENT AND SALARY QUERIES ☎0861 92 33 22

VEILIGE SKOLE/SAFE SCHOOLS ☎ 0800 45 46 47

Disastraat 3
Pacaltsdorp
6534
Datum

Die Voorstitter van die Beheerliggaam / Hoof van Skool

xxxxxxx Skool
xxxxxxx
poskode

Geagte meneer / mevrou xxxxxx

Toestemming om MEd navorsing by xxxxxxxxxxxx doen

Ek, Neil Bertram Plaatjies, is 'n ingeskrewe MEd student aan die Skool vir Voortgesette Onderwysersopleiding, Noord-Wes Universiteit, Potchefstroomkampus. Ek is nou op die punt om data in te samel vir my studie in Leerondersteuning. Die titel van my voorgename verhandeling is: *Die ervaring van intermediêre fase-opvoeders in die George-omgewing van die implementering van inklusiewe onderwys.*

Hiermee doen ek, Neil Bertram Plaatjies aansoek vir toestemming om fokusgroeponderhoude met opvoeders in die intermediêre fase in u skool te doen. My empiriese studie is gebaseer op kwalitatiewe navorsingsdata. Ek beoog om opvoeders se ervaring met betrekking tot die implementering van inklusiewe onderwys in Kring 3-skole te bestudeer. Elke fokusgroeponderhoud sal ongeveer een uur duur. Ek sal die navorsingsrespondente ook versoek om 'n kort agtergrondvraelys in te vul. Ek onderneem ook om die professionele en navorsingetiese kode te handhaaf wat onder andere die volgende aspekte insluit:

- Deelnemers se deelname aan die navorsing is vrywillig
- Anonimiteit en vertroulikheid van opvoeders se identiteit en persoonlike inligting word gewaarborg
- Geen onderbreking van die skole se akademiese program sal plaasvind nie
- Die bevindinge sal beskikbaar wees aan u en die Departement van Onderwys.

Die beplande navorsing geskied vanaf 15-18 Maart 2010. Ek, of my studieleiers (Proff Petrusa du Toit en Seugnet Blignaut) is beskikbaar om enige vrae van u kant te beantwoord.

Sal u asseblief u toestemming skriftelik verleen deur die gedeeltes op die volgende bladsy in te vul en aan my terug te besorg, of te faks na 086 503 1666. U ondersteuning van my navorsing sal baie waardeer word.

Die uwe

N.B. Plaatjies

MEd Kandidaat, Noordwes Universiteit
Studentenommer: 13150898
Selfoon: 082 749 3568
Faksnommer: 086 503 1666

Respondentnommer:

NORTH-WEST UNIVERSITY
YUNIBESITI YA BOKONE-BOPHIRIMA
NOORDWES-UNIVERSITEIT

Toestemming tot Navorsingsprojek:

Die ervaring van intermediêre fase-opvoeders in die George-omgewing van die implementering van inklusiewe onderwys

TOESTEMMINGSBRIEF

Ek, _____ (naam en van)

Hoof van skool / Voorsitter van beheerliggaam (omkring asseblief die toepaslike)

van _____ (naam van skool)

verleen hiermee toestemming dat bogenoemde navorsing by bogenoemde skool uitgevoer mag word, en dat ek/ons vrywillig aan die studie deelneem. Ek verstaan dat bogenoemde skool ter enige tyd aan die navorsing mag onttrek en dat die navorsers alle persoonlike inligting as vertroulik sal hanteer.

_____
Naam en handtekening

_____
Datum

3 Disa Street
Pacaltsdorp
6534
Date

Chairperson of the School Governing Body / Principal of the school

xxxxxxx School
xxxxxxx
postal code

Dear Madam / Sir xxxxxx

Permission to do research at xxxxxxxxxxx

I, Neil Bertram Plaatjies, am a MEd student enrolled at the School for Continuing Teacher Education, North-West University, Potchefstroom Campus. I intend to collect data for my research study relating to Learner Support. The title of my proposed dissertation is: *Die ervaring van intermediêrefase-opvoeders in die George-omgewing van die implementering van inklusiewe onderwys (The experience of intermediate phase educators in the George area of the implementation of inclusive education).*

I hereby request your permission to conduct a focus group interview with the educators of the intermediate phase at your school. My empirical study is based on qualitative research data. I intend to study the educators' experience of the implementing of inclusive education in the Circuit 3 schools of the Eden and Central Karoo Education District. The focus group interview will last about an hour. I will also request the research respondents to fill-in a short background survey.

I pledge to maintain professional and research ethical codes. This signifies that:

- Educators' participation in this research remains voluntary
- Anonymity and confidentiality of educators' personal information is guaranteed
- No demands will be made on their academic teaching programmes
- The research findings will be made available to your school, should you request it.

I plan to conduct this research from 15-18 March 2010. I, as well as my supervisors (Proff Petrusa du Toit en Seugnet Blignaut) will be available to answer any questions you may have.

Could you please provide me with your written consent by filling-in the sections on the next page. Please return the consent form to me, or fax it to 086 503 1666.

Your support of my research is highly appreciated!

Yours sincerely

N.B. Plaatjies

MEd Candidate, North-West University
Student number: 13150898
Mobile: 082 749 3568
Fax number: 086 503 1666

Respondent number:

NORTH-WEST UNIVERSITY
YUNIBESITI YA BOKONE-BOPHIRIMA
NOORDWES-UNIVERSITEIT

Permission for Research Project:

Die ervaring van intermediêrefase-opvoeders in die George-omgewing van die implementering van inklusiewe onderwys

(The experience of intermediate phase educators in the George area of the implementation of inclusive education)

LETTER OF PERMISSION

I, _____ (name en surname)

Principal of School / Chairman of Governing Body (please circle appropriate)

of _____ (name of school)

hereby give permission that the research may be carried out at the school, and that I / we voluntarily participate in the study. I understand that the school, at any time, may withdraw from the research and that the researchers personal information will be treated as confidential

_____
Name and signature

_____
Date

REFLEKSIE OOR MY NAVORSINGS-STUDIES

Ek begin in Januarie 2008 met my MEd Verhandeling in Leerondersteuning. Ons was 'n groep van ses studente wat op George woon en gelyktydig ons MEd-studie aangepak het, onder die vaandel van die Skool vir Verdere Opleiding in die Fakulteit Opvoedingswetenskappe aan die NWU.

Alles was op daardie tydstip vir my nuut, selfs tydens ons eerste groep-sessie as studente in George het die terminologie wat gebruik is my laat wonder of ek opgewasse is vir die taak. Daar was aan ons verduidelik dat om 'n Meesters graad te doen nie maklik is nie en dat dit tyd en energie sal vereis van my kant. Vir my het dit gevoel ons studie-leiers oordryf, maar ek was verkeerd. Dit was dan ook later die geval dat ek begin het om dinge wat vir my belangrik was opsy te skuif om by my studie uit te kom terwyl ek voltyds 'n onderwyser is. Deur middel van my studie-leiers en my studie-maats het ons mekaar begin aanmoedig. Watter vrugte het dit nie afgewerp nie en ek kan voorwaar sê dat dit 'n reis was van aanmoediging en deursettingsvermoë.

Onwetend wat navorsing oor die breë spektrum behels begin ek met die samestelling van my voorlegging. My eerste taak op hande was om 'n navorsings paradigma vir die navorsing te kies wat ek sou gebruik as begin punt. Dit was die moeilikste begin van my studies aangesien ek nie 'n idee gehad het wat dit eintlik behels nie. Om wetenskaplike taal te gebruik aan die begin van my voorlegging was vir my die moeilikste deel van die verhandeling, maar namate die tyd gevorder het, het ek met die hulp van my studie-leiers gewoon geraak daaraan. Na vele oor-en-weer kommunikasie en e-posse -- want dit is hoe ons gekommunikeer het in die studiebegeleiding aangesien ek op George woon en my studieleier in Potchefstroom is -- my voorstel goedgekeur, wat terseldertyd 'n gevoel van blydskap by my teweeg gebring het.

Ek het toe kans gesien vir die volgende stap, nl die Literatuurstude wat baie van my tyd in beslag geneem het. Dit was ook een van die moeilikste dele, aangesien dit baie leeswerk vereis het en ek moes leer om verskillende navorsers se idees teen mekaar op te weeg. Om met verwysings te werk en dit in jou tesis aan te haal was 'n harde neut om te kraak en het baie van my tyd in beslag geneem. Vir my was die lekkerste deel die hoofstuk oor metodologie, waar ek met verskillende navorsers se idees oor navorsingsmetodologie te make gekry het, en dit self kon toepas.

Uiteindelik het die tyd van die empiriese gedeelte en spesifiek die fokusgroeponderhoude aangebreek. Was dit nie vir die rolspel wat ek met die res van die groep voor die tyd gedoen het nie sou ek myself in die voet geskiet het voor die deelnemers. Die senuwees het geknaag, maar ek het deurgedruk met die eerste onderhoud en namate het dit beter gegaan. Daarna het die lekkerste deel gevolg naamlik die transkribering van die onderhoude, wat ek geniet het aangesien jy weet dat dit jou eie handewerk is. Die analise van die data en die skryf van hoofstuk 4 het dit die moeite werd gemaak aangesien dit die hoogtepunt van die navorsing was.

Die reis na die einde was moeilik, maar met die krag van bo en ondersteuning van studie-leiers, vriende en familie wat my ondersteun het, het ek dit vermag. Ek moet dit noem dat hierdie vir my 'n ondervinding was wat ek nooit sal vergeet nie. Die mate van selfvetroue wat dit my gegee het was een van die grootste mylpale wat ek in my lewe bereik het. Ek het nie net akademiese kennis opgedoen nie, maar ook geleer om begrip vir ander se situasie en frustrasies te hê.